

EORVM P. 2813

QVIVEL

ELEEMOSYNAS

EROGAVERVNT

ADMIRABILES

FRUCTVS

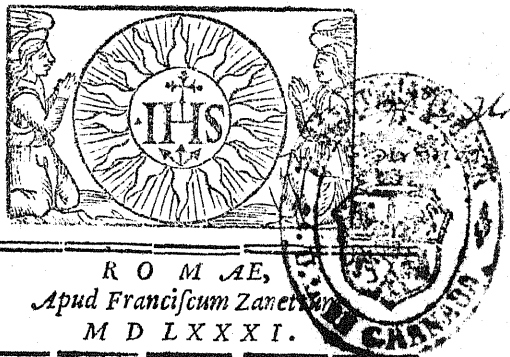
VEL DEELEEMOSTINA

*scripserunt insignes sententia num-
quam antea in vnum
ita collectæ.*

OPERA IVLII FVLCI.

Index brevis Exemplorum, & Sententiarum maxime illustrium.

PERMISSV SUPERIORVM.

ROMÆ,
Apud Franciscum Zanetum
M D LXXXI.

del Colegio de la Comp^a de N. S. de Granada

ILLVST. ET REVER.

*Alexandro Farnesio, Nicolao Sermonetæ,
Alfonso Iesualdo, Io. Francisco Co-
mendano, Flavio Ursino, Petro
Cæso, Aloysio Estensi, Ferdi-
nando Medices, & Io. Vin-
centio Gonzagæ S. R. E.
Cardd. Ampliff.*

NEC NON

Prælati, & ceteris Nobilibus viris, Confratri-
bus Societatis miserabilium Virginum
Sanctæ Catharinæ de Rosa, Al-
mæ Urbis, Dominis meis
obseruandiff.

MIRARI forte
quispiã pote-
rit, quod ego
sæcularibus ne-
gotijs impedi-
tus, & in sacris litteris non
versatus, aliquorum Sancto-
rum Patrum, & sanctæ scri-
pturæ, in quibus vis, & mer-

ces eleemosynæ, atq. vberri-
mi fructus contineantur, col-
ligere, & vobis Dominis me-
is offerre præsumpserim. Sed
vna illa mihi tantū ratio fuit,
quæ omnes profecto cogere
deberet, iuuandæ scilicet, &
promouendæ nostræ Socie-
tatis. Nam ab ipso statim ini-
tio, cum volentibus, & con-
sulentibus vobis, electus fuif-
sem Deputatus, cœpi cogita-
re multitudinē puellarū, quæ
iam receptæ erant, quæq. ad
eam ætatem peruenissent, vt
iam aut collocandæ, aut ali-
cui Monasterio dedicandæ ef-
sent, simulq. videbam innum-
eras pœne alias, quæ, ne ob
pauperiem ad inhonesta tra-
herentur, recipi efflagitarēt.
Angebar ego quidē animo,
afflictabarq. vehemēter, cum
illas sic retinere, turpe, & in-
decorū, has vero reijcere, val-

de

de periculosum, & a sanctissi-
mo nostræ Societatis institu-
to longe alienum esset: v-
trumq. autem ita difficile, vt
pœne impossibile, propterea
quòd Societatis redditus ef-
sent nulli, & eleemosynæ
pro pauperum multitudine
satis tenues. Sunt enim ali-
qui, qui ab eleemosynis faci-
endis deterrentur, quòd sibi
modicam existimant reposi-
tam esse mercedem. Alij au-
tem sibi timent, ne ob elargi-
tionem eleemosynarum, in
pauperiē deuenientes, cogā-
tur ipsi postea medicare. Alij
vero sic erga filios, & familiā
afficiuntur, vt quasi propriā
negligāt salutē. Huic autem
malo nullū firmissimum remediū
adhiberi posse existimabam,
quàm si diuina illa sacrarum
scripturarū oracula, quæ o-
lim sanctos omnes inflāma-

A 3 runt,

runt, impulerūt, & ad pietatē
erga pauperes coegerūt, pro-
ponerētur. Neq. enim existi-
mandum est, sanctos illos Pa-
tres, in quorū pectore spiri-
tus Christi ardebat, tam ma-
gna opera in pauperes exer-
cuisse, vt alij dimidium bo-
norum, alij vniuersas opes, a-
lij vestimenta, quibus tegerē-
tur, alij seipsos venderent, vt
miserijs pauperū succurrere
possent, nisi ex illis sacris ora-
culis, diuinisq. scripturis lu-
ce clarius intellexissent, ma-
gnū esse pietatis opus, Deoq.
gratissimū, & amplissimā fa-
cientibus eleemosynas con-
stitutam esse mercedem, atq.
id certe esse, quo Christiani
ab alijs secernātur. Intellige-
bant etiam, quomodo pro-
ptereleemosynarū elargitio-
nem parux opes crescerent,
magnæ vero non solum non dila-

dilaberētur, sed magis, ac ma-
gis auctæ, æternā promere-
rētur felicitatē. Collegi itaq.
in libello, quem nunc vobis
offero, sanctorū aliquot Pa-
trum sententias, quibus velu-
ti diuinis ignibus inflāmati,
ardētius pietatē coleremus.
Nāq. nullo modo adducipos-
sum, magnos illos viros, do-
ctos, & pientissimos, tam illu-
stribus præconijs, & celeberrimis
laudibus, eleemosynā
cōmendauisse, & tota vi sua-
dere contendisse, nisi eius &
virtutes, & sanctissima meri-
ta fuisset experti. Et varia qui-
dem, ac multa, sed verissima
exempla congesi, vt confide-
rantes quot & quanta bona,
sanctis viris propter eleemo-
synas euenissent, nos etiā illa
eadē posse, & maiora quidē
promereri existimaremus.
Addidi postremo nonnullas

auctoritates, siue (vt melius dicā) praecepta sanctarū scripturarū, quo diuinā in illis voluntatem, & eleemosynā necessitatē, & remuneratiōnem agnoscentes, eam vbiq. sectari nō dubitemus. Plura quidem alia facile addi poterant, sed vniuscuiusq. pietati sat multa hęc fore cogitauī. Certe mihi saxeus homo videtur, qui neq. sacris litteris, in quibus Deus loquitur, neq. sanctorū testimonijs, in quibus habitat Christus, neq. varijs, & verissimis exemplis, quæ Spiritus Sanctus effecit, cōmouetur, disponitur, inflammatur. Quæ quidē cum pijs omnibus cōmunia sunt, tum nostræ Societatis valde propria, vnde maior etiā forsā expectari possit beneficētia. Namq. Societates alię aut vulnera, aut corpora sanant, nu-

nutriūt, sustentant; nostra vero, quasi altius se se promo-uens non modo corpora nutrit, sed innocentiam etiam conseruat, & illā a facinorosis hominibus tutam esse iubet. Quis enim ignorat flagitia, stupra, & sacrilegia pœne infinita, nisi Societas nostra has puellas virgines susciperet, tueretur? Præsētabunt sane aliæ, idq. magno cū pietatis merito coram Angelis Dei corpora sanata; nostra vero animas omnibus corporibus meliores: animas in quā ab innumerabilibus peccatis & de ore inferni liberatas, & præsēruatas. Quod si verum est fraternā correctionē animā fratris sui lucrari, quod a peccato reuocet tantū, quā n- tas certe animas nostra societas lucrabitur, cum ab illis ipsis peccatis, in quæ procul-

A 5 dubio

dubio lapsæ fuissent, reuocauerit, collegerit, conseruauerit. Sed aliæ Societates vidēt vulnera, egētiaq. corpora cernunt, & quadā naturali pietate affectæ commouentur: nostra autem quasi cum voluptatibus, & illecebris huius mundi pugnans, nihil videt quo natura ipsa cōpelli videatur: sed tota sese ferēs, & eleuans in Dei amorem, amplectitur animas, odit vitia, diligit castitatem, claudit infernum, Deoq. reparatas animas tamquā pulcherrima munera offert. Quamobrem obsecro Dominos, & confratres meos amātissimos, vt velimus hæc simul cōsiderare, & a tā sancto, tamq. religioso instituto nullo modo recedere. Redimamus precor peccata, & animas nostras hac facili eleemosynarum via: Au-
gea-

geamus opes, & bona nostra pia elargitione; Reponamus nostros thesauros per manus pauperū in cælis; Relinquamus filijs nostris amplū patrimonium, pietatem scilicet, & eleemosynarum merita, & Deum, qui omnia videt, omnia potest, & nihil irremuneratum relinquit, illis protectorem, & tutorem cōstituiamus.

Romæ, die xxiiij. Decemb.
M. D. LXXX.

Humillimus seruus

Iulius Fulcus.

INDEX AVCTORVM,
Et Librorum eorum, è qui-
bus præfens opus
collectum est.

D	R A - T V M spirituale.	Cap. I.	fol. r.
	Vita Diui Gre- gorij per Si- meonem Me- taphrastem.	Cap. II.	21
	Vita Sancti Io- annis Eleemo- synarij per Le- ontiū Episco- pum.	Cap. III.	27
	Vita Sancti Mar- ciani per Me- taphrastem.	Cap. IIII.	62

inno-

Innocentius III.	Cap. V.	66
Gregorius Turo- nenfis.	Cap. VI.	79
Gregorius Pon- tifex.	Cap. VII.	87
Leo Pontifex.	Cap. VIII.	106
Augustinus.	Cap. IX.	121
Hieronymus.	Cap. X.	131
Ambrosius.	Cap. XI.	136
Chrysoftomus.	Cap. XII.	148
Gregorius Na- zianzenus.	Cap. XIII.	173
Basilus.	Ca. XIII.	186
Cyprianus.	Cap. XV.	187
Acta Apostolo- rum.	Cap. XVI.	190
Epistolę DD. Pau- li, Iacobi, & Io- annis.	Ca. XVII.	191
Sacro sanctū Chri- sti Euangeliū.	Ca. XVIII.	194
Vetus Testamen- tum.	Cap. XIX.	196

Finis Indicis Auctorum.

INSI-

INSIGNES

QVORVMDAM
ELEMOSYNÆ.

Eorumdemq. cum in hac, tum
in alia vita merces, &
præmium.

A

VRIFEX quidam officio, etate iuuenis, ob mercedem suam in Christū colatam, ab vno ex patritijs in filium assumitur, & heres constituitur. folio 9
Antiochenus quidā matrimonio iunctus nunquam cibum prælibabat sine pauperibus. 8 5

Tota die vsque ad vesperum urbem circumiens, nullumq. egenum reperiens, tandem Angelos tres hominum loco offendit. *ibid.*

Eundem cum familia eripit Dominus ab Antiochena urbis clade, cuius media pars corruiit. *ibid.*

BONI-

B

ONIFACIUS Episcopus vno diuinitus sibi, & supra naturæ vires concesso liberalissime pauperes impertit. 92

Duodecim aureos consanguineis sui in egenos distribuit. *ibid.*

Ingressus B. Virginis adem duodecim aureos miraculo impetrat, & furibundo consanguineo restituit. 93

Eidem prædicat, quod in Episcopatum non succedet ob auaritiam. 94

Bonifacius adhuc puer, nonnumquam lineam, crebro etiam tunicā pauperibus dabat. *ibid.*

Omne pæne triticum, quod sibi mater in stipendium totius anni preparauerat, pauperibus aliquando erogauit. *ibid.*

Oratione eiusdem, horreū tritico plenius quàm antea erat, inuenitur. 99

C

ONSTANTINOPOLITANVS quidam Christum curatorem suum eligens, pecunias sibi debitas, in pauperes distribui permittit. 11. 12

Eiusdem felix faustumque, ob heroicum hoc opus, matrimonium. 13

D 4 x

D

D X quidam, preparato sibi in
cælis præmio, ob tarditatem in
pauperis inopiæ succurrêdo pri-
uatur. 53

E

E R DICIUS Senator, in Bur-
gundia tempore caritatis armo-
næ, pavit quattuor hominû mil-
lia; quos magno labore vndi-
que couquisiuit: & transacta fame ad
propria remisit. 79

Visione celesti eisdem Dominus postea di-
gnatur, & liberali promissione sola-
tur. *ibidem.*

E uagrius philosophus à Synestio episcopo cû fa-
milia baptizatus, auri tria centenaria in v-
sum pauperum eidem episcopo tribuit. 15

In eiusdem sepulchro, post mortem chiro-
graphum miraculo inuentum est, quo
sibi satisfactum pro expenso auro, ma-
nu propria fatebatur. 16

G

G E N T I L I S quidam quinqu-
ginta numismata pauperibus
erogans, trecenta pro illis mi-
raculo accipit. 1. 2

*I*dem non longe post Christianus efficitur. 6
Gre-

Gregorius Pontifex sex nûmis aureis secundû
pauperi collatis, tertium redeunti, vas ar-
gentum sibi carum elargiri iubet. 22

Inter duodecim pauperes ad prandium voca-
tos, Angelum conuiuiam habuit. 24

Ex superna reuelatione, certior efficitur, se ob
insignem illam eleemosynam Pontificem à
Deo electum. 25

Meretur ob liberalitatem suam in egenos, An-
gelû perpetuum sui habere custodem. 26

I

I O A N N E S Eleemosynarius,
nauclero cuidam inopi, quinq.
primo libras auri tribuit, po-
stea decem, demum nauim ple-
nam frumento xx. milliû mo-
diorum. 30

Miraculum per eiusdem eleemosynarij oratio-
nes patratum. *ibid.*

*I*dem pretiosum coopertorium sibi donatum,
vt pauperibus succurrat, tertium & sæpius
vendi curat. 32

Multi videntes Patriarchæ huius in pauperes
affectum; proprias substantias vendentes,
pretiû ei offerebant: & quidam ex illis am-
plius quàm septem auri libras. 44

De eodem notatu dignum miraculum. *ibid.*

M

MARCIANVS presbyter vni-
cam vestem, qua indutus erat,
egeno largitur. 93

Eiusdem eleemosyna, insigni
quodam & illustri comprobata
miraculo. ibidem

Martyrius monachus pro paupere leproso, quē
humeris se ad monasterium portare cre-
dit, fert Christum Dominum. 87. 88

Vox ad eundem omnis plena consola-
tionis, calitus missa. ibidem

Mercator quidam nomine Moschus in vrbe Ty-
ro, quinque auri libras in eleemosynam
elargitur. 8

Idem in carcerem ab Imperatore con-
iectus & in periculum vitæ addu-
ctus; ob insigne illud misericordiæ
opus, in pristinum statum restitui-
tur, & nouo magistratu cohonestat-
ur. 9

N

AVCLERI (cuiusdam omnia,
qua mandī poterant, mentien-
tis, (quo pauperem eleemosy-
nam petentem repelleret) ni-
hil esse in naui præter lapides,
in lapides commutantur. 80

P A V

P

AVLINI nauis submersa, ob
negatum pauperi ab vxore sua
panem vnū. 81

Idem Episcopus factus, tem-
pore persecutionis Vandalicæ, cuncta
quæ habere potuit, captiuis, indigentibusq.
largitus est. 95

Vbi omnia in pauperes erogasset, seipsum
vendi iubet, vt habeat inops vidua
quo vnicum filium suum è vinculis li-
beret. 96

Idē in Africana sua captiuitate, hortula-
ni officio fungens vctura prædicit. 97

Ab eodem Rex Vandalorum in somnis
videt flagellum, quod ad Christianorū
correctionem acceperat, sibi è manibus
tollī. 98

Eidem, a Regis genero (cui se in seruitu-
tem dederat) omnes ciuitatis suæ ca-
ptiui in Africa inuenti, cum onustis
frumento nauibus conceduntur: om-
nesq. cum sancto Episcopo in patriam
liberi redeunt.

Petrus Telonarius maximum percipit emolu-
mentum ex pane quodam, animo concitato
& iracundo, pauperi dato.

Mira, eadē de re, celestis apparitio. ibid.

Idem nauis cuidam egenti & nudo, vestē
sua

suam qua induebatur, liberaliter tribuit. 37
 Eadem, in somnis videt Deum vestitum. ibidem.
 Eo perfectionis tandem ascendit, ut se amore CHRISTI, quam fieri potuit secretissime, vendi curauerit. 38
 Pretium venditionis suæ in pauperes erogari præcipit. 39
 Eiusdem in seruitute vita, omnis sanctitatis & admirationis plena. ibid.
 Eiusdem miracula. ibid.
 Puella gentilis obierato cuidam, quod soluendo non esset suspendere se volenti, omnia que possidebat ad eas alienum dissoluendum, liberalissime elargitur. 18
 Eadem ab Angelis ad Baptismum ducitur, eosque susceptores habere meretur. 19
 Post sacrum lauacrum susceptum, paulo post Deo extremum reddit spiritum. 10
 Puer, eligens beatam virginem curatricem suam, totum patrimonium a patre pauperibus dari lubens, lætusque permittit. 54
 Eidem ad paupertatem iam redacto Patriarcha tamquam consanguineo, uxorem, reliquaque necessaria curat. 55

SERA-

S

ERAPION dat egeno amictum suum, deinde tunicam, & iam nudus librum Euangeliorum. 43

Idem ut filius inopis viduæ succurrat, vendendum se præbet. 44

Seruulus paralyticus, quicquid ex elemosyna accipere poterat, pauperibus erogabat. 101

Religiosos quosque in hospitium suscipit. ibid.
 Sancta eiusdem & stupenda est vita migratio. ibid.

T

THEOPHANIVS Centum cellensis urbis comes, vir fuit misericordiam actibus deditus, bonis operibus intentus, hospitalitati præcipue studens. 102

Idem exercendis Comitatus sui curis occupatus, agebat terrena & temporalia; sed magis ex debito quam ex intentione. 103

Mira, quæ in eius morte accidere. ibid.
 Tiberius II. Cæsar, ærarium & fiscum liberaliter in pauperes distribuit. 82

Eiusdem ad Sophiam Augustam, ægre id ferentem, Imperatore digna responsio. 83

Dei

INDEX EXEMPLORVM.

Dei providentia & nutu, thesaurum inuenit habentem super mille auri centenaria. 84

Reuelatur eidem Narsetis defossa pecunia, quæ continebat multa millia centenariorum auri & argenti. Ibid.

Exercitus eiusdem raram quamdam, & singularem de Persis reportat victoriam. 95

Titus Vespasiani Filius diē illū, quo nihil boni fecisset, se perdidisse conquerebatur. 136

Troilus Episcopus, cohortatione Ioannis Eleemosynarij, 30. auri libras pauperibus distribuit. 48

De eadem re historia notatu digna. 49

V

ITALIA Abbatis, rara in proximis charitas; notanda tamen potius, quam imitanda. 56. 57.

Z

ZENONI Imperatori peccatorum suorum ultionem eleemosynæ prohibent & impediunt.

Finis Indicis Exemplorum.

INDEX

RERVM ET SENTENTiarum maxime illustrium, quæ hoc opere continentur.

EX INNOCENTIO III. PONT

Eleemosyna,	{	I. Mundat,	} fol. 66.
		II. Liberat,	
		III. Redimit,	
		IIII. Protegit,	
		V. Postulat,	
		VI. Impetrat,	
		VII. Perficit,	
		VIII. Benedicit,	
		IX. Iustificat,	
		X. Resuscitat,	
		XI. Saluat.	

extremo iudicio, misericordibus regnū ca-
lorū largietur Dominus. folio 74
Dominus non tam fecit

diuites propter pauperes, quam pauperes propter diuites; quia plus proficit pauper diuiti, quam diues pauperi. 74
Qui plus diligit eleemosynam, eam amplius

elargi-

Index

elargitur. 74 Bonum est orare, sed me
 Eleemofyna non deferit 74 lius erogare, quoniã
 datem, cum cetera de eleemofyna agit vtrũ
 ferant retinentem. 75 que, descendens ad
 Extinguit reatum, culpã proximum, ascẽdens
 expellit, operitq. culpã ad Deum. ibid.
 catum. ibid. Melius est orare opere,
 O quã digna recõpen quã sermone. ibid.
 fatio, vt pro eo quod Danda est eleemofyna
 eleemofyna nuditatẽ nõ ex tristitia, sed cũ
 corporis tegit in alio, hilaritate; non cum
 iniquitatẽ mentis te- mora, sed cum veloci
 gat in te. ibid. tate. ibid.
 Eleemofyna quã de cha Quod pauperibus vis di
 ritate procedit, mun struibui, heredi, vt is
 dat à vitijs. & redi commiffum exequat
 mit à peccatis. 76 tur, relinquendum
 Bonũ est ieiuniũ, sed me non est. 78
 lior est eleemofyna; Eleemofyna vera, con
 quia quod ieiunium tra omne periculum
 subtrahit, eleemofy- salutis est medicina.
 na tribuit. 77 folio 78.

EX GREGORIO PONTIFICE.

ERENAE tibus ministramus,
 substãtiã sua illis reddimus, nõ
 per hoc nostra largimur. 103
 quod pau- Videte si negare debe
 peribus mus quod petimur,
 distribuuntur, multi quando patroni sunt,
 plicantur. folio 102. qui petunt. 104. 105
 Cũ necessaria indigen- Sape quos morum infti

mitas

Sententiarum.

mitas vulnerat, medi- debeas, quanto, quis
 cina paupertatis cu- fit ipse, ignoras.
 rat. ibidem. folio 105.
 Pauper, cum reprehensi Quos foris conspiciatis
 bilis cernitur, mone- despectos sæculo, in
 ri debet, despici non- tus arbitramini ami
 debet. ibidem. cos Dei. 106
 Si reprehensionis nihil Hoc quod iacenti in ter
 habet, venerari sum- ra porrigitur, seden
 moperere sicut interces- ti in cælo datur. ibid.
 sor debet. ibid. Qui tranquillitatis tem
 Quia cuius quis sit me- pore nõ dat pro Deo
 riti nescimus, omnes tunicã suam, quando
 venerandi sunt, tãto in persecutionis tem
 que necesse est vt om- pore daturus est ani
 nibus te humiliare mam suam? Ibid.

EX LEONE PONTIFICE.

VICQVIO in magis Dominus dele
 opera piete- ctatur, quã ista quã
 tis impen- pauperibus impendi
 ditur, non- tur. 108
 minuitur, Non potest largitatis de
 se laugetur. 106 esse materies, vbi
 Nõ erit delictorũ memo- Christus & pascit &
 ria, vbi testimonium pascitur. ibid.
 pietatis adfuerit. 107 Securus & hilaris sit e-
 Ille qui in suis pascitur, leemofynã distribu
 quã potuit augere dã- tor, quia tunc maxi
 do, potest multiplica- mum lucrũ habebit
 re augendo. ibid. quando sibi minimũ
 Nulla deuotione fidelium referuauerit. ibid.

a

Qui

Index

Qui suum ab inope non auerit animum, cito ad se Domini conuertet auditum. *ibid.*
 In elemosynæ largitione, sententia iudicatur in potestate ponitur iudicandi. 109
 Substantia tua, cum benegerogatur, auget. 110
 Qui dat ut habeas, mandat ut tribuas. *ibid.*
 Quamuis non habeas nisi quod acceperis, non potes tamen non habere quod dederis. *ibid.*
 Qui pecunias amat, & multiplicare opes suas immodicis operatur augmentis; illius sit creditor, illius foenerator, qui dicit. Date & dabitur vobis. *ibid.*
 Infidelis & iniquus est tibi, qui quod estimat diligendum, non vult habere perpetuum. *ibid.*
 Non solum spirituales opes & dona caelestia Deo donante capiuntur, sed etiam terrenæ corporæ facultates, ex ipsius largitate proueniunt. 112

Elemosyna tanta est, ut sine illa, ceteræ virtutes si sint, prodesse non possint. 114
 Iis qui in iudicio à finistris stabunt, quid obicietur, nisi pauperibus misericordia denegata? 115
 Fiat refectio pauperis abstinentia ieiunantis. *ibid.*
 Plenum pietatis, & iustitiæ est, ut de ijs quæ nobis caelestis pater misericorditer contulit, nos quoque alios adiuuemus. 116
 Felix est illud horreum & omnium fructuum multiplicatione dignificatum, de quo egentium & debiliu saturatur esurios. *ibid.*
 Semper illi quod largitur occurrit, cui bene uelle non desuit. 117
 Pauperibus posset eas quas diuitibus contulit Dominus tribuere facultates, nisi pro ineffabili misericordia sua, & illos iustificare vellet de patientia la-

boris,

Sententiarum.

boris, & diuites de opere charitatis. *ibid.*
 Thesaurum suum condidit in celo, qui Christum pascat in paupere. *ibid.*
 Idecirco diuina pietas te abundare voluit, ut peccate alius non egeret. *ibid.*
 Misereantur pauperum qui sibi volunt parere Christum. 119
 Nihil validius est contra diaboli dolos, quam benignitas misericordiae, & largitas charitatis. 120
 Per hanc omne peccatum aut declinatur aut vincitur. *ibid.*
 Peccata, quæ Baptismo aut peccati ablutione, & elemosyna delentur. *ibid.*

EX D. AVGVSTINO.

HERIVS diues, pauper esse voluit, ut haberet pauperes quibus daret. 121
 Da comiti, & illum adiuuas & te releuas. *ibid.*
 Numerans filios tuos, adde unum inter illos Deum tuum. 122
 Unum habes, sit ille secundus; duos habes, sit ille tertius; tres habes, sit ille quartus. *ibid.*
 Seruat tibi pater tuus, si seruas tu filijs tuis, si filij tui filijs suis, & sic per omnes; & nullus facturus est pro te peccata Dei. *ibid.*
 Numquam vidi piuum hominem mala morte finire. 125
 Numquam recordor me legisse mala morte periisse eum, qui libenter in hac vita, opera charitatis vel pietatis voluit exercere. *ibid.*
 Misericordia salutis praesidium, fidei ornamentum, propitiatio

Index

peccatorum. <i>ibid.</i> Præbe terram & accipe cælum. 127 Diues & pauper duo sunt sibi cõtraria, sed iterum duo sunt sibi necessaria. <i>ibid.</i> Duplex est eleemosyna vna cordis, alia pecu- niæ. <i>ibid.</i> Eleemosyna cordis est dimittere ei, à quo la- sus es. <i>ibid.</i> Licet in cellario non ha- beas, quod dare possis; de thesauro cordis tui potes proferre quo tri- buas. 128 Eleemosyna cordis multo maior est, quàm eleemo- syna corporis. <i>ibid.</i> Deus fecit diuitem, vnde pauperem adiua- ret; & pauperem, vnde diuitem probaret. 129 Sacrificium Christiani est eleemosyna in pauperem. <i>ibid.</i>	Demus in vsuram, sed Deo, nõ homini. <i>ibi.</i> Capiat tecum cibum pauper, qui tecum accepturus est re- gnum. 130 Ne eligatis, cui miseri- cordiam faciatis, ne forte prætereatis eũ, qui meretur accipe- re. <i>ibid.</i> Quod pauperi datur, in cælo sedẽti datur. <i>ibi.</i> Suscipe hospites sine di- scretione, ne forte cui domum claueris, cui humanitatem nega- ueris, ipse sit Chri- stus. 131 Non est emendi tempus regnum cælorum, nisi in hac vita. <i>ibid.</i> Regnum cælorum tan- tum tibi valet, quan- tum habere pote- ris. <i>ibid.</i> Vis orationem tuam vo- lare ad Deum? fac illi duas alas, Ieiuniũ & Eleemosyna. <i>ibid.</i>
---	--

Ex

Sententiarum.

EX D. HIERONYMO.

NON me- mini me legisse mala morte mortuũ, qui libeter opera pie- tatis exercuit. 131 Qui iram districti iudi- cis, quã peccando me- ruit, placare deside- rat; eleemosynas det pauperibus. 133 Quãdo eleemosynas da- mus, nõ damus quasi de nostro, sed de do- no Christi. 134 Magis tu agito gratias Christo quando dede- ris, quàm frater qui à te acceperit, tibi agat gratias. <i>ibid.</i> Peccata, quæ aliter laua-	re non possumus, ex- tinguit eleemosy- na. <i>ibid.</i> Quo modo baptisma nõ bis peccata dimittit, ita & eleemosyna pec- cata dimittit. 135 Honor nõ tantum in sa- lutationibus & offi- cijs deferendis, quan- tum in eleemosynis ac munerum oblatio- ne sentitur. <i>ibid.</i> Ne dicamus in largiẽdo ille est amicus, hunc nescio; hic debet ac- cipere, iste cõtemnis; sed imitemur patrem nostrum, qui solem suum oriri facit super bonos & malos, & pluit super iustos & iniustos. <i>ibid.</i>
--	--

EX D. AMBROSIO.

SCLANOS sequitur misericor- dia, quæ celestiũ dux est præuia man-	sionum. 136 Dominus scribit quic- quid egenus accepe- rit; Euangelium eius cautio est, ille promit- tit pro omnibus ind;
--	---

a 3 genti-

Index

gentibus. 137 Date otiosam pecuniā, & recipietis fructuo- sam gratiam. ibid. Quod si incrementum vsurarum quæritis, in lege benedictio, in E- uangelio cælestis est merces. ibid. Peccatis tuis venunda- tus es, redime te ope- ribus tuis, redime te pecunia tua. 138 Si terra tibi reddit fru- ctus vberiores quàm acceperit, quanto ma- gis misericordiæ re- muneratio reddet multipliciora quæ de- derit? 139 Quanto melius est libe- ralem esse dispensato- rem, quàm sollicitū custodem? ibid. Aceruus diuitiarū cumu- lo arenosus, speciosus est vsus, otio autē inuti- lis habetur. 140 Tibi crescit quicquid in pauperes erogaueris. ibidem. Non de tuo largiris pau- peri, sed de suo red- dis. ibid.	Custos es tuarum, non dominus facultatum. folio 141. Beneficium largientis, præbenti magis per- manet quàm susci- pienti. ibid. Melius est mille filiorū, quos per misericor- diam filios acquisie- ris, patrem vocari, quàm mille aureorū dominū dici. 141 Non minus crimen est habēti tollere, quàm cum possis & abun- das, indigentibus de- negare. 143 Vide quæ sit misericor- diæ gratia, quæ vna & sola virtus est cun- ctorū redemptio pec- catorum. 145 Ita eleemosyna ex- tinguit peccata, sicut aqua baptismi gehē- næ extinguit incen- dium. ibid. Indulgentior quodāmo- do est eleemosyna, quàm lauacrum. ibi- dem. Nihil tam commendat Christianam animā quàm misericordia.
--	--

folio

Sententiarum.

folio 146. Si nudū vestias, te ipsū induis iustitiā. ibid. Magna est eleemosyna, quæ ardentū crimi- num globos beneuo- lentia suæ fonte refri-	gerat. 147 Deus quāuis offensus, quāuis criminib⁹ pro- uocatus, cogitur li- berare eleemosynis, quem disposuerat pu- nire peccatis. 148
--	---

EX D. CHRYSOSTOMO.

Leemosy- na regi- na est cū Deo si- milē fa- ciens. 148 Eleemosyna, cū iudica- mur, imminet, tor- mētis nos eripit, suis complectēs & prote- gens alis. ibid. Nihil Christiano tam fe- fert charactericem, quantum eleemosy- na. 149 Eleemosyna, ieiuniū, & humi dormire supe- rat. ibid. Qui egenorum misere- ri cogitat, statim auar- ritiam exiit, iram de- ponit & superbiam. ibidem. Ars est omnium artium	quæstuosissima, elec- mosyna. 150 Sicut mare nauigari nō potest portub⁹ & sta- tionibus obrutis, ita nec hæc iura constar si misericordiam tol- las, &c. 150 Nisi homo misericors sit, esse desijt ho- mo. ibid. Maiora recipis quàm largiris, beneficium- que potius accipere, quàm ferre proba- ris. ibidem Quæ frustra & in vanū reposita sunt, ea vult Deus bene distribui, vt occasione accepta hinc nos coronet. 153 Da eleemosynā, & tunc pecunia non solum non consumetur, ve-
--	---

folio

Index

rum etiam maiora in
cremēta suscipiet. 154
Multo maius est quam
in nomine Iesu mor-
tuos suscitare, esurien-
tem pascere Chri-
stum. 155
Nihil ita Deum attrahit
sicut eleemosyna. 156
Expellitur virginitas, si
eleemosynam nō ha-
beat. ibid.
Nihil tantum habet vi-
rium ad extinguenda
peccatorū incendia,
quantum eleemosy-
na. ibidem
Qui esurientem non ci-
barunt, vnā cū diabo-
lo condemnātur. 157
Vacu° intrat ante Deū,
qui veniens ad oratio-
nem nullam eleemo-
synam facit. ibid.
Eleemosyna regina vir-
tutum est. 158
Tametſi multa habue-
ris peccata, aduoca-
trix eleemosyna est,
ne timeas. 159
Incertus thesaurus do-
mus propria, certus
autē thesaurus, pau-
perū manus. 160

Penitentia sine eleemo-
syna mortua est. ibi.
Nihil prorsus ita nos exi-
mere potest à gehē-
na ignis atq. largitas
eleemosynarū. 161
Non est peccatum quod
non possit purgare e-
leemosyna, quodve
non possit extingue-
re. ibid.
Impossibile est sine ele-
emosyna cælestis re-
gni vel vestibulum at-
tingere. 162
Nihil ita Deum irritat
atq. immisericordem
esse. ibid.
Nihil eleemosynæ par-
est. ibid.
Vera eleemosyna est sic
dare, vt gaudeas te
dare, putes te accipe-
re magis quam da-
re. ibid.
Si ad pauperum manus
extēdas manū, ipsum
cæli cardinem attingi-
sti. 164
Non induas Christū in
Ecclesia sericis pan-
nis, foris autem fri-
gore ac nuditate con-
fici negligas. 165

Nihi

Sententiarum.

Nihil interit siue huic
pauperi, siue ipsi
Christo dederis. ibi.
Dispensator es pecunia-
rum tuarū nō minus,
quam qui Ecclesias
gubernant. 166
Ideo Deus apud te pecu-
niā esse passus est, vt
alimenta pauperibus
in opportunitate con-
cedas. ibid.
Sicut tu conferuo ad di-
spensandū dedisti, sic
dominus tibi vt op-
portune impēdas. ibi.
Cumq. possit auferre, re-
linquit tamen vt vir-
tutis exercendæ ha-
beas facultatem; vtq.
altero alterius egēte,
seruentiore omnes in-
ter se charitate vinci-
ret. ibidem
Res pauperum tibi cre-
dita est, etiā si labori-
bus iustis, etiā si here-
ditate paterna in te
peruenerit. 167
In omnibus fere parabo-
lis ille ponit qui sua
pecunia probe vsus
non est. ibid.
Mutuo tibi concessit, vt
probitatem inde qua-
ras. ibidem
Nulla realia magis De-
i irritatur, quam si pro-
ximi commoditatem
despicias. 169
Rapina est, fraudatio, &
spoliatio nō impertiri
de tuis facultatib. ibi.
Quoties eleemosynam
non prestiterimus, pa-
ri cum his, qui spo-
liant, supplicio affi-
ciemur. 170
Ideo tibi plura possi le-
re permisit Deus, vt
ea distribueres egen-
tibus. ibid.
Diues qui receptor tan-
tum est pecuniarū, si
quid amplius quam
postulet necessitas, in
seipsum insumpserit,
grauissimas daturus
est pœnas. 171
Qui vult diues fieri, fiat
pauper, vt diues eua-
dat, expendat vt colli-
gat, dispergat vt con-
greget. ibidem
Cupis hereditatem bo-
nam filijs relinquere?
Eleemosynam relin-
que. 172

Va

Index

Vae eleemofynas & pietatis opera non exercenti: nulla namque nulla venia est eleemofynas non facientium. *ibidem.*

Possibile non est aliter saluari quam per eleemofynam. *ibidem.*

Deus dispensatores diuitiarum nos voluit esse, non dominos. *ibidem.*

EX NAZIANZENO.

NULLA re ex omnibus Deus perinde ac misericordia colitur. 173

Omnibus pauperibus misericordiae viscera sunt aperienda, ob quamcumque etiam causam affligantur. 174

Cum homines simus, benignitatem quoque hominibus erogare debemus. *ibidem.*

Omnis commiseratione sunt digni, ac non secus ad manus nostras respiciunt, quam nos cum quid indigemus ad manus Dei. *ibidem.*

Cur non cum carni simus, carnis humilitatem exornamus? cur in fratrum afflictionibus delicose agimus. 178

Prudenter agunt, qui nequaquam rebus confidunt presentibus, sed in futurum sibi thesaurizant. 179

Possideamus animas nostras in eleemofynis. folio 181.

Non substantia solum ditescas, sed & pietate. 183

Fias infortunato Deus, misericordiam Dei imitando. *ibidem.*

Nihil a deo diuinum habet homo, quam bene facere. *ibidem.*

Quam diu recte vales & diues es, afflicto succurre. *ibidem.*

Ne expectas donec a te ipso discas quantum malum sit inhuma-

nitas,

Sententiarum.

nitas, & quantum bonum, viscera aperire indigentibus. *ibidem.*

Summi muneris loca alacritatem dona: si nihil habes vel laetitia crymulam. *ibidem.*

Ne dicas reuertere, & cras tibi dabo. 184

Perfectio in hoc definitur, ac tamquam lege roboratur, ut bona nostra inter pauperes distribuamus. 185

EX D. BASILIO.

VIDERE sponte tuis iudicium qui parietes vestis, hominem nudum finis: qui equos ornas, fratrem in turpi amictu contemnis? 186

Tu abundas, ille mendicat; ut tu bonae dispensationis merita conseruaris, ille patientiae brauijs decoretur. *ibidem.*

Tu nonne spoliator es, quae dispensanda suscepisti propria reputando? 187

EX D. CYPRIANO.

IN RIPORE potest vestre in vestris Christi impenditur. 187

In tuto hereditas ponitur, quae Deo custoditur. 189

Finis Indicis Sententiarum.

FRUCTVS
ADMIRABILES
EORVM, QUI VEL
ELEEMOSYNAS
EROGARVNT,

VEL DE ELEEMOSYNA
*scripserunt, insignes sententia,
numquam antea in vnum
ita collecta.*

OPERA IVLII FVLCI.

CAPVT PRIMVM.

VM in Samo insula
essemus, narrabat no-
bis venerabilis paupe-
rum cultrix Maria,
mater Domini Pauli
Candidati, dicens: Cum essem in Cui-
tate Nisibe, erat ibi Christiana mulier,
virum habens gentilem. Erant autem
pauperes, habebant tamen quinquagin-

Ex Prato
Spiritua-
li, quod
est Tomo
vii. Vita
rum San-
ctorum Pa-
trū Aloy-
sij Lippo-
mani.
Cap. 185.

ta numismata. Die vero quadam ait vir uxori suæ; Demus hæc numismata fœneratori, vt aliquod solatium ex eis capiamus; ea enim sigillatim consumimus, & deficiunt. Respondens autem illa bona uxor, ait viro; Si placeat ea fœnerari, veni, demus illa sub fœnore Deo Christianorum. Dicit ei vir eius; Et vbi est Deus Christianorum, vt demus ei? Ait illa; Ego tibi ipsum ostendam, si enim huic dederis ea, non solum non illa perdes, sed & vsuras tibi persoluet, & capitale duplum reddet. Qui ait illi; Eamus, ostende mihi illum, & demus ei. Illa vero assumens virum suum duxit in sanctam Ecclesiam. Habet autem Ecclesia illa quinque magnas ianuas. Cum ergo induxisset illum in Ecclesie porticum, ostendit ei pauperes, dicens; Istis si prebueris, Deus Christianorum ipsa accipit; isti enim omnes sui sunt. Qui mox cum gaudio numismata cœpit erogare pauperibus. Reuersiq. sunt in domum suam. Cum vero post menses tres necessitate sumptuum angustarentur, ait vir uxori suæ: Soror, nihil, vt video, daturus est nobis Deus Christianorum.

ex debito illo, et nunc angustamur inopia. Respondit mulier, & ait illi, profecto dabit; vade, vbi illa dedisti, et exhibebit ea tibi cum omni alacritate. Quæ audito, ille currēs abiit in sanctam Ecclesiam, veniensq. in loco, vbi erogauerat numismata pauperibus, et circumiēs totam Ecclesiam, neminē vidit, qui sibi debitum redderet, nisi solos pauperes denuo sedētes. Cum ergo cogitaret in seipso, cui diceret aliquid, vel à quo exigeret, aspexit ante pedes suos in marmore iacere numisma vnum ex illis, quæ pauperibus ipse erogarat, inclinatq. se, et accipiens illud, abiit in domum suam, & ait coniugi suæ; Ecce profectus sum in Ecclesiam, & crede mihi mulier, quia Deum Christianorū non vidi, vt dixisti, nullusq. mihi aliquid dedit, nisi quod hoc numisma ibi positum vidi, vbi ego prius erogauerā. Tūc ait ad eū mulier illa mirabilis; Ipse est, qui tibi hoc inuisibiliter prestitit. Ille enim inuisibili potestate manus suæ disponit hunc mundum. Sed vade domine mi, eme nobis aliquid, vt comedamus hodie, rursusq. ipse prouidebit nobis. Abiit ille, & emit sibi panē, &

Insignis
& mira-
bilis Dei
remune-
ratio, &
gratia er-
ga homi-
nem etiā
gētilem.

4 De bono Eleemofynæ

vinum, & piscem, & veniens domum
dedit uxori, quæ accipiens piscē cepit
ipsum purgare, exenteransq. illum, in-
uenit in visceribus eius lapidem val-
de mirabilem, ita vt miraretur mu-
lier illius pulchritudinem: Non ta-
men sciebat quid esset; seruatum au-
tem ostendit reuertenti viro, dicens:
Ecce hunc lapidem in pisce reperi. Vi-
dens autem & ipse miratus est quidē
ipsius pulchritudinem, ignorabat ta-
mē quid esset. Cum autem comedisset,
ait uxori: Da mihi lapidem, vt vadā,
& vendam illum, si quid fortassis pre-
tij de illo accipere contingat: Neque
enim, vt dixi, nouerat & ipse quid es-
set, vt pote simplex & rudis. Tulit
itaq. lapidem, et abiit ad trapezitā,
cuius erat proprium talia emere &
vendere, inuenitque illum iam clausis
omnibus egredientem (ad vesperum e-
nim iam dies erat) & ait illi: Vis eme-
re hunc lapidem? Ille vero confide-
rans lapidem, dixit ei: Quid vis vt
tibi pro eo soluam? Ait autem ille:
Da quicquid vis. Ad quem ipse, Acci-
pe, inquit, quinque numismata. Putans
autem venditor quia illuderet sibi, di-

cit ei:

ex Prato Spirituali.

5

cit ei: Et tantum vis pro illo persolue-
re? Existimans trapezita, quod ita il-
le per ironiam loqueretur, ait ipsi: Ac-
cipe decem pro eo numismata. Vendi-
tor iterum se irrideri arbitrans, ta-
cuit. Dixit illi trapezita: Viginti nu-
mismata accipe. Ille autem tacebat ni-
hil respondens. Cum vero ad triginta,
quadraginta, & quinquaginta numis-
mata emptor ascenderet, & se daturū
ea iuramento affirmaret, cepit ille am-
plius lapidem aestimare. Paulatim ve-
ro emptor ascendens vsq. ad trecenta
numismata peruenit, deditq. illa ven-
denti. Ipse igitur, dato lapide, acce-
ptaq. pecunia, venit ad uxorem suam
gaudens. Quæ cum videret illum exul-
tantem, dixit: Quanto illum vendi-
disti? Putabat autem quod illum quin-
que vel decem minutis vendidisset.
Tunc ille trecenta numismata profe-
rens, dedit illa uxori suæ, dicens tanto
se illum vendidisse. Illa vero sum-
mam diuinæ bonitatis clementiam ad-
mirans, dixit ei. Ecce, Deus Christiano-
rum qualis est, quàm bonus, quàm
gratus, quàm diues. Vides quia non so-
lum quinquaginta numismata tibi red-

B ij didit,

didit, quæ tu illi mutuaſti, ſed paucis diebus ipſa tibi ſextuplicata reſtituit? Agnoſce igitur, quia nõ eſt Deus alius neque in terra, neque in calo, niſi ipſe ſolus. Ille vero miraculo admonitus, cum experimento didiciſſet & ipſe veritatem, effectus eſt repente Chriſtianus, & glorificauit Deum, & Saluatoreme noſtrum Chriſtum, cum Patre, & Spiritu ſancto, plurimas referens gratias prudentiſſimæ uxori ſuæ, per quam vera Dei notitia ipſi in veritate conceſſa eſt.

Cap. 186.

PERREXIMVS in cænobiũ ſpeluncę Abbatis Sabę, ad Abbatem Euaſtadium, ipſius cænobiũ patrem, narrauitque nobis dicens: Erat Tyr̃i mercator quidam nomine Moſchus. Is nobis, cum Tyr̃um veniſſemus, hoc retulit dicens: Cum eſſem ſuper commercia, profundo veſpere abij lauatum, & in via reperi mulierem ſtante in tenebris: ad quam ego ubi perrexi, conſenſit ſequi poſt me. Præ diabolico itaque gaudio non laui, ſed ad cœnam properaui, multumque orabam illam, vt comederet,

ſed

ſed illa guſtare quicquam paſſa non eſt. Tandem ſurreximus, & cum ad cubandum veniſſemus, vellemeque illam amplexari, voce magna cum lacrymis clamauit, dicens: Væ mihi miſeræ. Tremefactus itaq; interrogabam cauſam ſletuum. Illa vero amplius eulans ait: Vir meus negotiator eſt, & naufragium fecit, perdidit quæ & ſua, & aliena, & propterea in carcere incluſus eſt, nec habeo quid faciam, vt vel panem illi miniſtrem, atque ideo præ nimia paupertate, corpus meum exponere propoſui, vt illi panem inueniam. Omnia enim deperierunt. Et dixi illi: Quantum eſt debitum? Quæ ait: Quinque auri libra. Proferens autem aurum dedi illi, dicens: Ecce, Dei nutu non tetigi te. Da aurum, & redime virum tuũ, & orate pro me. Deinde poſt aliquantulum temporis calumnia contra me conſtat a eſt apud Imperatorem, quod commercij cuncta diſſipaſſem. Mittens autẽ Imperator diripuit omne ſubſtantiam meam, nudũque pertractum Conſtantinopolim in carcerem miſit. Ubi cum plurimum temporis egiſſem, ſolo vno veſtimento, præ-

B iij ter

ter camisiā, indutus, die quadam audio, quod Imperator me vellet occidere. Itaq. de vita desperans, plorabā. Flentē autem & eiulantem, sopor oppressit, vidiq. in somnis quasi mulierē illam, quæ aliquando virū habuerat in carcere, dicentem mihi: Quid est, quod habes domine Mosche? Quare hic inclusus es? Me autem respondentē: Calumniam perpeffus sum, & puto, quia occidet me Imperator: Ait mihi: Vis vt loquar pro te Imperatori, & dimittet te? Ad quam ego: Nunquid ille cognoscit te? Ait, Vtiq. nouit. Expergefactus autē ambigebam, quid hoc esset. Astitit autem mihi secundo, & tertio eadem repetens, & dicens: Noli timere, Ego te absolua cras. Diluculo autē, Imperatore iubente, adduxerūt me in palatium. Cumq. ingressus essem, ille, vt aspexit me putri & scissa indutum tunica, dixit mihi, Ecce nunc tui miserus sum. Vade & emē dare de reliquo: Aspiciebam autem mulierem illam ad dexteram Imperatoris astantem, & dicentem mihi, confide, et noli timere. Iussitq. Rex mihi vniuersa restitui, addensq. mihi bona plurima, restituit me

in prio-

in priorē statum, faciens me prater ea Locum tenentē. Ipsa igitur nocte apparuit mihi rursus eadē mulier, et ait mihi: Scis quæ sim ego? Illa sum, cū qua fecisti misericordiā, & propter Deū non tetigisti corpus meū. Ecce & ego liberaui te à periculo. Vides clementiam Dei, quomodo per me, cui fecisti misericordiā, apparuit tibi misericors, quasi dicēs: Hoc propter me fecisti, et ego magnificauī misericordiā meam super te.

NARRAVIT nobis quidam sanctorum Patrum, quod iuuenis quidam ingeniosus, se ad aurificem, pro discenda arte contulerit; quam dū solerter addisceret, vnus ex Patritijs iniunxit eis, vt Crucē aureā lapidibus pretiosis ornatam facerent, quod illam Ecclesiæ offerret. Et quoniam valde ingeniosus erat adolescens, iniunxit illi magister eius id opus. Cepit ergo adolescens cogitare intra se, ac dicere: Si iste tantas offert pecunias Christo, cur nā & ego mercedem meam in istam Crucem conferam, vt eam mihi, tanquam duo minuta vidua, computet Christus? Cogitans igitur quantū mercedis esset

Cap. 200

Aurificis
adolescētis
preclaram
inuētum
gratificandi
Christo
deinde &
præmiū.

accepturus, mutuatur id, & in Crucē
mimitis. Veniens itaq. Patritius; pon-
derat crucem, priusquam in illa lapi-
des includerentur, inuenitq. plus habe-
re ponderis, quàm constituerat. Cæpit
itaq. mimitans vrgerē adolescentem,
quasi fraudem fecisset, aurumq. adulte-
rasset. Tūc ait illi adolescens: Nouit il-
le, qui solus cordium scrutatur arcana,
quia nihil tale feci, sed cum viderem te
tantum pecuniarum Christo Domino
obtulisse, cogitavi immittere mercedē
meā, vt et ego partē habeam tecū, utq.
me suscipiat Christus, quemadmodum
duo minuta viduę illius accepit. Stupe-
factus ille dixit inueni: Ita ne filii cogi-
tasti? Ait ille, Ita sane. Patritius ve-
ro dixit illi: Quoniam ita cogitasti, to-
tamq. voluntatē tuā obtulisti Christo,
volens habere partem mecum, ecce ex
hodierna die suscipio te mihi in filium,
heredemq. constituo. Et assumpsit eū
secum, atque heredem suum fecit.

NARRAVIT quidam patrū
dicens: Ascendi aliquando Con-
stantinopolim cuiusdā necessitatis gra-
tia. Cumq. in Ecclesia sederem, ingres-

sus

sus, est quidam secularis maxime illu-
stris, atq. fidelissimus. Is cum aspexis-
set me, accedens salutavit me cum omni
charitatis officio, & post salutationē
sedit iuxta me, et cæpit interrogare de
his, quæ pertinent ad animę salutem.
Cumq. ergo illi dicerem, quod his, qui-
rit e. terrena disponunt, caelestia quoq.
donantur: Bene, inquit, pater dixisti.
Nam vere beatus est, qui spem suam in
Deum ponit, & seipsum totum comit-
tit Deo. Et dicebat: Ego filius fui cu-
iusdā secularis, gloria clarissimi. Erat
autē ipse pater meus eleemosynis ma-
xime deditus, & plurima pauperibus
distribuēbat. Die ergo quadam voca-
uit me, & ostendit mihi omnes pecu-
nias, dicens: Filii quid tibi gratius est,
vt dimittam tibi pecunias istas, an
Christum curatorem tuum? Ego, cum
placerent mihi quæ faciebat, respon-
di, me Christum malle. Ista enim
omnia prætereunt, & hodie sunt, &
cras non erunt; Christus autem ma-
net in æternum. Quod ille, cum audis-
set, omnia iam libere, & larga manu
pauperibus erogabat, ita vt moriens
pauca admodū mihi relinqueret. Ego

Patris &
filij con-
cors volū-
tas in pro-
merendo
per eleem-
osynas
Christo;
deinde fe-
lix succes-
sus.

B. vi autem

autē iam pauper effectus, humilis procedebam, spem meam habēs in Christū cui me ille reliquerat. Erat autē alius quidam, diues valde, & primarius, habens uxorem fidelem Christo, & timētem Dominum: habebat autem et filiā vnicam. Dixit ergo illa viro suo, Hęc solā habemus filiam, tātaq. bona nobis largitus est Deus, Cuius ergo rei indiget? si quæsierimus dare illā alicui primario et diuiti, qui non sit bonis moribus, affliget eam semper. Quæramus illi virum humilem, & timentem Dominum, qui secundū Deum illam diligat & foueat. Qui dixit illi: Recte dixisti, Perge ergo in Ecclesiam, & ora intēssime, atq. illic reside, & qui primus ingressus fuerit, hic illi à Domino missus est sponsus. Fecit igitur vt iusserat vir eius. Cumq. orasset, & sederet, ingressus sum ego primus. Mittens ergo illa seruum suum continuo, accersuit me, cœpitq. interrogare, dicens: Unde es? Ego autem dixi illi, Ex hac ciuitate sum, talis filius. Dixit autem mihi, illius eleemosynarij? Et dixi: Itā, illius sum filius. Tunc ait mihi: Habes uxorem? Et dixi, Non. Narrauiq. illi,

quæ

quæ mihi dixerat pater meus, & quæ ego responderam ipsi. Illa vero glorificans Dominum, ait: Ecce bonus curator tuus misit tibi uxorem, & pecunias. Ego autem oro, vt patris meam vsque in finem teneam.

NARRAVIT nobis quidam Patrū de Zenone Imperatore dicens, quod mulierem quandam in filia ipsius iniuriose tractauerit. Hęc autem vacabat in templo Domini nostre sanctæ Dei genitricis, orans eam, & deprecans, & cum lacrymis dicens: Vindica me de Zenone Imperatore. Cum ergo multis diebus hoc faceret, apparuit ei sancta Dei genitrix dicens: Crede mihi mulier, vltionem tuam sepe facere uolui, sed manus eius prohibet me. Erat enim valde misericors, & eleemosynas faciens.

FVIT temporibus Theophili beatissimi Patriarchæ Alexandrini, Cyrene Episcopus Symesius Philosophus, qui cum venisset Cyrenem, reperit illic Philosophum quendam Euzarium nomine, qui sodalis suus in stu-

dijs

Cap. 175

Quid-
nā impe-
diat, ne
Deus fa-
ciat vltio-
nē aduer-
sus pecca-
tores.

Cap. 195.

dūs liberalibus, fuerat, amicū sibi
 carissimū, sed religione gentilem, &
 cultura idolōrum maxime deditū.
 Eum Episcopus Synesius ab idolola-
 tria transferre ad culturam Christi-
 satagebat, curamque ingentem eius rei
 sibi assumpserat, pro charitate, quam
 erga ipsum à principio habuerat. Il-
 le verò minime id patiebatur, neque
 illius doctrinam admittere volebat.
 Episcopus tamen, præ nimio ad illum
 amore, ne sic quidem tadio victus, de-
 sistebat diebus illum singulis hortari,
 & instruere, ac inducere, vt Christo
 crederet, ipsiusq. sacramenta suscipere-
 ret. Cumq. illi quotidie ista monita da-
 re persisteret, dixit ad eum semel Phi-
 losophus: Vere mi domine Episcope,
 cū ceteris, quæ mihi displicent in Chri-
 stianis, hoc est, quod consummationem
 sæculi istius futuram dicunt, & post
 consummationē, omnes, qui ab initio
 sæculi fuerunt homines, in ista corpo-
 re resurrecturos, carnemque hanc in-
 corruptibilem recepturos, & immor-
 talem, atque ita in perpetuum victu-
 ros, sicq. eorum, quæ in corpore gesse-
 runt, præmia percepturos: eum etiam,

qui

qui miseretur pauperi, scenerari Deo;
 & qui dispergit in pauperes et inopes,
 in celo sibi thesauros reponere, & cen-
 tuplicata, quæ erogauerit, in regenera-
 tione, cum æterna vita à Christo esse
 reddenda. Quæ omnia cum dicuntur,
 deceptio, & irrisio, & fabula mihi vi-
 dentur. Episcopus autem Synesius as-
 seuerabat omnia Christianorum vera
 esse, nihilq. omnino habere falsum, vel
 veritati contrarium: idque multis do-
 cumentis asserebat, & persuadere
 illi nitēbatur. Post multum vero tem-
 poris, cum illum induxisset Christianum
 fieri, baptizauit ipsum, & filios
 eius, cunctosque domesticos illius. Ce-
 terum, non multo postea quàm bapti-
 zatus fuerat, dedit Episcopo auri tria
 centenaria in vsum pauperum, di-
 cens: Accipe aurum istud, & distri-
 bue illud pauperibus, & fac mihi cau-
 tionem manu tua, quod Christus mihi
 ipsum reddet in futuro seculo. Qui
 suscepto auro prompte illi, vt petebat,
 cautionem fecit. Vixit itaque post ba-
 ptismum annos aliquot Philosophus,
 ac tandem infirmatus est ad mortem.
 Cum vero mori: i proximus esset, dixit

filijs

filij suis : Quando curabitis funus meum, chartam istam in meis manibus ponite, & me cum illa sepelire. Mortuo autem illo, fecerunt filij sicut eis ipse præceperat, sepelieruntq. eum cū chirographo. Tertia vero post sepulturā die, apparuit Episcopo Synesio nocte quiescenti, dicens : Veni ad sepulchrum, ubi iaceo, & accipe chirographum tuum. Accepi enim debitum, satis factumq. mihi est : atque ut certior eius rei fias, propria me subscripsi manu. Ignorabat autem Episcopus, quod chirographum illud conspexissent ei. Mane autē factō, accersitis filijs eius, dixit : Num aliquid cum patre vestro in monumento posuistis? Illi putantes, quod eos de pecunijs interrogaret, dixerunt ei : Nihil domine, præter pānos consuetos. Quid igitur? Nunquid vel chartam aliquam conspexistis ei? Tūc recordati illi (ignorabāt enim quod de chirographo diceret) dixerunt ei : Ita sane domine. Chartam enim quandam moriens dedit nobis, & ait, Quando sepelietis me, chartā istam mihi in manibus date, nullo penitus sciente. Tunc dixit illis Episcopus somnium, quod

noctē

noctē illa viderat, sumensq. illos cum clericis, ac primarijs civitatis, accessit ad Philosophi tumulum. Quo aperto, inuenerunt iacentē Philosophum, chirographūq. manu Episcopi conscriptū suis manibus tenentem. Accipientes autē chirographum ex illius manibus, aperuerunt, inueneruntq. in eo noviter manu Philosophi subscriptum ita : Ego Euagrius Philosophus tibi Sanctissimo Domino Synesio Episcopo salutē. Accepi debitū in his literis manu tua conscriptum satisfactumq. mihi est, & nullū contra te habeo ius, propter aurum, quod dedi tibi, & per te Christo Deo & Saluatori nostro. Qui vero conuenerant, hoc videntes, obstupuerunt, & per multas horas clamauerunt Kyrie eleison; glorificantes Deū, qui facit mirabilia, talemq. ac tantam promissionum suarum euidentiā demonstrauit suis. Asserebat autem & hoc idem Dominus Leontius, cautionem illam manu Philosophi subscriptam seruari vsq. hodie, atq. in sacrario sanctę Cyrenensis Ecclesię custodiri, & quicūq. sacrarij custos ingrederetur, hęc illi cum ceteris vasis sacris assignari

custo-

Quā mirabilis nominus in adimplendo, quod promissit eleemosynam largiētibz.

custodiendam cum omni diligentia, atque eum deinceps successori suo integram illam, iniolatamque. reassignare.

Cap. 207

NARRAVIT nobis Abbas Theonas, & Theodorus quod Alexandrie, sub Paulo Patriarcha, puella quedam relicta fuerat pupilla a parentibus magna facultate locupletibus. Erat autem adhuc sine baptismo. Die vero quadam ingressa pomarium, quod sibi reliquerat parentes eius (sunt enim in medio civitatis pomaria) vidit quendam parantem sibi laqueum, ut se suffocaret. Cucurrit igitur, & dixit ei: Quid facis homo? Dixit autem ei: Dimitte me mulier, quoniam in multa tribulatione sum. Quae ait illi: Dic mihi causam, & fortassis iuvare te potero. Dixit illi, gravi aere alieno premor, & valde suffocor a creditoribus, elegique potius vitam semel finire, quam quotidie mori. Quae dixit illi: Quae te, accipe omnia, quae habeo, & redde; tantum ne perdas te ipsum: sumens vero ille, reddidit omnia. Puella ergo angustiari coepit, non habens, qui sui curam gereret. Itaque de-

stituta

stituta parentum solatio, fornicari instituit, & inde sibi victum quaerere. Dicebant ergo viri illi sancti: Quis novit ista, nisi solus Deus? quomodo scilicet permittatur anima, propter causam aliquam ipsi soli cognitam, ad tempus derelinqui? Post aliquantum tunc temporis infirmata est puella, & in se reversa compuncta est, oravitque Pontificem, ut faceret illam Christianam. Omnes autem aspernabantur eam dicentes: Quis hanc suscipiat, quae meretrix est? affligebatur autem vehementer. Cum vero in his esset angustijs, asstitit illi Angelus in specie hominis, cum quo misericordiam fecerat, cui illa dixit: Cupio fieri Christiana, & nemo vult pro me loqui, Qui ait: Nunquid revera istud cupis? Respondit illa: Vtique domine, & deprecor te, ut hoc mihi impetres. Qui ait: Noli tristari. Ego adducam aliquos, qui te accipient. Adduxit ergo alios duos, & ipsos sanctos Angelos, duxeruntque illam in Ecclesiam. Rursumque seipsum transformantes in personas quasdam illustres & notas, ex ordine Augustalium, vocant clericos,

Quomodo ethnica adolescentula ab Angelis ad clericos baptizanda

Presby-

adducta est, ab ijs que de sacro fonte leuata, q̄ antea insignē quādam fecerat eleemofynā.

Presbyterum scilicet, & Diaconum, qui in hoc ipsum constituti erant. Dicit eis clerici. Vestra charitas pro ea pollicetur? Illi autem responderunt: Etiam, nos pro illa pollicemur: sumentes ergo illam baptizauerunt, & albis induta, rursus ab eis subuecta est. Quā cum deposuissent, euauerunt. Vicini ergo, cum illam ita albis indutam viderent, postquam recesserunt illi, dicit ei: Quis te baptizauit? Nunciauit autem eis rem totam, dicens. Venerunt quidam, & tulerunt me in Ecclesiam, locutiq. sunt clericis, & baptizauerunt me, & dixerunt ad eam: Qui sunt illi? Cum vero non posset dicere qui essent, illi abeuntes nunciauerunt Episcopo. Dixit autem Episcopus his, qui ad baptizandum constituti erant: Vos illā baptizastis? Et confessi sunt se illā baptizasse, exoratos ab illo, & illo Augustalibus. Porro accersitis ex Pretorio his, quos clerici dixerant, dixit Episcopus: Num ipsi pro ista fide iussistis? Qui dixerunt. Neque nouimus, neque conscij sumus nobis, hoc fecisse. Tūc vero iam cognouit Episcopus Dei hoc opus esse. Conuocansque illam,

dixit

dixit ei: Dic mihi filia, quid gessisti boni? Que ait: meretrix existens, & paupercula, quid boni operari potui? Dixit illi Episcopus: Nihil ne omnino operata es? Dixit ei: Non, nisi quod videns quendam, qui à creditoribus premebatur, se suffocare volentem, data illi omni substantia mea, liberavi eum. Et his dictis, continuo obdormiuit in Domino. Tūc Episcopus glorificans Dominum dixit: Iustus es Domine, & reatum iudicium tuum.

CAPVT II.

Vita Sancti Patris nostri Gregorij Papæ Romani.

BEATVS Gregorius, qui sanctę Dei Ecclesię Romanę Pontifex fuit, antequam fieret Patriarcha, monachus erat in monasterio Sancti Andree Apostoli ad Cluuium Scauri, prope templum Sanctorum Martyrum Ioannis & Pauli. Atque illi quidem

Ex Metaphrasse Tomo Septimo Vitarū Aloyfij Lippo mani. Idem refert Ioannes Diaconus Ro-

magna-

manus in
vita San-
cti Grego-
rij lib. 1.

Sãcti Gre-
gorij elec-
mofyna
inſignis.

Ioannes
Diacon⁹
habet ter-
tia die.

monaſterio ipſe peæerat. Matrem ve-
ro habuit beatam Syluiam, qua tunc
iuxta portam Sancti Apoſtoli Pauli
locum patrium, qui Cella noua dicitur,
incolebat: Accidit, vt cum in cellu-
la ipſe ſua ſederet, & ſcriberet, ac-
ceſſerit ad eum mendicus voce ſup-
plici: Miſerere mei, inquit, ſerue
Dei altiffimi, qui cum eſſem nauis gu-
bernator, naufragium feci, & aliena,
meaq. perdidit. At ille, vt benignus in
pauperes, ac vere Chriſti ſeruus, voca-
to Procuratore: Da, inquit, frater,
huic ſex nummos aureos. Frater autẽ,
id quod ſeruus Dei Gregorius manda-
uerat, fecit, mendicoque pecuniam de-
dit. Eodem rurfus die pauper idem ad
beatum Gregorium venit, & miſere-
re mei, inquit, ſerue Dei altiffimi, qui
cum multa amiſerim, parum abs te
accepi. Beatus autem Gregorius, mi-
niſtrum ſuũ iterum vocauit, dixitque,
vt ſex item nummos eidem pauperi
numeraret. Ac frater quidem paruit:
ſed pauper, cum acceptis duodecim
nummis diſceſſiſſet, ad beatum Gre-
gorium paulo poſt redijt * eodem die;
Miſerere, inquit, mei ſerue Dei al-

tiffimi,

tiffimi, & aliquid rurfum elargire,
quoniam magnam iacturam feci. Pro-
curatore tertium accerſito, Da fra-
ter, inquit, huic pauperi ſex alios num-
mos. At ille reſpondens: Crede mihi
pater, inquit, ne vnus quidem in arca
relictus eſt nummus. Cui beatus Gre-
gorius: Nonne aliud quicquam habes
in promptuario, vt vas aliquod, aut ve-
ſtimentũ, quod pauperi largiaris? Nul-
lum, reſpondit ille, vas habemus, præ-
ter argenteum illud, quod magna do-
mina, de more, leguminibus plenum mi-
ſit. Abi, inquit, ſeruus Dei Gregorius,
atq. illud pauperi præbe. Frater autẽ
fecit, quod ſibi à beato Gregorio mada-
tũ fuerat. Pauper igitur, acceptis duo-
decim nummis, et vaſe argenteo diſceſſit.

CUM autem in ſanctiſſima, &
maxima Dei Eccleſia veteris Romæ
creatus eſſet Patriarcha, & quemad-
modum Patriarcharum eſt conſuetu-
do, quodam die Theſaurario mandaf-
ſet, vt duodecim pauperes ad menſam
ſuam conuocaret, qui ſecum prande-
rent; paruit ille, ac pauperes conuoca-
uit; verum cum diſcubiſſent cum Pa-
triarcha, deprehẽſi ſunt eſſe tredecim:

Quam-

Miracu-
lum.

Quamobrè accersito Thesaurario: Nōne, inquit, mandavi tibi, vt duodecim vocares? Cur igitur tredecim vocasti, præter sententiam meam? His ille auditis perterritus, Crede, inquit, mihi venerande domine, duodecim sunt: nec alius quispiam, præter Patriarcham, tredecim vidit. Inter prandendum igitur Patriarcha tertiumdecimum illū spectabat, qui in summo scamno considerabat. Et ecce facies eius varias formas sumebat. Modo enim senex, modo adolescens illi videbatur. Itaq. cum è mensa consurrexissent, Beatus Gregorius, reliquis omnibus dimissis, tertiumdecimum illū, qui tam admirandus ipsi visus fuerat, manu apprehensum in cubiculum duxit, & allocutus est ad hunc modum: Adiuro te per magnam omnipotentis Dei virtutem, vt aperias mihi, quis sis, & quo nomine appelleris. Et ille, Cur, inquit, nomen meum queris, quod est admirabile? Ego sum pauper ille, qui ad te veni in mansionē Sancti Andreę Apostoli ad Clivum Scauri, cū tu in cellula tua sederes, ac scriberes, cui duodenas dedisti nūmos, et vas, quod tibi beata mater tua Syl-

uia,

uia cū leguminibus miserat. Itaque cū perspicuū fuerit, te in cordis simplicitate, & patientia constantē permansisse; ex quo die mihi hæc tribuisti, constituit Dominus, vt Ecclesię sãctę sup, pro qua propriū etiam sanguinem effudit, Pontifex fieres, et Petri principis Apostolorum successor esses, vt posses omnibus, quod cuiq. opus foret, subministrare. Unde, beatus inquit Gregorius, nosti tunc Dominū, vt ego Pontifex fierem, decreuisset? Quia, respōdit, sum Dei Angelus omnipotentis, iccirco id noui. Et tunc Dominus misit me, vt animi tui propositū explorarē, et vtrū humanitate ductus, an ostētatione faceres eleemofynā. Quo beatus Gregorius audito, timuit: neq. enim antea eū Angelum esse cognouerat, & ideo cum illo tam quā cū homine egerat, & locutus fuerat. Dixit autē Angelus ad B. Gregorium: Ne timeas, misit enim me Deus, vt tecum verser in hac vita.

QVOD ille cum audisset, humi prostratus in faciē suam, adorauit Dominum, si propter exiguam hanc, iniquiens, ad promerendū animi propensionem tantum benignitatis cumulum

C cle-

Pontifex Maximus creatus est D. Gregorius propter opera pietatis.

Nota.

clémentissimus Dominus declaravit, ut Angelum suū mitteret, qui mei in perpetuum custos esset, quæ nam eorum futura est gloriæ magnitudo, qui mandatis eius obtemperabunt, & iustitiam colent. Verax enim est ille, qui dixit; Iudicio misericordiæ præstare; & Deo scenerari eum, qui pauperis miseretur. Quin etiã ipse Dominus Angelorum, qui salutis hominum auctor est, eos qui à dexteris erunt collocati; sic alloquitur: Venite benedicti patris mei, paratam vobis à mundi constitutione suscipite regni hereditatem. Esuriivi enim, & dedistis mihi manducare: sitiivi, & dedistis mihi bibere: hospes eram, et collegistis me: ager, & visitastis me: nudus, et operuistis me: in carcere, et venistis ad me. Quatenus enim fecistis vni ex his fratribus meis minimis, mihi fecistis. Quam quidem beatam vocem vtinam audiamus nos omnes, qui hæc vel legimus, vel audimus: & consequamur ea bona sempiterna, quæ parauit Deus his à quibus diligitur: per gratiam, atq. humanitatē Domini Iesu Christi, cui gloria in sæcula sæculorum. Amen.

CAPVT

CAPVT III.

NAVCLERVS quidam peregrinus damnâ pertulit, & accedens hunc beatum virum, rogabat eum multis lacrymis, vt compateretur & ei, sicut omnibus alijs. Præcepitque eum accipere quinque libras auri. Cumq. accepisset has, abiens emit antecham, idest arcam, & misit in nauim. Mox accidit vt extra Pharū naufragium pateretur, nauim vero non perdidit. Accessit iterum ad eum, de bonâ eius voluntate præsumens, & dixit: Miserere mei, vt Deus mundi misertus est. Cui ille Patriarcha dixit: Crede frater, nisi miscuisses pecuniâ Ecclesię illas pecunias, quę tibi remanserant, nullatenus naufragium pertulisses. De malis habuisti eas, & perditę sunt cum eis & quę fuerunt ex bonis. Verum præcepit denno dari ei decem libras auri, denunciâns ei, ne commisceret eis alias pecunias. Emens præterea antecham, &

C ij nau-

Ex vita S. Ioânis Eleemosynarij p Leontium Episcop. Neapoleos Cyrorū Insulæ, quam habes Tomo Secundo Vitârū Aloysij.

Stâni mutatio i argenti, cur, & quando.

navigans, vno die, vento valido flāte, proiectus est in terrā, & omnia perdidit, & ipsam nauim, et non sunt saluate nisi animæ tantum. Voluit ergo præ confusione, et angustia idem nauclerus necare seipsum, sed Deus, qui semper saluti hominū prouidet, reuelauit hoc beato Patriarche. Et cū audisset quod acciderat ei, nunciat ei venire ad se, nihil omnino dubitans. Tunc aspersit se puluere, & tunicam sciendens, indecenter accedit ad eū. Cumq. vidisset eum in tali habitu ille sanctus, redarguit eū, & dixit, misereatur tui Dominus. Benedictus Deus, credo ei, quod ab hodierna die nequequā naufragium incidas, vsquequo moriaris. Hoc vero tibi contigit, eo quod et ipsa nauis tua, ex iniustitia esset possessa. Mox ergo iussit tradi ei vnā magnā nauim plenā frumento viginti millīū modiorum, de illis nauibus, quæ sanctissime Ecclesiæ subiecte ministrabant. Quam recipiēs, exiit ab Alexandria, & affirmabat ipse nauclerus, assuerās viginti diebus ac noctibus vehementi vento nauigauimus, non valentes omnino scire quod issemus, neque per stellas, neque per

loci,

loca, excepto quod gubernator uidebat illum Patriarcham, secum tenentem temonem, & dicētem sibi: Ne timeas, bene nauigas. Igitur post vigesimam diem apparuimus in Insulis Britanniae, & descendētibz nobis in terrā, inuenimus illic famem magnā. Cum ergo dixissemus primo ciuitatis, quod frumentum portaremus, dixit: Bene Deus adduxit vos. Quicquid vultis eligitē, aut per singulos modios numisma vnum, aut eiusdem ponderis accipite stannum. Elegimus itaque dimidium sic, & dimidium sic. Rem autem vadit dicere sermo inexpertis munerum Dei incredibilem quidem & sine fide; his vero qui experientiam miraculi eius habent, credibilem, atque acceptam. Nam præterea Alexandriam cum gaudio reuersi, quieuimus in Pentapoli, & asportauit nauclerus de illo stanno, vt venundaret illud. Habebat itaque illic antiquum socium in negotijs, petentem ex eodem stanno. Dat ei in sacco quinquaginta libras, At ille volens probare speciem, si bona esset, soluit illud in igne, & inuenit argentum purum.

C iij PH-

Putauit se esse tentatum, & retulit ei
saccum: dicens: Deus indulgeat tibi.
Nunquid inuenisti me impostorem, id-
est iniquum erga te, quia argentum pro
stanno dedisti mihi? Expauescens vero
de sermone illo nauclerus dicit: Crede,
ego pro stanno illud habeo. Si vero ille
qui fecit de aqua uinum, ipse per ora-
tiones Patriarchæ fecit ex stanno ar-
gentum, nihil mirum. Et ut satis faciã,
veni ad nauim, et uidebis cetera istius
metalli socia, quod accepisti. Ascendē-
tes itaque, inuenerunt stannum argen-
tum optimum factum, & non est pere-
grinum miraculum o philochristi. Qui
enim quinque panes multiplicauit, &
rursus aquam Aegypti transmutauit
in sanguinem, & uirgam in serpentem
transmutauit, & transtulit flammam
in rorem in multis sanctis, facilius &
hoc tam gloriosum miraculum operatus
est; quatenus & famulum suum ditaret,
& nauclero misericordiam suam pre-
staret.

Et postea,

ARRIPIT ille sanctus & hoc,
bonum dico, uidelicet quo infimo stra-
tu recumberet, & uilibus operimentis
in cellula sua ueretur. Quod cum au-

diffet

Infigne
aliud fa-
ctum.

diffet quidã possessorum ciuitatis ascen-
dēs ad eam, et uidens quod opertorio scif-
so & laneo tegetur, transmisit ei co-
opertorium numismatum triginta sex,
rogans multum eum, ut eo cooperiretur
ad memoriam mittentis. Ille uero hoc
suscipiens, propter multam uiri postu-
lationem, coopertus est hoc una nocte,
& per totam pœne noctem dicebat ad
semetipsum, ut recitabant cubicularij
eius: Quis dicet, quod humilis Ioannes
(habebat enim semper uerbum istud
in ore) pallio triginta sex numismatum
tegetur, & fratres Christi frigore ne-
centur? Quanti sunt modo, qui denti-
bus strident præ glacie? quanti sunt
modo, qui psialibus habentes subitus di-
midium, & supra dimidium, & non
possunt extendere pedes suos, sed dor-
miant, ut glomus, trementes? Quanti
in monte dormierunt in cœnati, & sine
lucerna, habentes duplicem crucia-
tum, tam ex frigore, quam ex ieiunio?
Quanti desiderant saturari de folijs ho-
lerum, quæ proijciuntur de coquina
mea? Quanti uellent tingere panem
suum in schemate, quod proijciunt co-
qui mei? Quanti cupiunt uel odorare

C iij uinum.

vinum, quod funditur in cellario meo? Quanti sunt in ciuitate ista in hac hora peregrini, non habentes ubi hospitentur, & in foro iacent, fortasse & pluuia madefacti? Quanti, putas, habent totum mensem, vel etiam duos non gustantes oleum? Quanti sunt qui non habent alterum vestimentum in estate, & alterum hieme, & ita miseris affliguntur? Tu vero expectans etiam eternam incunditatem assequi, & vinum bibis, & pisces immanes deuoras, & in cubiculis demoraris, modo autem cum omnibus malis, & in coopertorio triginta sex numismatum te calefacis? Veraciter ita viuens, & in tali laxatione conuersans, non expectabis illis preparatis gaudijs frui, sed audies uti que quod & diues ille audiuit, Recepisti bona in uita tua, pauperes uero mala, nunc ergo consolantur, tu uero cruciaris. Benedictus Deus, humilis Iohannes alia nocte non cooperietur illo. Iustum est enim, et bene acceptum Deo, ut tezantur centum potius quadraginta quatuor fratres, & domini tui, quam tu infelix. Venundabantur uero quatuor recanellæ numismate uno. Mox

ergo

ergo transmisit illud in crastinum, ut uenundaretur. Et uidens is qui obtulerat, emit illud triginta sex numismatibus, & rursus obtulit Patriarchæ. Cum uero in crastinum uidisset illud, emit hoc similiter, & rursus obtulit Patriarchæ, deposcens ut tegeretur ab eo. Cum autem tertio hoc fecisset, dicit ei gratulabundus ille sanctus: Videbimus quis deficiet, ego, an tu. Erat enim opulentus valde, & suauiter quasi vindemiabat eum ille sanctus, paulatim ab eo multa auferens. Et dicebat semper, quod posset aliquis intentione dandi pauperibus, expoliare diuites, & ipsum etiam hypocamsium, id est uestimentum quod subter camisiam est, ab eis beneuole auferre, & non peccare; & maxime si sunt aliqui immisericordes, & auari. Duo enim lucratur talis, unum quidem, quia animas illorum seruat, alterum autem quoniam & ipse ex hoc mercedem non modicam habet. Attulit autem ad credulitatem uerbi & testimonium uerax quod circa sanctum Epiphanium, & Iohannem Episcopum Hierosolymorum factum est, quomodo S. Epiphanius

C v per

per artem tulit argentum Patriarchę videlicet Ioannis eiusdem, & dedit pauperibus.

D E P E T R O
T E L O N A R I O .

Exempli
dignum
lectu.

DIGNVM & congruum predicto capitulo referebat semel coram omnibus iste sanctus, dicens: Habebam, inquit, quendam ministrum in apotheca mea in Cypro, fidelem valde, & virginem vsq. ad obitum suum. Sic ergo narrabat mihi; quia in Aphrica, existente me, facta est res huiusmodi. Permanebam enim, ait, cum quodam Telonario, diuite vehementer, & immisericordi. Semel ergo pauperibus in hyeme sedentibus ad solem, seq. calescentibus, cœperunt singuli domos eleemosynatorum collaudare, & pro eis orare per singulos eorum; similiter & domos eleemosynam non facientium vituperare: Inter quę venit in medium eorum & nomen senioris mei Telonarij, & cœperunt singuli interrogare proximum: Vere tu frater, accepisti aliquando de domo illa benedictionem?

nem? Et omnibus interrogantibus inuicem, nullus inuētus est accepisse aliquando de domo eius aliquid. Dicit ergo vnus ex eis: Quid dabitis mihi, & ego accipiam hodie ex eo benedictionem? Et facientibus cum eo pactum, venit, & stat foris portam domus, expectans quando ad domum suam reuerteretur. Ex dispensatione autem Dei peruenerunt simul, ipse ingrediens portam, & animal portans siligines à mœcipio, causa prandij ipsius. Videns igitur egenum, non inueniēs lapidem, per furorem arripit siliginem de clitella, et iactauit in faciem eius. Ille vero suscepit eam, & abiit, vt satisfaceret cōfratribus suis quod ex eiusdem manibus accepisset eā. Itaq. post duos dies agrorauit infirmitate: ad mortem idē Telonarius, et vidit in somnia seipsam rationem ponentem, & omnes actus suos super stateram appēdi. In vna quidem acie congregabantur Mauri quidam deformes, altera autem acies, aliorum quorundam erat cādidatorum & terribilium specie. Qui nihil inuenientes boni, vt & ipsi appenderent, & contra aduersum mala opera quę col-

lecta erant à Mauris, in acie ipsorum nimis turbabantur, & tristabantur, & mente consternebantur ad alterutrum, & dicebant: Ergo nihil nos hic habemus? Tunc dicit vnus eorum. Vere nihil habemus, nisi vnam siliginem, quam dedit ante duos dies Christo, & ipsam non voluntarie. Et mittentibus eis siliginem, equalitas facta non est. Tunc dicunt Telonario hi, qui apparuerant ei candidati: Uade, & auge ad siliginem, hanc, aliàs vere Mauri isti te apprehendent. Euigilans ergo, agnouit quæ visa sunt ab eo, non esse mendacia, sed vera. Omnia vero, quæ à iuuentute sua commiserat, & quorum ipse erat oblitus, videbat Aethiopes illos congregare, & deportare ad libram, et dicebat: Pape, si vna siligo, quam iactauit per furorẽ, ita profuit, à quãtis malis se liberat qui dat in simplicitate sua bona indigētibus? Et de cetero ita modestus, & prudens, atque summus Eleemosynator factus est, vt etiam corpori proprio non parceret.

CONTIGIT vero aliquando, secundum consuetudinem, procedere eum diluculo ad Telonium, & obuiat

ei

ei nauta, qui à naufragio nudus, vt natus est, euaserat, & cecidit ante eum, rogans vt protectionem apud eum impetraret. Ilte ergo, patàs quòd egenus esset, expoliavit se esophorium suum, quòd illius melius erat, & dat ei, rogauitq. eum, vt hoc ipse vestiretur. Pergens vero ille, et erubescēs vestiri hoc, dedit illud venditori, vt veniudaretur. Et cū recederet Telonarius, vidit hoc suspensum, & contristatus est vehementer, & ascendens domum suam, nihil passus est gustare, sed claudens ostium conclauis sui, sedebat plorans, & cogitans; quia non fui dignus, vt mei memoriam haberet egenus. Cum ergo anxiaretur, obdormiuit; & ecce vidit quendam speciosum tamquam solem, ferentem crucem super caput suum, & esophorium quod dederat nautæ, assistentem sibi, & dicentem: Quid ploras domine Petre? (Hoc enim erat nomẽ.) Ille vero dixit, vt ad Deũ disputans: Quia Domine ex quibus largiris nobis, damus alicui, et in turpe lucrum uertunt accipientes. Tunc dicit ei, Cognoscis hoc? Et ostendens ei, quia deintus vestitus esset eius esophorio,

dicit

dicit ei: Ecce ego illo vestior ex quo dedisti mihi hoc, & gratias ago voluntati tuae bonæ, quoniam frigore affligebam, & tu cooperuisti me. Ad se ergo reuersus, admiratus est; & cœpit beatificare egenos, & dicere: *V*iuuit Dominus, si inopes Christus meus sunt, non moriar, & siam tamquam vnus ex eis.

ACCERSITO vero Notario suo, quem & emerat, dicit ei, secretum volo credere tibi, & crede, si propalaueris me, barbaris vendam te, aut si non audieris me. Dat vero ei decem libras auri, & dicit ei: *V*ade, & eme tibi negotium, & sume me, & duc in Sanctam Ciuitatem, & vende me cui-libet Christiano, & pretium da pauperibus. Notario autem recusante, dicit ei iterum; Quoniam si me non vendideris, ego vendam te barbaris, ut pedixi tibi. Obediuit ergo ei Notarius, & peruenientibus eis ad sancta loca, inuenit idem Notarius amicum suum carum, fabrum argentearium, qui in damna inciderat. Ad locutionem vero venientibus ambobus, dicit ei Notarius: *A*udi me Zoile, et eme seruum vnum, quia habeo tam bonum, vt di-

cat homo quod Patritius sit. Et audiens argentarius quod seruum haberet, admiratus est, et dicit ei: *C*rede mihi quia non possideo vnde emere possim. Dicit ei rursum Notarius: *a*ccipe mutuum, & eme eum, multum enim est bonus, & benedicet tibi Deus per eum. *A*cquieuit ergo ei, & emit eum sordidis vestibus indutum numismatibus triginta. Relinquens autem eum notarius, abiit Constantinopolim, sanctificans quod nulli hoc manifestaret, & quod de pretio nequaquam sibi retinendo aliquid defraudaret, sed hoc tantum pauperibus daret. Ergo aliquando idem Petrus coquinam faciebat domino suo, aliquando autem lauabat pannos eius, numquam aliquando in quolibet horum assuetus. *A*ffixit autem seipsum & ieiunio multo. Cum vero vidisset se benedicti dominus eius super omnem benedictionem, dicit ei, *v*erecundatus enormem eius uirtutem, & humilitatem. *V*olo humilis Petre liberare te, & vt sis de reliquo frater meus. Ille vero noluit. *V*iderat enim eum frequenter conuicia perferre, & percuti a conseruis suis. *H*abebant autem eum tamquam amentem,

Telona-
rius cu-
rat vendi
se ipsum,
vt sit v-
nus epau-
peribus.
Christi.

ita ut & nomen ei imponerent amen-
tis. Quotiescunque ergo tribulabant
eum conserui sui, & dormiebat in tri-
bulatione, apparebat ei qui in Aphi-
ca illi apparuerat, vestitus esophorio
eius, tenens et illa triginta numismata
in manu, dicens ei: Noli mestus esse
frater Petre, ego suscepi & pretium
tui; sed sustenta, dum cognoscaris.

Post aliquod vero tempus ve-
nerunt à patria eius quidam argenti
venditores, ut orarent ad loca sancta,
et inuitauit eos ad prandium dominus
domini Petri, & eum ministraret, sta-
tim ille cognouit eos. Ipsi autē dū pran-
derent, ceperunt affigurare eū, & in-
uicē ad aures dicere, quā similis est
puer iste domino Petro Telonario? Ille
vero occultabat, quantum poterat, vul-
tum suum. Iterum ergo comedentibus
eis, ceperunt dicere ad eum qui eos in-
uitauerat: Vere putamus, res tibi ma-
gna euenit domine Zoile; etenim, nisi
erramus, publicam personam in mini-
sterio tuo habes: neq. sciebant certius,
quia erat de coquina & ieiunio cōmu-
tatus vultus eius. Diu igitur conside-
rantibus eum, dicit vnus ex eis: Vere

derelinus

dominus Petrus Telonarius est; surgā,
& tenebo cum, valde enim Imperator
audiens tristatur de eo, quia dudū non
comparuit. Foris itaq. stans audiuit
hæc, & ponens catinū à se, non est in-
gressus, sed recto cursu cucurrit ad por-
tā. Erat itaq. ei, qui eū tunc habebat,
ostiarus mutus, et surdus à natiuita-
te, qui per nutū tantū aperiebat, et clau-
debat. Festinās ergo seruus Dei exire,
dicit surdo & muto; Tibi dico in nomi-
ne Christi. Ille vero audiuit statim, &
dixit: Etia domine. Iterū vero ille ait;
Aperi. Respondit mutus & surdus se-
cundo; Ego domine. Statim ergo surre-
xit, & aperuit ei: Et exeūte eo, subiit
ostiarus, & clamauit coram omnibus
gaudēs & exultās, quia audiuit, & lo-
cutus est, Domine, Domine. Porro om-
nibus, qui in eadem domo erāt, perterri-
tīs, quoniā audiebant eū loquētē, iterū
dicit ille quondā mutus. Ille, qui coqui-
nam faciebat, exiit currens, sed videt e-
ne forte fuga lapsus sit, magnus enim
seruus Dei est: quādo discedebat, dixit
mibi: Tibi dico in nomine Domini, &
mox vidi de ore eius exeūte flammā,
et tagētē aures meas, et statim audiui,

& lo-

Et locutus sum, & exilientes, & sequentes eum cuncti, ulterius non viderunt eum. Tunc penitentiam omnes agebant, qui in domo illa erant, & ipse dominus eius, qui Petri emerat, quia in tali exonoratia humiliassent eum, & maxime hi qui vocabant eum ameter.

Hæc sunt beatissimi à Deo honorati Ioannis Patriarchæ narrationes. Non solum enim de vita sua contentus erat volentem proficere edificare, verum etiam de Deo acceptis, & veracibus relationibus suis; & dicebat semper hæc audientibus: si proprio sanguini non pepercerunt quidam hominum, sed hunc dederunt in manus fratrum, immo Christi, quomodo putas nos cum a lacritate, & humilitate debemus de facultatibus nostris dare Christo, & egenis, atq. pauperibus, ut recompensationem recipiamus à iusto, & mercedum redditore Deo in illa timenda & horrenda retributionis die? Qui nunc seminat in benedictionibus, id est large et magnanimiter, multipliciter et metet, hoc est, bona illa hereditabit, que omnem mentem transcendunt.

D E S A N C T O
S E R A P I O N E .

OMNIBUS ergo rectis moribus iste sanctus adornatus, nec hoc carebat; valde enim diligebat eloqui de actibus sanctorum Patrum, & eorum, qui eleemosynæ cultores fuerunt. Unde cum una dierum recitaret de vita sancti Serapionis, qui vocabatur Sindonius, & inueniret eum (ut fertur) amictum suum dedisse egeno, & iterum paululum processisse illinc, & frigus patienti obuiaffe, & illi tunicam præbuisse, & quia nudus se debet tenens sanctum Euangelium, & interrogatus à quodam: Quis te expoliavit Abba? demonstrans sanctum Euangelium, ait, iste. Et alio tempore hoc ipsum Euangelium vendidisse, & dedisse eleemosynam. Et Discipulo suo dicente, Abba, Euangelium ubi est? & illo dicente ad eum; Crede fili, qui dixit mihi, vende quæ habes, & da pauperibus; ipsum vendidi, & dedi eis, ut in die iudicii habeamus fiduciam abundantiore apud Deum. Et quia aliàs iterum vidua mulier petisset ab

Sancti Serapionis Sindonij eximia erga pauperes charitas.

Pulchrū respōsū.

eodem sancto Serapione eleemofynâ ,
 quoniã eſuriebant filij eius , & nõ ha-
 bẽre eo aliquid omnino, tradidit ſe ei,
 ut venderet eũ ad mimos Grecos, quos
 & Chriſtianos fecit in paucis diebus.
 Hęc legẽs Sãctus de sãcto Sarapione,
 dicit ad eos. *Va vae o philochriſti, quid
 prodeſt homini colloquenti de actibus
 sãctorũ Patrũ? credite mihi, quia vſq.
 hodie putabã q̃ vel aliquid facerẽ, da-
 tis, quas habere poſſum, pecunijs, ne-
 ſci: bã autẽ q̃ & ſeipſos venderẽt qua-
 dã compaſſione ſuperati.* Et poſtea.

QVOD in actibus Apoſtolorum
 audiũmus factum, hoc frequenter &
 huic compatiẽtiſſimo accidebat. Vi-
 dentes enim multi in deſinentem eius,
 & inſcrutabilem circa egentes com-
 paſſionem, mouebantur multoties ad
 vendenda multa de ſubſtantijs ſuis, et
 ferentes prebebãt Dei deuoto miniſte-
 rio. Unde & quidam veniens vna die-
 rum, offerebat ei ſeptem libras auri et
 dimidiam, ſatisfaciens ſancto, quod nõ
 poſſideret aliud aliquid in auro. Pete-
 bat autem ab eo cum multis genufle-
 xionibus, vt oraret, quatenus Deus fi-
 lium eius ſaluaret. Habebat enim vnũ

ſolum-

ſolummodo filiũ quaſi annorũ quindecim,
 vt reduceret nauim eius cũ bono
 ab Aphrica, illuc enim abierat. Acci-
 piens igitur ſummus ſacerdos quanti-
 tatem auri de manu eius (miratus eſt
 enim, tam eſſe magnanimum, ad offerẽ
 rendam totam quantitatem auri, quã
 poſſidebat) orauit quidem & in facie
 multum, & ſic eum dimiſit. Tamen
 propter eius multã fidem, poſuit ſub-
 tus ſanctam menſam ligat uram quan-
 titatis auri Patriarcha, in oratorio cu-
 biculi ſui, et ſynaxim feſit ſtatim per-
 fectam ſuper eam, pro illo qui hanc ob-
 tulerat, ſatis abundeque Deum rogans
 quatenus & filium eius ſaluaret, &
 nauem cum ſalute reduceret, ſecun-
 dum quod fuerat poſtulatũ ab illo.
 Necdum ergo triginta tranſactis die-
 bus, deſunctus eſt filius hominis il-
 lius, qui obtulerat ſeptem libras &
 dimidiam Patriarcha, & in tertia die
 mortis pueri, recepit & nauim ſuam
 ab Aphrica, in qua erat & frater ger-
 manus eiufdem viri creditor. Et ve-
 niens iuxta forum, retulit quomodo
 nauis naufragium pertulit, & perdi-
 derit rotum quo erat plena, & quod

non

Nota exi-
 tũ huius
 hiſtoriz.

non essent saluata nisi anima, & vna scapha vacua. Cū ergo & hunc casum didicisset euenisse sibi dominus nauis, & pater pueri, secundum verbum Prophetæ, paulo minus in inferno habitauit anima eius. Nondum enim tribulatione filii sui extincta, comprehendit eum & nauis. Relata sunt itaq. omnia quæ acciderat ei, Patriarchæ, et pæne plus, quã is, qui hæc perpeffus fuerat, in tristitia morabatur, maxime propter filiū eius ynicū. Nesciens ergo quid faceret, rogat misericordiosissimum Deum, vt consolaretur virum immensa pietate sua. Conuocare enim eum, & consolari in facie sanctus erubescibat; verū tamen mandauit ei, vt nullatenus desperaret, neq. enim sine iusto iudicio Deū facere aliquid, sed omnia in hoc quod nos ignoramus. Ergo vt non perdat mercedem quam fecit in septem & dimidia libra auri, & fidem quam possidebat circa sanctū Patriarcham; iam vero vt & nos in tentationibus, quæ nobis eueniunt, quando aliquid boni fecerimus, imperturbati, & gratias referētes ad Deum permaneamus; vidit in somnis iam dictus vir philochri-

stus

stus postera nocte quædam: quasi in habitu sanctissimi Patriarchæ, dicentem sibi: Ut quid tribularis frater, & mœrore dissolueris? Nōne tu me rogasti vt peterem à Deo, vt saluus fieret filius tuus? Ecce saluus factus est. Crede mihi, si uiueret, prauus, et immūdus homo fieret; & de nauī tua, vere nisi Deus placaretur pro bono quod fecisti paruitati meæ, sentētia erat data, quatenus tota vt iacet, cum animabus in profundum pergeret, & perderes fratrem tuū. Sed surge, & glorifica Deum, qui dedit tibi eum, & saluauit filium tuum mundum de hoc sæculo vano. Euigilās itaq. vir inuenit cor suum consolatum, & vniuersam tristitiam eius eiectam, & indutus vestimenta sua, venit cursim ad honorabilissimum Patriarcham, & iactat se ad pedes eius, gratias agens Deo, & ei, & narrans visionem, quam viderat. Quam audiens iustissimus, dixit: Gloria tibi benigne & misericors Deus, qui & deprecationem peccatorum exaudis. Iterumque ad hominem dixit: nequaquam ò fili gratiam hanc orationi meæ ascribas, sed Deo, & fidei tuæ; hæc enim omnia

ista

Quæ nos
vt incom
moda do
lemus,
quomo
do i sum
mo lucro
ponere
sæpe de
berem⁹.

ista impetrare valuit. Erat enim valde de se humiliter sentiens sanctus, verbis scilicet, atque prudentia.

PERGEBAT aliquando hic beatus ad visitandos pauperes, in locum, qui dicitur *Cesarium* (illic enim eis fecerat quasi tholos quosdam prolixos, ligneis tabulis paupum strato, ad requiescendos eos, & simul cum storeis & racis per totam hyemem) quodam eorum cuncte secum Episcoporum, qui cum eo erat, amatore pecunie, possibili modo presso. Dixitque beatus Patriarcha ad eum: *Ama, ac honora frater Troile fratres Christi: (hoc enim ei erat nomen) nunciaverant enim quidam Patriarchæ, & triginta libras auri portaret in ipsa hora domesticus eiusdem Episcopi Troili, ut emeret speciem argenti anaglyphi, gratia mensæ suæ. Episcopus autem tamquam veritus sermonem Patriarchæ, immo ad horam calefactus, singula dari omnibus fratribus præcepit ei qui triginta libras illas portabat. Celeriter ergo huiusmodi auri quantitas erogata est. Recedentibus itaque utrisque, Patriarcha scilicet, & qui inuita (ut ita dicam) eleemofynam fecerat, Episcopo*

Troilo,

*Troilo, in proprijs Episcopijs, velut quædam amens, & anima periculosa in eum cogitatio irruit propter pecuniarum dationem. Horroris, & amoris pecunie, & crudelitatis & negligentia genimen eum sequebatur, febre extraturam mista: propter quod egrotus inuitus in lectum cecidit. Hebdomadario ergo à sanctissimo Patriarcha ad eum veniente, et ad mensam eiusdem Patriarchæ eum inuitante, recusavit; frigore enim, & febre se vexari pro quadam causa dicebat. Igitur cum hoc audisset Patriarcha, mox agnovit causam, quia propter exitum triginta librarum infirmatus est ille inuitus eleemosynator. Erat enim (ut prædictum est) valde immisericors, & amator pecunie. Non sufferens ergo beatus se quidem super mensam rescicere, illum autem super lectum cruciari graviter, pervenit celeriter ad eum ille vere sine superbia; & dixit ad eum hilari vultu: *Fac charitatem fili Troile. Aestimans quod in veritate dixerim tibi fratribus huiusmodi dare; crede mihi, per iocum dixi tibi dare. Ego enim vobis prestare eis singula munismata pro**

Inuiti eleemofynatoris casus.

D pter

pter sanctam festiuitatē, sed quia non habebat distributor meus secū sufficiētem quātitatem, huius rei gratia mutua dediti eam mihi, & ecce attuli tibi illas triginta libras. Ut vero vidit quantitatē Episcopus amator pecunie in honorabili manu sapientis Medici, & pastoris, febris quidem subito disperebat, frigus etiā recedebat fortitudo quoque, & corporis eius calor ad eū reuertebantur, vt ex hoc nō posset latere hanc esse causam repēte cōprehendentis eū cōmutationis. Suscipiens vero aurū ab honorandis manibus Patriarchæ, et nihil omnino contradicēs, expectabat ab eo Patriarcha conscriptionē abrenunciationis mercedis earū, quæ data sunt, triginta auri librarū. Fecit autem hoc cum gaudio Troilus Episcopus scribens proprijs manibus ita, Deus, domino meo Ioāni Beatissimo Patriarchæ huius Alexandrinorū magnæ ciuitatis, da mercedē triginta librarū, quæ data sunt tibi, quoniam ego recepi mea. Hoc scriptū itaq; Sanctus accipiens, sumpsit secum & eundē Episcopum ad prandiū, vt enim iam dictum est, statim sanus factus est.

VOLENS ergo mercedis redditor Deus corripere eum, simul autē & ad miserationem contribulatum, & compassionem erigere, ostendit ei eadē die dormiēti post prandiū, Patriarchæ in somnis, qua mercede priuatus esset. Vidit enim (vt ait) domum, cuius pulchritudinem, atq; magnitudinē non potest ars hominum imitari, & ianuam huius totam auream, & super ianuam titulū conscriptū: Mansio æterna, & requies Troili Episcopi. Cumq; hoc, inquit, legissem, gausus sum; sciebā enim donandam mihi ab Imperatore talis domus epulationem. Nondum autē huiusmodi tituli superscriptionem perlegeram, & ecce quidam regius cubicularius habens secum & alios obsequij diuini, & cum peruenisset ad talē nitētis domus ianuam, dixit ad proprios officiales, deponite titulum istum. Et cum deposuisset, iterum dixit: mutate eum, et ponite quem misit orbis terrarum Rex. Et attulerunt, & affixerunt aliud, aspiciente me, superscriptū ita, Mansio æterna, ac requies Archiepiscopi Alexandria emptæ libris triginta. Et cum hoc vidisset, surre-

Visio, q̄
Episcopo
Troilo ap
paruit,
vnde &
factus est
magnus
eleemo-
synator.

xit à somno, & magno summoq. pastori que visa sunt ei in somnis enarravit. Proficiens ea de causa Troilus Episcopus, factus ex tunc Eleemosynator magnificus.

Et postea,

D I S T R I C T V S quidā ab his, qui pensionem exigebant, cum non haberet quod daret (erat enim regio in magna difficultate, eo quod fluuius Nilus secundū consuetudinem non irrigaret aquis terram) ipse abiens deprecatus est ducem quendā magnatorum, ut mutuas sibi daret quinquaginta libras auri, & dicebat se dare pignora, si vellet, dupla. Repromisit ergo dux dare ei, ad præsens vero distulit. Exactoribus vero constringentibus eum, vadit & ipse ad portum, à quo cuncti recipiantur, videlicet ad mitissimum, & dignum admiratione Patriarchæ. Et nondum pœne propriam necessitatem enarrauerat, & dixit sanctus ad eum: O fili si volueris, & quo vestior, indumentum. Etenim cum admirabilibus suis bonis & hoc possidebat, quod non poterat videre aliquem de necessitatibus lacrymantem, & non statim se proprijs irrigaret lacrymis; vnde &

mox

mox petitionem volentis ab eo mutuū accipere adimplevit. Et sequenti nocte videt dux, quod staret super altare quidā, cui offerebant multi oblationes, & per vnā, quam ponebant, accipiebant centum pro ipsa de altari. Erat autem & Patriarcha post tergū eius. Iacebat ergo vna oblatio ante eos in vno scamno, & dicit quidam duci: Vade domine dux, & accipe oblationem illam, & offer ad altare, & tolle pro ea centum oblationes. Ille vero pigritante, cucurrit Patriarcha, licet post eum staret, & tulit hanc ante eum, & obtulit, & accepit sicut omnes, ceterum de altari. Enigilans itaque non poterat discernere somnium. Misit autem, & adduxit eum qui volebat mutuū accipere, vt prestaret ei. Et cum venisset, dicit ei dux: Accipe quod petisti mutuū. Respondens illi dixit ei: Ante tulit mercedem tuam dominus Patriarcha. Etenim te domino differente me, compulsus sum ad illum, tamquam ad portū confugere; multa enim erat vis inquietudinis exactorū. Cum ergo audisset hoc dux ille, statim retor datus est somnij, & dixit: Vere bene

Quomodo alij si nedilatio ne beneficientes accipiūt coronas, quas alij lucrari potuissent.

D ij di-

dixisti: ante tulit mercedē tuam. Ante tulit enim, et vā illi qui vult facere bonū, & differt, et enarrauit omnibus somnium, quod viderat. Et postea, Audiens aliquādo cuiusdā eleemosynatoris puerū orphanū derelictū, parentibus ipsius morientibus, & in multa paupertate conuersari hunc. Dicebant enim hi qui in testamento patris eius inuenti sunt testes, quia non dimisit ei, domine, pater eius moriens vsque ad vnum numisma; sed habens decē libras auri, adducit eum ipsa hora, quādo testamentum scribebat, & dicit ei: Has decem libras habe fili mi. Quid vis? dimitta tibi istas, an vis Dominam meā Dei genitricem curatorem, et prouisorē? Puerō vero eligente sanctam Dei genitricem, præcepit dari cuncta pauperibus. Et ecce, inquit, sanctissime, in multa inopia consistit, nocte ac die domum dominæ nostræ non deserens. Cum ergo hæc audisset à scientibus sanctus hic, nemini aliquid dicens, adducit quendam tabellionem, & narrabat ei rem, dans ei terminum vt nulli crederet quam præcepit ei facere rem, dicens ei: Vade, & in veteribus char-

tulis

Puer qui B. Virginem elegerit potius curatricem, quam ingentem pecuniarum summam, et quid ei contigerit.

tulis scribe testamentū nomine Theopenti, & fac in eadē charta, me & patrē pueri, consobrinos fratres, et vade, & dic iuueni: Scis frater, quod genus existens Patriarchæ, non debueras ita in paupertate versari, & ostende ei chartam, et dic. Quoniam si erubescis, ego ordino causam tuā apud Patriarcham; & vide quid tibi dicet. Cū ergo omnia quæ iussa sunt ei à Patriarcha, tabellio fecisset, venit ad eū dicēs, quia pactus est puer mihi, ut ego loquar causam suā domino, & magnas gratiarū actiones referbat mihi. Dixit verò sanctus: Vade, & dic ei, quia locutus sum Patriarchæ; Et dixi, quoniam et ego scio, quia habuit consobrini mei filiū, sed ex vultu hunc non recognosco: Bene ergo facis, adducens hunc ad me, Adducens ergo eum portat & chartam secum. Cum vero peruenissent, tulit eum secreto ille iustus, & cepit deosculari eum, & dicere: Bene venit filius consobrini mei. Ditauit igitur eum, & uxorem tradidit in Alexandria, & domum, & omnia quibus opus habuit donauit ei, demonstrare festinans quoniam non dere-

D iij linquet

linquet Dominus sperantes in se. Et post pauca.

D E A B B A T E
V I T A L I O .

SENEX quidam magnus, quasi annorum sexaginta, audiens tales res beati, voluit tentare eum, si posset verbis suaderi, & ad scandalum facile inclinari, & vt contingit, si condemnaret aliquem. Et habitans prius in monasterio Abbatis Seridonis, exijt & venit Alexandriam, & sumit conuersationem hominibus quidem reprehensibilem, sed Deo gratam, qui dat (vt ait Dauid) singulis secundum cer eorum. Ingrediens itaque ciuitatem, scribit omnes quæ nota erant meretrices, & cœpit laborare opuscula, & accipere per singulos dies siliquam vnam. Cum ergo occumberet sol, manducabat, & intrabat ad vnam meretricem, & dabat ei areos nummos, & dicebat: Dona mihi noctem istam, & noli fornicari. Et manebat iuxta eam nocte illa, obseruans eam ne fornicaretur. Stabatque à vespere in

Nota mirabiles potius quàm imitabiles charitatis modos.

vno

vno angulo cellulæ, vbi dormiebat mulier, psallens & orans pro ea, & mitens genuflexiones vsque ad auroram; & exiens, accipiebat verbum ab illa quod nulli diceret actionem eius, &c.

DE P R E C A B A T V R ergo, vt quibusdam post mortem eius in somnis manifestaret Deus de se, vt non imputaretur in peccatum his, qui scandalizabantur in eum, eo quod rem quæ agebat, diceret scâdalo esse plenâ, et non haberet homo peccati iudicium ex ea, quicquid locutus fuisset. Multas igitur de talibus mulieribus, in compunctiõnem induxit hæc operatio eius; et maxime quando videbant eum nocte extendentem manus, & orantem pro vnaquaque earum, à fornicatione cessabant: quedam vero recipiebant viros, & pudice conuersabantur; quedam vero & modis omnibus mundum relinquentes, singularem vitam ducebant. Nullus tamen sciuit vsque ad eius dormitionem, quod ipsius admonitione & oratione, impudicæ mulierculæ à fornicatione cessarent. Vnde quodâ die, exeunte eo

D v à pri-

à prima talium mulierum diluculo, ob
uiat ei quidam homo immundus, in-
trans ad fornicandum cum ea, & cum
uidisset sanctum Vitalium ex ea egre-
dientem, dedit ei alapam in faciem, di-
cens ad eum: Usquequo pessime illusor
Christi, nō emendas te ab his nequitijs
tuis? Qui dixit ad eum: Crede mihi, ac-
cipies alapā à me humili, vt tota Ale-
xandria colligatur ad clamores tuos.

NON DVM. breui tempore trā-
facto, dormiuit cum pace in cellula
sua sanctus Vitalius, nemine sciente
omnino. Habebat enim valde pusil-
lam cellulam super locum qui dicitur
Porta solis. Unde & plerunque cum
collecta celebraretur iuxta cellulam
eius in ecclesia matre, conuenientes
quædam muliercularum harum, ad al-
terutras dicebant. Eamus, camus, ite-
rum Abbas Vitalius collectam habet.
Et venientibus eis, curabat eas. Igitur
dormiente eo, vt prædictum est, in pro-
pria cellula, & nullo sciente, mox qui-
dam dæmon tamquam ethiops defor-
mis astat ei qui dederat alapam Ab-
bati Vitalio, & dat ei alapam, dicens:
Suscipe alapam, quam misit tibi Ab-

bas

bas Vitalius. Et cadens, statim cœpit
spumare. Cōgregata est igitur secundū
prophetiā Vitalij pene tota Alexan-
dria in violentiam, quam patiebatur à
dæmone, & maxime quia sonitū datę
alape audierunt quidā, quasi ad vnus
iactū sagittę. Post aliquantas vero ho-
ras in mentem rediens is, qui patieba-
tur, scidit vestimenta pectoris sui, &
currit ad cellulā, clamans et dicēs: Cul-
pam feci tibi serue Dei Vitali, misere-
re mei. Cucurrerunt vero cū eo omnes
audientes. Cum peruenisset ad cellam
sancti, exiit iterum dæmonium, iactās
eum omnibus aspicientibus. Et cum in-
grederētur intro hic qui cum eo cucur-
rerunt, inuenerunt sanctum stantem
in geniculis suis, & orantem, et animā
Domino tradentem, & in pauimento
scripturam huiusmodi: Viri Alexan-
drini nolite ante tempus aliquid indi-
care, quoad vsq. veniat Dominus. Con-
fitebatur vero & homo, qui à dæmo-
nio vexabatur, quod sancto fecerat, et
quod dixerat sanctus ei. Recitata sunt
ergo beatissimo Ioanni Patriarchæ
omnia quę circa sanctum Vitalium a-
ctā sunt, & descendens cum clero ve-

Non iudi-
cādū esse
ante tem-
pus.

D vi nit

Nota.

nit ad corpus S. Vitalii, &c. Tunc itaq. omnes fornicarij, & quæ abrenunciaverant ex eis, & viros susceperant, cum cereis, & lampadibus præibant eum flentes, & dicentes: Perdidimus salutem, & doctrinam. Enarrabant enim iam conuersationem eius omnibus, & quoniam non propter turpem rem ad nos intrabat, & quia nunquam aliquando vidimus eum super latus dormientem, aut unam ex nobis tenentem manu sua.

Et post nonnulla.

V N V S interrogatus à sancto respondit ita; Crede mihi domine, quia nihil do aut facio boni, veruntamen ipsum quod facio, & præbeo, ex quibus & orationes tuæ largiuntur, ita facere assueui. Erã prius valde immisericors, & crudelis, & semel damna pertuli, & in subtilitatem deueni; cepit autem cogitatio mea dicere mihi: Vere si esses eleemosynator, non relinqueret te Deus. Statui ergo per singulos dies dare quinq. greos nummos pauperibus; & cum cepissem dare, statim Satanas prohibebat me dicens: Vere quinq. nummi isti sufficiunt domui tuæ ad holera,

aut ad balsamum percipiendum; & sta-

tim,

tim, tamquam sic de faucibus natorum meorum priuarem eos, nihil dabam. Cum vero vidissem quod superarer à vitio, dico puero meo, per singulos dies furare, me nesciente quinq. nummos, & da eleemosynam. (Sum ego enim trapezita domine.) Ille vero benefaciens cepit furari denarios. Erat autem aliquando & siliqua. Cum ergo vidisset, quia benedicebamur, & diuitiis abundabamus, cepit et semisses furari & dare. Semel itaq. admirans benedictiones Dei dixit ei: Vere multum profuerunt tibi quinq. nummi illi: volo ergo ut des decem. Tunc dicit mihi & puer subridendo: Vade, ora pro furtis meis. Nam vere hodie non haberemus, quem manducassemus panem, sed si es fur iustus, ego sum. Tunc ergo dixit, quoniam semisses dabat, & siliquas, et iam ex fide illius, assueui domine, ex animo dare. Aedificatus ergo sanctus valde, dixit ad eum: Crede mihi multas conuersationes patrum legi, tale aliquid non audiui.

CA.

Quomodo quinque greis nummis quotidie in eleemosynam datis, quidam pecunia vincebatur.

C A P V T IIII.

Ex vita
S. Marcia
ni Presb.
qui fuit
Oeconomus
magne Ec-
clesiæ Cō-
stantino-
politane,
p̄ Simeo-
nem Me-
taphr. a-
pud Aloy-
sium Lip-
po. Tom.
v. Vitarū
Sanctorū
Patrum.

Antem-
dium.

Quā pul-
chrū ve-
līmētū,
virtus &
charitas.

MNIBVS autem
conuenientibus, noui
quidem templi, vt
par est, encenia cele-
brabantur, & dies
quoque, quo ipsa Mar-
tyr [Anastasia.] certamen consum-
mauit, ipso inquam Decembre. Vo-
cabant autem ad encenia, & fideles
Imperatores, & sacrum Senatum, &
vniuersam (ut semel dicam) ciuitatem.
Oportebat autem qui latebat Marcia-
num, eo die videri qualis esset mori-
bus, qualis virtute, & quantum se vl-
tra mandata extendebat.

NAM cum tota concurreret ci-
uitas, & egentes vna cum ea quodam
p̄ acto attraherentur, pauper quidam
accedens ad hunc virum egregium (ij
enim exquirunt, ac discunt benignas
& clementes animas, non secus atq. ij
qui laborant, medicos.) Accedens er-
go respexit ad eius dexteram, et petijt
vt acciperet aliquod medicamentum
famīs. Ille autem (tunc enim nihil ge-

Stabat

stabat in sinu, sed reuera habebat in-
tra animę sinū benignitatem multā et
clementiā) cum remotus fuisset ab om-
nibus, & locum aspexisset valde late-
tem, nullo autē alio nisi vna tegetetur
tunica (quod quidē fuit ei tota vita fa-
miliare, vt duabus non vteretur tunicis)
cum sic se haberet vir diuinus, &
si facile erat, excusando egestatē, repel-
lere supplicationem (nā quod nihil por-
tabat testes habebat omnia intuentes
oculos) ille perinde ac si nō daret, fieri
non posset, vt non Deo afferret mole-
stiā, cū se ea ipsa, qua sola indutus erat
veste exuisset, dat egenti prompto &
alacri animo, & de cetero habebat so-
lam vestem sacerdotale, & penulam
quę corpus contegebat, quam etiam un-
dequaq. contrahens, cupiebat, quantiū
fieri poterat, latere, et id quod factum
fuerat omnium celare oculos.

POSTQVAM autem fuerunt
intra eadem sacram, ei autem diuinum
celebrare sacrificium iussit primus sa-
cerdotum ille quidem penulam simili-
ter contrahere, & complicare, cu-
piens, vt diximus, rem latere. Qui au-
tem aderant, & vna cum eis Ponti-

fex,

flex, cum oculos in eum defixissent, vident quoddam nouum & arcanū miraculum, & propemodum ijs solum credibile, qui aspexerunt, vident eum intus indutum eximia quadam veste regia, et auro nitenti intertexta, quæ tūc etiam magis apparebat in manibus, quando eos qui accedebant, diuino corpore impertiebat. Hęc videntes, alij quidem apud se mirabātur, alij autem alijs quoq. enunciabant, nonnulli quidē vt admirantes, nonnulli vero (vt est verisimile) etiam inuidentes. Qui etiā ad ipsum Pontificem Genadium accedentes, tāquam existimantes eū nescire quæ eum scire maxime volebant, ei renunciant. Deinde ei etiam conabantur detrabere, et mouebant calumnias aduersus beatā illā animā. Et ille seipsum quoq. dicebat vidisse, modū autē ignorare, & se reuera de eo dubitare.

POSTQUAM autem à Marciano fuit impositus finis sacrificio, eū accersit Patriarcha, & eum seorsum conueniens, de veste reprehendit, dicens eam magis Imperatoribus conuenire, quàm sacerdotibus. Ille autē magis animū dubius, quàm is, qui dubita-

bat,

bat, procidit ad pedes illius, & in eos multis fundens lacrymas, negabat omnino id quod dictum fuerat, & dicebat, deceptos fuisse eius oculos. Tale quid enim vel solum cogitasse, aperta est insania. Ad hęc Patriarcha (stultum enim existimabat, & à ratione aperte alienum, proprijs non credere oculis) manu propria statim tangens, relaxat ipse penulam simul cum veste sacerdotali: & de cetero miraculum videbatur, & dicebatur. Nam illa quidem aurea, quæ paulo ante videbatur tunica, nusquam erat, nudus autē sanctus videbatur, sicut erat, exceptis his indumentis sacerdotalibus, nudus inquam, qui vere aureis virtutis tunicis, quæ sub aspectū non cadunt, tegebatur. Hoc Pontificem quidem adduxit in admirationē, in admirationem autem adduxit etiam Imperatores, cum iam fama ad eos peruenisset.

CA-

C A P V T V.

Ex libro
Inno-
centij III.
de Elee-
mosyna.
Ex cap. i.
multiplex
eleemo-
syna vi-
litas.

LEEMOSYNA
quidem est, indigenti
pietatis intuitu sub-
uenire: cuius quan-
tus sit fructus, scri-
ptura sacra dem on-

strat. Nam I. Eleemosyna mundat.

II. Eleemosyna liberat.

III. Eleemosyna redimit.

IIII. Eleemosyna protegit.

V. Eleemosyna postulat.

VI. Eleemosyna impetrat.

VII. Eleemosyna perficit.

VIII. Eleemosyna benedicit.

IX. Eleemosyna iustificat.

X. Eleemosyna resuscitat.

XI. Eleemosyna saluat.

AUDI de singulis exempla per
ordinem, et ordina te ad exempla per
singula, vt fructum eleemosynae con-
sequaris.

I. DATE, inquit Dominus, elee-
mosynā, & ecce omnia munda sunt vo-
bis. Ecce qualiter eleemosyna mundat.

II. R A-

II. R A P H A E L Angelus ad
Tobiam. Bona est, inquit, oratio cum
ieiunio, & eleemosyna magis q̄ thesau-
ros auri recondere: quoniā eleemosyna
à morte liberat, & ipsa est que purgat
peccata, & facit inuenire vitam eter-
nā. Ecce qualiter eleemosyna liberat.

III. D A N I E L autem dixit
ad Nabuchodonosor: Placeat tibi con-
siliū meum Rex, & peccata tua elee-
mosynis redime, & iniquitates tuas
misericordijs pauperum: forsitan igno-
scet Deus delictis tuis. Ecce qualiter
eleemosyna redimit.

IIII. T O B I A S vero, quia
pergēs per omnem cognationem suam
diuidebat unicuiq. prout poterat de fa-
cultatibus suis, esurientes alebat, nu-
disque vestimenta prębebat, & mor-
tuis sepulturam sollicitus impendebat,
cum Rex iussisset illum occidi, fugiens
nudus latuit, quia multi diligebant eū.
Ecce qualiter eleemosyna protegit.

V. A B S C O N D E, inquit, eleemo-
synam in sinu pauperis, & ipsa orabit
pro te: quia ignē ardentem aqua extin-
guit, & eleemosyna resistit peccatis.
Ecce qualiter eleemosyna postulat.

VI. C O R-

VI. CORNELIUS autem Ceterio vir religiosus, & timens Deū, faciens eleemosynas multas plebi, & deprecans Deum semper, vidit in visu manifeste Angelum Dei dicētem sibi: Orationes tuæ & eleemosynæ tuæ ascēderunt in memoriam in conspectū Dei. Ecce qualiter eleemosyna impetrat.

VII. DOMINVS quoque dicit: Si vis perfectus esse, vade, & vende omnia quæ habes, & da pauperibus, & habebis thesaurum multum in cælis. Ecce quomodo eleemosyna perficit.

VIII. ANNO tertio, dicit Dominus, separabis aliam decimā ex omnibus quæ nascuntur tibi eo tempore, & repones intra ianuas tuas, venietque leuites qui aliam non habet possessionem tecum, & peregrinus, & pupillus, ac vidua, qui intra portas sunt, & comedent, & saturabuntur, vt benedicat tibi Dominus Deus tuus in cunctis operibus manuum tuarum quæ feceris. Ecce qualiter eleemosyna benedicit.

IX. DISPERSIT, dedit pauperibus, iustitia eius manet in sa-

culum

culum seculi: cornu eius exaltabitur in gloria. Ecce qualiter eleemosyna iustificat.

X. CVM Tabita, quæ plena erat eleemosynis, & bonis operibus, obiisset, circumsteterunt Petrum omnes vidua flentes, & ostendentes tunicas, & vestes, quas faciebat eis: qui ponens genua orauit, & dixit: Tabita surge. At illa aperuit oculos, & viso Petro resedit. Ecce qualiter eleemosyna resuscitat.

XI. STANS autem Zachæus dixit ad Dominum. Ecce dimidiū bonorū Domine, do pauperibus, & siquid aliquem defraudauī, reddo quadruplum. At Iesus ad eum: Quia salus domui huic facta est, eo quod & ipse filius sit Abrahæ. Venit enim filius hominis querere, & saluare quod perierat. Ecce qualiter eleemosyna saluat.

SUNT quoque & alii eleemosynæ effectus, quos ex subiectis testimoniiis poteris cognoscere. Quid ergo sollicitus queris, cur anxius inuestigas, quid faciēdo promerearis vitā aeternā? Dominus in iudicio pietatis opera

Alij plures eleemosynæ effectus.

commen-

commendabit, pro quibus ipse misericordibus regnum largietur æternum.

VENITE, inquit, benedicti patris mei, possidete regnū vobis paratū à constitutione mundi. Esuriui enim, et dedistis mihi manducare. Sitiui, et dedistis mihi bibere. Hospes eram, et collegistis me. Nudus, & cooperuisti me. Infirmus, & visitastis me. In carcere, & venistis ad me. Amen dico vobis, quādiu fecistis vni de minimis his fratribus meis, mihi fecistis. Beati enim misericordes, quoniam ipsi misericordiam consequētur. Nam in qua mensura mensi fueritis, remetietur vobis. Diues ille, qui induebatur purpura, et bysso, & epulabatur quotidie splendide, quia non est misertus mendico nomine Lazaro, qui iacebat ad ianuam vlceribus plenus, cupiens saturari de micis, quæ cadebant de mensa diuitis, & nemo illi dabat, mortuus est, & sepultus in inferno. Vnde cum ipse post mortē misericordiam implorasset, Pater, inquit, Abraham miserere mei, et mitte Lazarum, vt intingat extremum digiti sui in aquam, vt refrigeret linguā meam, quia crucior in hac flamma:

miseri-

misericiā obtinere non potuit, quoniam ante mortem misericordiam noluit exhibere. Propter quod Abraham illi respondit: Fili recordare, quia recepisti bona in vita tua, et Lazarus similiter mala: nunc autē hic consolatur, tu vero cruciaris. Et in his omnibus inter nos & vos chaos magnū firmatum est. Seruus ille, qui noluit misereri cōseruo suo, sicut dominus fuerat illi misertus, traditus est tortoribus, quoaduq. debitum redderet vniuersum. Sed & diuiti illi, qui cogitabat ampliāre horrea, & illic vberes fructus congregare, Dominus ait; Stulte hac nocte animā tuā repetunt à te, quæ autem parasti, cuius erunt? hic est qui thesaurizat sibi, & non est diues in Deū. Propterea Dominus præcepit: Vendite quæ possidetis, & date eleemosynam. Facite vobis sacculos, qui non veterascunt, thesaurum non deficientem in cælis. Et alibi: Facite vobis amicos de mammona iniquitatis, vt cum defeceritis, recipiant vos in æterna tabernacula. Idē in lege mādauit: Si vnus de fratribus tuis, q̄ morantur intra portas ciuitatis tue, in terra, quā dominus Deus tuus datu

rus

rus est tibi, ad paupertatem venerit, non obdurabis cor tuum, nec conturbabis manum, sed aperies eam pauperi. Item: Non deerunt pauperes in terra habitacionis tue: iccirco precipio tibi, ut aperias manum fratri tuo egeno, & pauperi qui tecum versatur in terra. Nam iuxta Ioannis Apostoli testimonium. Qui habuerit substantiam huius mundi, & viderit fratrem suum necessitatem habere, & clauerit viscera sua ab eo, quomodo charitas Dei manet in eo? Huius mandati memor erat, qui executor beatus Iob, dicens: Oculus fui cæco, & pes claudus, pater eram pauperum, & miserentium consolator. Si negavi quod volebant, pauperibus, & oculos viduæ expectare feci, si comedi bucellam meam solus, & non comedit pupillus ex ea. Quia ab infantia mea crevit mecum miseratio, & de utero matris meæ ingressa est mecum. Si despexi prætereuntem, eo quod non habuerit indumentum, & absque operimento pauperem. Si non benedixerunt mihi latera eius, & de vellere ouium mearum calefactus est, &c. Hinc ait Dominus per Prophetam: Frange esurienti panem

tuum,

tuum, & egenos, vagosque induc in domum tuam. Cum videris nudum, operi eum, & carnem tuam ne despexeris. Audisti præceptum ad meritum, audi promissum ad premium. Tunc erumpet quasi mane lumen tuum, & salus tua coram te orietur, et anteibit faciem tuam iustitia tua, et gloria Domini colliget te. Tunc inuocabis, et Dominus exaudiet: clamabis, & dicet: ecce adsum. Item cum effuderis esurienti animam tuam, & animam afflictam repleris, orietur in tenebris lux tua, & tenebræ tuæ erunt sicut meridies, & requiem dabit tibi dominus tuus semper, &c. Commendatur vidua Sareptana pro eo quod pavit Heliam. Et ex illa die hydria farina non defecit, & lecytus olei non est imminutus, usque in diem qua dedit Dominus pluuiam super terram. Commendatur Abdias, qui centum Prophetas quinquagenos & quinquagenos abscondit, & pavit. Unde liberatus ab igne, donari meruit spiritui Prophetiæ. Commendatur hospitalitas in Abraham, & Loth, qui etiam Angelos hospitio receperunt. Commendatur in Maria & Martha,

E que

quæ ante sex dies Paschæ fecerunt cenam Iesu. Commendatur in duobus discipulis euntibus in Emaus, qui in fractione panis Dominum cognouerunt. Paulus Apostolus, collectas faciebat in gentibus, ut eas mitteret sanctis in Hierusalem. Attende quod Dominus non tam fecit diuites propter pauperes, quam pauperes propter diuites: quia plus proficit pauper diuiti, quam diues pauperi. Diues enim dat pauperi eleemosynam temporalem: pauper autem retribuit diuiti mercedem eternam. Unde Salomon: Fœneratur Domino, qui miseretur pauperi, & vicissitudinem reddet ei. Et alius item sapiens: Eleemosyna viri quasi sacculus cum ipso, & gratiam hominis quasi pupillam conseruabit, & postea resurget, & retribuet illis retributionem, unicuique in caput illorum: super scutum potestatis, & super lanceam aduersus inimicum tuum pugnabit. Attende quoque quod in ceteris rebus, quæ carius diligitur, diligentius custoditur. Qui vero plus diligit eleemosynam, eam amplius elargitur. Tale quidem est debitum charitatis, quod quanto plus soluitur,

tanto

tanto magis debetur. Porro cum eleemosynam das in terra, reponis illam in celo, & cum eleemosynam alteri tribuis, eam tibi custodis. Unde per eleemosynam sic alij prestas subsidium, quod tibi comparas meritum; sic subuenis alteri, quod proficis tibi. Nihil de rebus temporalibus vniuersis tecum ex hac vita portabis, præter eleemosynam solam, quam per manus pauperum pramittis in calum. Nihil enim, ut dicit Apostolus, intulimus in hunc mundum, haud dubium, quia nec auferre quid possumus. Nudus, ait alius, egressus sum de utero matris meæ, nudus reuertar illuc. Cum autem pauperibus erogas, thesaurizas in celis; teste veritate, quæ dicit: Theaurizate vobis thesauros in celis, ubi fures nec effodiunt, nec furantur; ubi nec ærugo, nec tinea demolitur. Quid ergo gratius, aut quid carius eleemosyna, quæ non deserit dantem, cum cetera deserant retinentem? In illo, cui datur, sitim extinguit, famem expellit, nuditatem operit. In eo vero, qui dat, reatum extinguit, culpam expellit, operitque peccatum. O quam digna recompensatio, ut pro eo

E ij quod

quòd eleemosyna nuditatem corporis legit in alio, iniquitatem mentis tegat in te. Beati enim quorum remissa sunt iniquitates, & quorum tecta sunt peccata.

Exc. cap. 3.
paulo
post ini-
tium.

Eleemo-
synæ ori-
go quæ.

VERA eleemosyna de vera charitate procedit. nam secundum charitatis mandatum hoc est: Diliges proximum tuum sicut te ipsum. Ad quod pertinet illud, Quæcumq. vultis ut faciant vobis homines, & vos facite illis. Sicut ergo volumus nobis ab alijs in nostris necessitatibus subueniri, sic & nos debemus alijs in suis necessitatibus subuenire, ut sicut nos, ita proximos diligamus. Nisi enim ramus eleemosynæ de charitatis radice procedat, non habet pinguedinem, vel humorem, ut suauem, vel maturum fructum producat. Nam vera eleemosyna fructus est charitatis. Caritas enim operit multitudinem peccatorum. De qua veritas ait: Dimissa sunt ei peccata multa, quoniam dilexit multum. Eleemosyna, quæ de charitate procedit, ipsa profecto mundat à vitijs, & redimit à peccatis, &c.

BONUM est ieiunium, sed melior est eleemosyna, quia quod ieiunium subtrahit, eleemosyna tribuit; alioquin quod ieiunium subtrahit voluptati, reponit cupiditati. Qui vero dat eleemosynam, quodcumque sibi subducit, alij totum impendit: per ieiunium enim affligitur caro proprias; per eleemosynam vero rescitur aliena; illud præstat esuriem, ista vero satietatem procurat. Rursum bonum est orare, sed melius erogare: quoniam eleemosyna agit utrumque, descendens ad proximum, & ascendens ad Deum. Audi super hoc sententiam sapientis: Conclude eleemosynam, inquit, in corde pauperis, & ipsa pro te orabit ad Dominum. Non enim desistit orare qui non desinit bene agere; cum melius sit orare opere, quam sermone.

DANDA est eleemosyna, non ex tristitia, sed cum hilaritate, non cum mora, sed cum velocitate, iuxta quod docet Apost. dicens: Unusquisque prout destinauit in corde suo, non ex tristitia, aut ex necessitate.

Exc. cap. 4.
Melior
est eleemo-
syna,
quàm iei-
unium,
aut ora-
tio.

Exc. cap. 5.
nō p̄cul-
à princi-
pio.

Cum hilaritate danda est eleemofyna.

Hilarem enim datorem diligit Deus, &c. Porro bis dat, qui cito dat; unde ne differas benefacere, quia spes que differtur, affligit animam: cor inopis ne afflixeris, & non protrahas datum angustianti: ante mortem benefac amico tuo, et secundum vires tuas pauperi porrige. Non defrauderis à die bono, & particula boni doni non te pratereat: memor esto quia mors non tardabit, unde sine dilatione fac bonum dum potes, quia forte cum volueris facere bonum, non poteris, & in tuis bonis alius luxuriabitur, &c. Noli ergo bonum quod concepisti differrre, quoniam à mane vsq. ad vesperam mutabitur tempus, et mens rapitur in diuersa. Nec dimittas illud exequendum heredi: quia vix tibi laudem, nedum mercedem rependet, &c.

Nō relin quēdum exequendū heredi, quod dandum est pauperi, & cito.
In fine.

ELEEMOSYNA, que datur de corde puro, & conscientia bona, & fide non ficta magnam præstat fiduciam apud altissimum: et ipsa contra omne periculum salutis est medicina.

CAPVT VI.

TEMPORE sancti Sydonij magna Burgundiam fames oppressit. Cumque populi per diuersas regiones dispergerentur, nec esset vnus qui pauperibus alimoniam largiretur, Erdicius, vnus ex Senatoribus, Hunnis propinquis magnam tunc rem in Deo confisus fecisse perhibetur. Nam inualescente fame, misit pueros suos cum equis, & plaustris per vicinas sibi ciuitates, vt eos qui hac inopia vexabantur, sibi adducerent. At illi euntes, cunctos pauperes, quot quot inuenire potuerunt, adduxerunt ad domos eius, vbi eos per omne tempus sterilitatis pascens, ab interitu famis exemit. Fueruntq. (vt multi aiunt) plus quam quatuor millia promiscui sexus. Adueniente autem vbertate, ordinata iterum reuentione, vnumquemque in locum suum restituit: Post quorum discessum, vox ad eum de cælis lapsa peruenit, dicens:

Ex Gregorio Turonensi. Lib. 2. Hist. Cap. 24.

Erdici, Erdici, quia fecisti hanc rem, tibi, & semini tuo panis non deerit in sempiternum, eo quod obedieris uerbis meis, & famem meam refectioe pauperum satiaueris. Quem Erdicium mira fortitudinis fuisse multi commemorant: nam quadam vice multitudinem Gotthorum cum decem uiris fugasse perscribitur, &c.

EX VITA SANCTI
PAVLINI NOLANI
Episcopi.

In gloriã
confessio-
rum.
cap. 107.
paulo-
post ini-
tium.

QUADAM die venit ad eum [Paulinum] qui stipem peteret, & ait cõiugi: Uade, & da ei quod habet necessarium. Quæ respondit: Non est nobis amplius, quàm vnus panis. Cui ille: Uade, inquit, porrige eũ, Dominus enim dabit nobis victũ. Sed illa quasi strenua reseruare cupiens, ne aliquid deesset, porrigere noluit. Interea aduenerunt quidam dicentes missos se à dominis suis, vt illi annonæ, ac vini deferrent speciem, sed pro hoc se moratos, quod orta tempestas vnam eis cũ tritico abstulerit nauem.

Tunc

Tunc vir Dei conuersus ad mulierem ait: Intellige te illi pauperi vnum panem fuisse furatam, & ideo hanc nauem esse mercam, &c.

QUOD autem narrabo, quodã loco in portu maris gestum fuisse multorum confirmat relatio. Quidã pauper senex sacculis oneratus venit ad litus maris, & accedens ad portã, petere eleemofynã à naucleris cœpit, atq. illi, qui primus in nauis erat, importunior assistebat, dicēs: Da mihi aliqd. Tunc ille commotus ait: Absiste quæso decrepite, et noli à nobis quærere quicquã: nihil enim hic aliud præter lapides habemus. At ille ait: Si lapides dicis esse quæ in tuis dititionibus nauis hec cõtinet, omnia vertantur in lapides. Et statim cunctũ nauis onus, quod mandì potuit, in saxũ cõuersum est. Ego enim ex his & dactylos vidi, et oliuas asperi marmore duriores. Nã cũ in lapidis duritiã conuersa fuissent, nõquam tamen calorem, quẽ habuerunt, perdidērunt, sed eadẽ forma, eademq. species erat. Dominus autem nauis pœnitentiã motus, inquisitum senem numquam

cap. 198.

E r potuit

potuit reperire. Et sicut ferunt, per multas ciuitates, que in saxum mutata fuerant, ad videndum direxit, vt scilicet exemplum essent omnibus, ne similia perpetrarent. Ecce quid agis impudens auaritia? fecisti hominem pauperem, qui non porrigendo pauperi putauit se posse fieri ditior em.

Lib. 5.
Hist.
Cap. 39.

CVM autē Iustinus, iam præamisso sensu amens effectus fuisset, & per solam Sophiam Augustam, eius imperium regeretur, populi Tiberium Casarem elegerunt, vtilem, strenuum, atq. sapientem, eleemosynarium, inopumq. optimum defensorem. Qui cum multa de Theauris, quos Iustinus aggregauit, pauperibus erogaret, & Augusta illa eum frequentius increparet, quod Rempublicam redegisset in paupertatem, diceretque: Quod ego multis annis congregaui, tu intra paruum tempus prodige disperdis. Aiebat ille: Non decrit fisco nostro; tantum pauperes eleemosynam accipiant, aut captiui redimantur. Hic est enim magnus thesaurus, dicente Domino: Theaurizate vobis thesauros in celo, vbi

sapiens
Impera-
toris re-
spōsum,
aduersus
eos q. ni-

neque

neq. ærugo, neq. tinea corrūpit, & vbi fures non effodiunt, nec furantur. Ergo de eo quod Deus dedit, congregemus thesauros in celo, et Dominus nobis dignabitur augere vel in seculo: Et quia, vt diximus, magnus, & verus Christianus erat; dum hilari distributione pauperibus opera præstat, magis, ac magis ei Dominus subministravit. Nā deambulans per palatium, vidit in pavimento domus tabulā marmoream in qua crux Dominica erat sculpta, & ait: Cruce tua Domine frontem nostrā munimus, & pectora, & ecce Crucem sub pedibus conculcamus. Et dicto citius iussit eam auferri. Defossaq. tabula, atq. erecta, inueniunt subter et aliā hoc signum habentē: Nunciantibusque iussit, vt et aliā auferrent. Qua amota, reperiunt & tertiam, iussuq. eius & hæc aufertur. Ea vero ablata inueniunt magnum thesaurum, habentem super mille centenaria auri. Sublatumq. aurum, pauperibus adhuc abundantius quā consueuerat, subministrabat, nec ei Dominus aliquid deficere permittebat pro bona voluntate eius. Quid autem ei Dominus in posterum transmi-

miā liberalitatem erga pauperes ei obijciebant.

Quot Deus suppe-
ditat eleemosynar-
ijs.

E vi serit,

ferit, nō omittam. Narses ille Dux Italiae, cum in quadam ciuitate domū magnam haberet, Italiam cū multis thesauris ingressus, ad supra memoratam urbē aduenit, ibiq. in domo sua occulte cisternā magnam fodit, in qua multa millia centenariorum auri, argentiq. reposuit; eaque, interfectis cōscijs, vni tantummodo seni per iuramentum condita commendauit. Defuncto vero Narsete, hæc sub terra latebant. Cumque supradictus senex huius eleemofynas assidue cerneret, pergit ad eum, dicens: Si mihi aliquid prodest, magnā rem tibi Cæsar edicam. Cui ille: Dic, ait, quod volueris, proderit enim tibi, si quicquam nobis profuturum narraueris. Thesaurum, inquit illi, Narsētis reconditum habeo, quod in extremo vita positus celare non possum. Tunc Cæsar Tiberius gauisus, mittit vsque ad locum pueros suos. Præcedente vero sene, hi sequuntur attoniti. Peruenient esq. ad cisternam, & deoperientes eam ingrediuntur; in qua tantum aurum, argentumq. reperiunt, vt per multos dies vix euacuaretur à deportantibus. Ex quo ille hilariori ero-

gatio.

gatione dispensauit egenis.

Exercitusq. eius Persas debellauit, victorq. regressus, tantam molem prædæ detulit, vt crederetur cupiditati humane posse sufficere.

HOMO erat in Antiochia valde deuotus in eleemofynis, coniugem ac liberos habens, nec vnquam ei in omni vita sua dies præterijt, postquam quiddam proprium habere cepit, in quo sine pauperibus epulū prælibasset. Hic vna die cum circuisset urbem vsq. ad vesperam, & reperire nō potuisset egenum, cum quo cibum capere posset; egressus extra portam, cum nox irrueret, reperit virum in veste alba cum duobus alijs stantem, quem aspiciens quasi Loth ille antiqua memoratus historia, territus ait: Et forsitan peregrinus est dominus meus? Dignetur cum socijs accedere ad domum serui sui, & sumpto epulo, quiescere in strato; mane autem proficiscemini viam, quam volueritis. Cui ille qui erat senior, tenens sudarium in manu sua, ait: Non poteris ò homo Dei hanc urbem seruare, ne subuertatur.

Et

Ex fine
cap. 30.

Ex lib. 10
hist. cap.
23. non
longe à
princi-
pio.

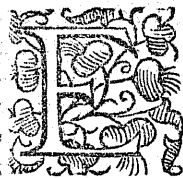
Antio-
chēsis e-
gregia
pietas.

Et eleuans manum excussit sudarium,
quod tenebat, super medietatē vr̄bis :
& statim corruerunt omnia adificia,
& quodcumq; ibi structum fuit, ibique
oppressi sunt senes cum infantibus, vi-
ri cum mulieribus, atq; vterque sexus
interijt. Quod ille cernens, tam de per-
sona viri, quam de soni vrbemētia he-
bes effectus ruit in terram, & factus
est velut mortuus. Eleuansq; iterum
vir ille manum cum sudario quasi su-
per aliam medietatem vr̄bis, apprehen-
sus est à duobus socijs, qui cū eo erant,
atq; obsecratus terribilibus sacramen-
tis, vt indulgeret medietati vr̄bis, ne
rueret. Mitigato igitur furore, susti-
nuit manum suam, atq; eleuans homi-
nem, qui corruerat in terram, ait: Va-
de ad domum tuam, ne timeas, filij e-
nim tui cum vxore, & omni domo tua
salui sunt, nec quisquam ex eis periit.
Custodiuit enim te oratio assidua, &
eleemosynæ, quas quotidie exerces in
pauperes. His dictis, discesserunt ab
oculis eius, nec ei apparuerunt vltra.
Ille autem reuersus in vr̄bem, reperit
vr̄bis medietatem dirutam, atq; sub-
uersam, cum hominibus, pecoribusque,

ex

ex quibus nonnulli à ruinis deinceps
extracti sunt mortui, pauci debilitati
reperiti sunt viui. Veruntamen nec illa
cassa fuerunt, que viro huic ab ipso (vt
ita dicā) Angelo Domini sunt nūciata;
nā veniens, omnē domum suā incolumē
reperit. Tantū funera propinquorum,
que in alijs domibus effecta fuerant, la-
mēt abatur. Protexit uero eū in medio
iniquorū dextera Domini cū domo sua,
saluatusq; est à periculis mortis, velut
memoratus Loth quōdam in Sodomis.

CAPVT VII.

PIPHANIVS Dia-
conus Isauria Pro-
uincia exortus, in vi-
cina factum terra
Licaoniæ solet nar-
rare miraculum. ait
enim, quod in ea quidam, Martyrius
nomine, vite valde venerabilis mona-
chus fuit, qui ex suo monasterio visi-
tationis gratia ad aliud monasterium
tēdebat, cui spiritualis pater præerat.

Pergens

Ex Gre-
gorio Pō-
tifice.
Homilia
39. in E-
uangelia
non pro-
cul àne.
miraculū
insigne
Martyrij
qui se le-
prosum
portasse
credidit

& Chri-
stum Do-
minū por-
tauit .

*Pergens itaq. leprosum quendam, quē
densis vulneribus elephantinus mor-
bus per membra scedauerat, inuenit
in via, volentem ad suum hospitium
redire, sed præ lassitudine non valen-
tem. In ipso uero itinere se habere per-
hibeat hospitium, quo idem Martyrius
monachus ire festinabat. Vir autem
Dei eiusdem leprosi lassitudini miser-
us, pallium, quo uestiebatur in terram
protinus proiecit, & expandit, ac de-
super leprosum posuit, eumq. suo pal-
lio undiq. constrictum, super humerū
leuauit, secumque reuertens detulit.
Cumq. iam monasterij foribus propin-
quaret, spiritalis pater eiusdem mona-
sterij magnis vocibus clamare cepit:
Currite, ianuas monasterij citius ape-
rite, quia Frater Martyrius venit Do-
minum portans. Statim uero ut Mar-
tyrius ad monasterij aditū peruenit, is
qui leprosus esse putabatur, de collo
eius exiliens, et in specie apparens, qua
recognosci ab hominib⁹ solet redēptor
humani generis, Deus & homo Chri-
stus Iesus, ad celū Martyrio aspicien-
te, redijt, eiq. ascendens dixit: Marty-
ri, tu me non erubuiſti super terrā, ego*

te

*te non erubescam super celos. Qui
sanctus vir, mox ut est monasterium
ingressus, ei pater monasterij dixit:
Frater Martyri, ubi est quem porta-
bas? Cui ille respondens dixit: Ego,
si scissem, quis esset, pedes illius te-
nuissem. Tunc idem Martyrius nar-
rabat, quia cum eum portasset, pondus
eius minime sensisset.*

FVIT vir vita venerabilis Bo-
nifacius nomine, qui in ea ciuita-
te quæ Ferentis dicitur, Episcopa-
tus officium tenuit, & moribus im-
pleuit. Huius multa miracula, is,
qui adhuc superest, Gaudentius pres-
byter narrauit, qui nutritus in eius
obsequio tanto valet de illo quæque
ueracius dicere, quanto eis contige-
rit, & hunc interesse. Huius Ecclesia
grauis valde paupertas inerat, quæ bo-
nis mentibus esse solet custodia humi-
litate, nihilque aliud ad omne stipen-
dium, nisi vnā tantummodo vineam
habebat: quæ quodam die, ita gran-
dine irruente vastata est, ut in ea pau-
cis in vitibus vix parui, variq. racemi
remansisset, quæ cū Dei prædictus vir

Ex lib. i.
Dial.
Cap. 9. in
princi-
pio.
Magnū
miracu-
lum vini
aceti, quod
erogabat
in paupe-
res.

Re-

Reuerendissimus Bonifacius Episcopus fuisse ingressus, magnas omnipotenti Deo gratias retulit, quia in ipsa sua ad huc inopia sese angustiari cognouit. Sed cū iam tēpus exigeret, vt ipsi quoq. racemi, qui remanserant, maturescere potuissent, custodem vineæ ex more posuit, eaq. solerti vigilātia seruari precepit. Quadam vero die mandauit Constantio presbytero nepoti suo, vt cuncta vini vascula in episcopio, omniaq. dolia, ita, vt ante consueuerat pice superfusa prepararet. Quod cum nepos illius presbyteri audisset, valde admiratus est, q̄ quasi insana præciperet, q̄ vini vascula preparari faceret, qui vinū minime haberet, nec tamen presumpsit inquirere cur talia iuberet, sed iussis obtemperat, & omnia ex more preparauit. Tunc vir Dei vineā ingressus racemos collegit, ad calcatorium detulit, omnesq. exinde egredi precepit, solusq. ibi cum vno paruulo puerulo remansit, quem in eodem calcatorio deposuit, & calcari ipsos paucissimos racemos fecit. Cumq. ex eisdem racemis parū aliquid vini deflueret, cepit hoc vir Dei suis manibus in paruo

vase

vase suscipere, et per cuncta dolia, omniaq. vasa, quæ parata fuerant, pro benedictione diuidere; vt ex eodem vino omnia vascula vix infusa viderentur. Cū vero ex liquore vini parū aliquid in vasis omnibus misisset, vocauit protinus presbyterum, iussitq. pauperes adesse. Tunc cepit vinū in calcatorio crescere, ita ut omnia, quæ allata fuerāt, pauperum vascula impleret. Quibus cum se idonee satisfecisse conspiceret, ex calcatorio iussit puerum discedere, apothecā clausit, atque impresso sigillo proprio, munitam reliquit; mox ad Ecclesiam rediit. Die vero tertia, prædictū Constantium presbyterū vocauit, & oratione facta, apothecā aperuit, & vasa, in quibus tenuissimum liquorem infuderat, vbertim vinū fundentia inuenit, ita vt pauimentū omne excrescētia vina inuaderent, si ad hæc Episcopus tardius intrasset. Tunc terribiliter presbytero precepit, ne quousque ipse in corpore uiueret, hoc miraculū cuiquā indicaret: pertimescēs videlicet, ne virtute facti, fauore humano pulsatus, inde intus inanesceret, vnde foris hominibus magnus appareret,

exem-

exemplum magistri sequens, qui vt nos ad viam duceret humilitatis, de semetipso Discipulis præcepit, dicens, vt ea que vidissent nemini dicerent; quousque filius hominis à mortuis resurgeret, &c.

Infigne miraculū, vnde etiā, quare aliqui ad altiores dignitates non promouentur, declaratur.

ALIO quoq. tempore prædictus Constantius presbyter nepos eius equū suum duodecim aureis vendidit, quos in propria arca ponens, ad exercendū opus aliquod discessit. Tunc subito ad Episcopum pauperes venerunt, qui importune precabantur, vt eis sanctus vir Bonifacius Episcopus ad consolationē suę inopię aliquid largiri debuisset. Sed vir Dei, quia, quid tribueret, non habebat, astuare cœpit in cogitatione, ne ab eo pauperes vacui exirent. Cui repente ad memoriam redijt, quia Constantius presbyter nepos eius equum, quo sedere consueuerat, vendidisset, atque hoc ipsum in arca sua pretium haberet. Absente igitur eodē nepote suo accessit ad arcam, & pie violentus claustra arcę, comminuit, duodecim aureos tulit, eosq. indigentibus, vt placuit, diuisit. Itaque Constantius presbyter reuersus ex opere arcam

fra-

fractam reperit, & caballi sui pretiū, quod in eam posuerat, non inuenit. Cœpit itaq. voce magna perstrere, & cum furore nimio clamare: Omnes hic viuunt, solus ego in domo hac viuere non possum. Ad cuius nimium voces venit Episcopus, omnesque, qui in eodē episcopo aderant. Cumque eum locutione blanda vir Dei temperare voluisset, cœpit ille cum iurgio respondere dicens: Omnes tecum viuunt, solus ego autem hic viuere ante te non possum; redde mihi solidos meos. Quibus vocibus commotus Episcopus Beatę Marię Virginis Ecclesiam ingressus est, & eleuatis manibus, extenso vestimento, stando cœpit orare, vt ei redderet vnde presbyteri furentis insania mitigari potuisset. Cumq. subito oculos ad vestimentum suum in terra extensa brachia reduxit, vrepente in sinu suo duodecim aureos inuenit; ita fulgentes tamquam si ex igne producti eadem hora fuissent. Qui mox de Ecclesia egressus eos in sinu furentis presbyteri proiecit, dicens: Ecce habes solidos, quos quæstisti, sed hoc tibi notum sit: quia post mortem meam, in huius

Eccle-

Ecclesie Episcopū non eligeris, propter tuam auaritiā. Ex qua sententia veritatis colligitur, quia eosdem solidos presbyter pro adipiscendo Episcopatu preparabat: sed vir Dei sermo præuauit; nā idē Cōstātius in presbyteratus officio vitā finiuit. Et post nonnulla.

S E D quid mirum, quòd hæc de Episcopatus eius tempore narramus, quando iam apud omnipotentem Deū ordine simul, & moribus creuerat, dū illa magis miranda sint, quæ eum hic senex clericus adhuc puerulum fecisse testatur? Nam ait quòd eo tempore, quo cum matre sua puer habitabat, egressus hospitio nonnumquam sine linea, crebro etiam sine tunica reuertebatur, quia mox vt nudum quempiam inuenit, vestiebat, nunc se expolians, vt se ante Dei oculos illius mercede vestiret. Quem mater sua frequenter increpare consueuerat, dicens: quòd iustum nō esset ut ipse inops pauperibus vestimenta largiretur. Quæ die quadam horreum ingressa, pene omne triticum quod sibi in stipendiū totius anni præparauit, inuenit à filio suo pauperibus erogatum. Cumq. semetipsam

alapis,

Admirabilis Bonifacij pietas erga pauperes.

alapis, pugnisq. tunderet, quòd quasi anni subsidia perdidisset, superuenit Bonifacius puer Dei, cāq. verbis; quibus valuit, consolari cepit. Quæ cum nihil consolationis admitteret, hāc rogauit, vt ab horreo exire debuisset, in quo ex omni eorum tritico, parū quid inuentum est remansisse. Puer autem Dei se se illic protinus in orationē dedit. Qui post paululum egressus ab horreo matrem reduxit, quod ita tritico plenum inuentū est, sicut plenum ante fuerat, cum mater illius totius anni sumptus se congregasse gaudebat. Quo viso miraculo cōpuncta mater iā ipsa cepit hortari, vt daret, qui sic celeriter posset, quæ petisset, accipere, &c.

C V M seuentium Vandalorum tēpore fuisset Italia in Campania partibus depopulata, multiq. esset de hac terra in Africanam regionem traducti, vir Domini Paulinus, cuncta quæ ad episcopi usum habere potuit captiuis, indigentibusq. largitus est. Cumq. iam nihil omnino superesset, quod petentibus dare potuisset, quodam die quædam vidua aduenit, quæ à Regis Vandalorum genero suum filium in

capti-

Libri iij.
c. i. Paulini excellentis charitatis qui & seipsū vendidit, vt alterū redimeret.

captiuitatem fuisse ductum perhibuit, atq. à viro Dei eius pretiū postulauit, si forte illius Dominus hoc dignaretur accipere, & hunc concederet ad propriam remeare. Sed vir Dei magnopere petenti femina quid dare potuisset, inquirens, nihil apud se aliud, nisi se inuenit, petentiq. femina respondit, dicens: Mulier, quod possim dare non habeo, sed memetipsū tolle seruū, me iuris tui esse proficere, atq. ut filiū tuū recipias, me vice illius in seruitiū trade. Quod illa ex ore tanti viri audiens, irrisionē potius credidit, quā compassionē. At ille, ut erat vir eloquentissimus, atque apprime exterioribus quoq. studijs eruditus, dubitanti femina citius persuasit, ut audita crederet, et pro receptione filij sui, in seruitiū Episcopum tradere non dubitaret. Perrexere igitur vtriq. ad Africam. Procedente autē Regis genero, qui eius filium habebat, vidua rogatura se obtulit, ac prius petijt, ut ei filiū donare debuisset. Quod cū vir barbarus typo superbiae turgidus, gaudio trāsitorie prosperitatis inflatus, non solum facere, sed etiam audire despiceret; vidua subiunxit, di-

cens:

cens: Ecce hunc hominem pro eo vicarium prebeo, solummodo pietatem in me exhibe, mibiq. vnicum filium redde. Cumq. ille venusti vultus hominem conspexisset, quam artem nosset, inquisiuit. Cui vir Dei Paulinus respondit, dicens: Artem quidem aliquam nescio, sed hortum bene excolere scio. Quod vir gentilis valde libenter accepit, cum in nutriendis holeribus, quia peritus esset, audiuit. Suscepit itaque seruum, & roganti vidue reddidit filiū. Quo accepto, vidua ab Africana regione discessit. Paulinus vero excolendi horti suscepit curam. Cumque idem Regis gener crebro ingrederetur hortum, suumq. hortulanum quēdam requireret, & sapientem valde hominem videret, amicos cepit familiares deserere, & sepius cum suo hortulano colloqui, atque eius sermonibus delectari. Cui Paulinus quotidie ad mensam holera, virentesq. herbas deferre consueuerat, & accepto pane ad curam horti remeare. Cumque hoc diutius ageret, quadam die suo domino secum secretius loquenti ait: Vide quid agas, & Vandalorum regnum quali-

E ter

ter disponi debeat, prouide, quia Rex citius, & sub omni celeritate est moriturus. Quod ille audiens, quia ab eodē Rege præ ceteris diligebatur, ei minime tacuit, sed quid à suo hortulano, sapienti scilicet viro, agnouisset, indicauit. Quod dū Rex audisset, illico respondit: Ego vellē hunc, de quo loqueris, hominē videre. Cui gener eius, venerabilis Paulini tēporalis dominus, respondit, dicens: Virentes herbas mihi ad prandii deferre consuevit. Has itaq. ad mensam eū deportare facio, vt quis sit, qui mihi hęc est locutus, agnoscas. Factumq. est. Et dū Rex ad prandendum discubuit, Paulinus ex suo opere holera queque, & virentia delaturus aduenit. Cūq. hunc Rex subito conspexisset, intremuit, atq. accersito eius domino, sibi per filiam propinquo, ei secretum, quod prius absconderat, indicauit, dicens: Verum est quod audisti; nam nocte hac in somno sedentes in tribunalibus cōtra me iudices vidi, inter quos iste etiam simul sedebat, & flagellum, quod aliquando acceperam, eorum mihi iudicio tollebatur; sed percunctare quis nam sit, nam ego hūc tanti meriti

virum

virum popularem (vt conspicitur) esse non suspicor. Tunc Regis gener secreto Paulinum tulit, et quisnam esset inquisiuit. Cui uir Domini respondit: Seruus tuus sum quem pro filio vidua vicariū suscepisti. Cumq. instanter ille requireret, vt non quis esset, sed quis in terra sua fuisset, indicaret, atque hoc ab eo iteratione frequentis inquisitionis exigeret; Vir Domini constrictus magnis coniurationibus, iam nō valens negare quis esset, Episcopum se fuisse testatus est. Quod possessor eius audiens, valde pertimuit, atque humiliter obtulit, dicens: Pete quod vis, quatenus ad terrā tuam à me cum magno munere reuertaris. Cui vir Domini Paulinus ait; Unum est, quod mihi impendere beneficiū potes, ut omnes ciuitatis meę captiuos relaxes. Qui cuncti protinus in Africana regione requisiti, cum onustis frumento nauibus pro venerandi viri Paulini satisfactione in eius comitatu laxati sunt. Post nō multos vero dies Vandalorum Rex occubuit, et flagellum; quod ad suam perniciem, dispēstante Deo, pro fidelium disciplina tenuerat, amisit: sicq. factum est, vt om-

F ij nipo.

ni potētis. Dei famulus Paulinus vera prædiceret, & qui se in seruitium solū tradiderat, cum multis à seruitio ad libertatem rediret; illum uidelicet imitātus, qui formam serui assumpsit, ne nos essemus serui peccat. Cuius sequens uestigia Paulinus, ad tempus uoluntarie seruus factus est solus, ut esset postmodum liber cum multis.

SE D inter hæc sciendum est, quia sepe animabus exeuntibus, electorum dulces solent laudes cælestes erumpere, ut dum illas libenter audiunt, dissolutionem carnis ab anima sentire minime permittantur. Unde in homilijs quoq. Euāgelij iam narrasse me memini, quod in ea porticu, quæ euntibus ad Ecclesiam beati Clementis est peruia, fuit quidam, Seruulus nomine, cuius te quoq. nō ambigo meminisse: qui quidem pauper rebus, sed meritis diues erat, quem longa ægritudo dissoluerat. Nam ex quo illum scire potuimus, usque ad finem uite paralyticus iacebat. Quid dicam? quia stare non poterat, qui numquam in lecto surgere, vel ad sedendum ualebat, numquam manum suam ad os ducere, numquam

se po-

Lib. 4. c.
14.

Seruuli
paralyti-
ci, & ege-
ni pietas
erga pau-
peres,

se potuit in latus aliud declinare? Huic ad seruiendum mater cum fratre aderat, & quicquid ex eleemofyna potuisset accipere, hoc eorum manibus pauperibus erogabat. Nequaquam litteras nouerat, sed scripture sacre & sibimet codices emerat, et religiofos quosq. in hospitalitatem suscipiēs, hos coram se studiose legere faciebat. Factum est, ut iuxta modum suum plene sacram scripturam disceret, cum, sicut dixi, litteras funditus ignoraret. Studebat sepe in dolore gratias agere hymnis, Deo, & laudibus diebus ac noctibus vacare. Sed cum iam tempus esset, ut tanta eius patientia remunerari debuisset, membrorū dolor ad uitalia redijt. Cumq. iam se morti proximū agnouisset, peregrinos viros, atque in hospitalitatem susceptos admonuit, ut surgerent, & cum eo psalmos pro expectatione sui exitus, decantarent. Cūq. cū eis et ipse moriens psalleret, voces psallentiū repente cōpescuit cū terrore magni clamoris, dicens: Tacete: Nunquid non auditis, quantæ resonent laudes in cælo? & dū ad easdē laudes, quas intus audierat

F iij aurem

Sancta
Seruuli
mors.

aurum cordis intenderet, sancta illa anima carne soluta est. Qua scilicet exeunte, tanta illic fragrantia odoris aspersa est, ut omnes qui illic aderant, inestimabili suauitate replerentur, ita ut per hoc patenter cognoscerent, quod eas laudes in celo suscepissent. Cui rei monachus noster interfuit, qui nunc usque uiuit, et cum magno fletu attestari solet, quia quousque corpus eius sepulture traderent, ab eorum naribus odoris illius fragrantia non recessit.

Cap. 27.
Theophani
Comiti
opera
miserico
rdiæ, & eo
rum à Deo
remune
ratio.

NEQVE hoc silentium est, quod de Theophanio, Centumcellensis urbis comite, in eadem urbe positus, multis attestantibus agnouit. Fuit namque uir misericordiæ actibus deditus, bonis operibus intentus, hospitalitati precipue studens. Exercendis quidam committatus curis occupatus, agebat terrena, et temporalia; sed ut post in fine claruit, magis ex debito, quam ex intentione. Nam dum appropinquante mortis eius tempore, grauissima aeris tempestas obsisteret, ne ad sepeliendum duci potuisset; cumque uxor sua cum fletu vehementissimo inquireret, di-

cens:

cens: Quid faciam? quemodo te ad sepeliendum eicio, que ostium domus huius egredi, præ nimia tempestate non possum? Tunc ille respondit: Noli mulier flere, quia mox ut ego defunctus fuero, aeris serenitas redibit. Cuius protinus uocem mors, et mortem serenitas secuta est. Quod signum etiam alia signa sunt comitata; nam manus eius, et pedes podagræ humore tumescētes, uersi in uulneribus fuerant; et profluente sanie putebant; sed dum corpus eius ex more ad lauandum fuisset nudatum; ita manus, pedesque eius sani inuenti sunt, ac si unquam uulneris nihil habuissent. Ductus itaque, ac sepultus est, eiusque coniugi uisum est, ut quarto die in sepulchro illius, marmor quod superpositum fuerat, mutari debuisset; Quod uidelicet marmor corpori eius superpositum, dum fuisset ablatum, tanta ex corpore ipsius fragrantia odoris emanauit, ac si ex putrescente carne illius, pro uermibus, aromata feruissēt, etc.

TERRENAE substantiæ, per hoc quod pauperibus distribuuntur, multiplicantur.

QVI solus non possidet, quod ac-

In Dialo
gis.
Abundā
tia ex ele
emofyna

F iij cepit,

Ex Hom.
19. super
Ezec. nõ
procul à
fine.
Ex Paf.
curæ ter-
tia parte
admon.
22. post
initium.

Ex Hom.
40. in E-
uang. nõ
lõge à fi-
ne.

Ex histo-
ria Laza-
ri & diui-
tis Epulo-
nis quan-
tum ani-
mari de-
bem^o ad
eleemo-
synam.

cepit, sed hoc cum indigentibus misericorditer diuidit, scit abundare.

CUM qualibet necessaria indigentibus ministramus, sua illis reddimus, non nostra largimur; iustitię debitum potius soluimus, quam misericordię opus largimur.

SED vos fratres & requiem Lazari & penam diuitis cognoscentes, solerter agite, culparum vestrarũ intercessores querite, atque aduocatos vobis in die iudicij pauperes procurate. Multos etenim nunc Lazaros habetis; ante ianuas vestras iacent: atque his indigent, que vobis iam satiatis quotidie micę de mensa cadũt. Verba sacrę lectionis debent nos instituere ad implenda mandata pietatis. Quotidie Lazarum, si querimus, inuenimus: Quotidie Lazarum, & si non querimus, cernimus. Ecce importune se pauperes offerunt, rogāt nos, qui tunc pro nobis intercessores venient. Certe nos omnino rogare debuimus, sed tamen rogamur. Videte si negare debemus, quod petimur, quando patroni sunt, qui petunt. Nolite ergo miseri-

cordiæ

cordiã tēpora perdere; nolite accepta remedia dissimulare. Ante supplicium cogitate de supplicio. Cum quoslibet in hoc mundo abiectos aspiciatis, etiam si qua reprehensibilia eorum esse videantur, nolite despiciere; quia forte affe quos morum infirmitas vulnerat, medicina paupertatis curat. Quorũ si qua sunt talia, qua debeant iure reprehendi, hec, si vultis, ad usum vestre mercedis inflectite, vt ex ipsis eorum vitijs, cumulentur vobis incrementa pietatis: quatenus panem pariter detis, et verbum: panem refectionis cũ verbo correptionis; et duo à vobis alimenta percipiat, qui vnum querebat, dum & exterius cibo, & interius satiatur eloquio. Pauper ergo cum reprehensibilis cernitur, moneri debet, & despici non debet. Si vero reprehensionis nihil habet, venerari summopere sicut intercessor debet. Sed ecce multos cernimus, quis, cuius sit meriti nescimus. Omnes ergo venerandi sunt, tantoque necesse est, vt omnibus te humiliare debeas, quanto quis sit, ipse ignoras, &c.

HONORATE quos pauperes

F 7 vide-

Sub finē
Homilię.

videtis, & quos foris confpicitis deſpe-
ctos ſeculi, intus arbitramini amicos
Dei. Cum his participamini, quod ha-
betis, vt hoc quandoque dignetur vo-
biſcum participari, quod habent. Pen-
ſate quod ore magiſtri gentium dicitur:
In hoc tempore veſtra abundantia,
illorum inopiam ſuppleat, vt &
illorum abundantia, veſtrę inopię ſit
ſupplementum. Penſate quod ipſa per
ſe veritas dicit: Quamdiu feciſtis mi-
de his fratribus meis minimis, mihi fe-
ciſtis. Ad tribuendum ergo pigri cur
eſtis, quando hoc, quod iacenti in terra
porrigitis, ſedenti in celo datis? &c.

QVI tranquillitatis tempore nõ dat
pro Deo tunicã ſuam, quando in perſe-
cutionis tẽpore daturus eſt animã ſuã?

CAPVT VIII.

VICQVID in cibos
pauperum, incuratio-
nes debiliũ, in pretia
captiuorum, et in que-
libet opera pietatis im-
penditur, non minui-
tur, ſed augetur. Nec vnquam apud

DENI

Deum perire poterit, quod fidelis be-
nignitas erogarit, dum quodcumq. tri-
buit ad ſubſidium, id ſibi recondit ad
premium. Beati enim miſericordes,
quoniam ipſorum miſerebitur Deus.
Nec delictorum memoria erit, vbi tẽ-
ſtimonium pietatis affuerit, &c.

NON timeatur inter opera mi-
ſericordię, terrenarum diminutio ſã-
cultatum.

AD omnia igitur dilectiſſimi o-
pera pietatis, omnium vobis
qualitas proſit annorum, nec beneuo-
lentiam Chriſtianam difficultas tem-
poralis impediatur: nouit Dominus vaſa
hoſpitalis viduę in opus pietatis ſuę
vacuata cõplere: nouit aquas in vina
conuertere: nouit de pauciſſimis pani-
bus quinque millia eſurientium ſã-
turare populorum. Et ille qui in
ſuis paſcitur, quę potuit au-
gere dando, poteſt
multiplicare
ſumen-
do.

Præmiũ
eleemofy-
nes ma-
gnũ.Ex ſermo-
ne 4. de
Quadra-
geſima,
non lon-
ge poſt
initium.Ex ſermo-
ne primo
de Ieiunio
x. mē-
ſis & col-
lectis.Multipli-
cacio bo-
norum in
eleemo-
ſynis faci-
endiſ.Ex Hom.
27. in E-
uãgelia,
non pro-
cul à prin-
cipio.Ex Leone
Põtifice.
Ex ſermo-
ne primo
de ieiunio
Pentecoſtes,
ſub finē.

Ex ser. x.
de Quadragen-
ma. sub fi-
nem.

nō potest
largitatis
deesse ma-
teries, v-
bi Chris-
tus pa-
scit & pa-
scitur.

Ex ser. 6.
de ieiun. x.
mensis &
collectis,
non pcul
ab initio.

NULLA deuotione, fidclium
magis Dominus delectatur,
quam ista, qua pauperibus impendi-
tur, & vbi curam misericordie inuen-
nit, ibi imaginem sue pietatis agnoscit.
Non timeatur in ijs expensis, defectio
facultatū, quoniam ipsa benignitas
magna substantia est, nec potest largi-
tatis deesse materies, vbi Christus &
pascit, & pascitur. In omni hoc opere,
illa interuenit manus, qua panem fran-
gendo auget, erogādo multiplicat. Se-
curus & hilaris sit eleemofynā distri-
butor, quia tunc maximum lucrum ha-
bebit, quando sibi minimum reserua-
uerit, dicente Beato Apostolo Paulo:
Qui autem administrat semen seminā-
ti, & panem ad manducandum prae-
stabit, & multiplicabit semen ve-
strum, & auget incrementa frugum
iustitiae vestrae in Christo Iesu Do-
mino nostro.

QVI suum ab inope non auertit
animum, cito ad se Domini con-
uertit auditū, dicente Domino: Estote
misericordes, sicut & pater vester mi-
sericors est: Dimittite, & dimittetur

vobis.

vobis. Quid hac iustitia benignius?
Quid hac retributione clemētius? Ubi
sententia iudicaturi in potestate poni-
tur iudicandi. Date (inquit) et dabitur
vobis. Quam cito diffidentiae sollicitudo,
et auaritia est amputata cunctatio,
vt quod redditur am se promittit ve-
ritas, securā expendat humanitas. Cō-
stans esto Christiane largitor, da quod
accipias; sere quod metas; sparge, quod
colligas. Noli metuere dispendium, no-
li de dubio suspirare prouentu. Substā-
tia tua, cum bene erogatur, augetur:
et concupiscere iustum misericordiae lu-
crum, eterni questus est sectari com-
mercium. Munerator tuus vult te esse
munificum; & qui dat, vt habeas, mā-
dat, vt tribuas, dicens: Date, & da-
bitur vobis. Amplectēda est tibi pro-
missionis istius gratulanda conditio.
Quamuis enim non habeas, nisi quod
acceperis, non potes tamē non habere,
quod dederis. Qui ergo pecunias amat
& multiplicare opes suas immodicis
optat augmentis, hoc potius sanctum
faenus exerceat, & hac vsurarum arte
ditescat, vt non hominum laboran-
tium capret necessitates, ne per dolosa

Sententia
iudicatu-
ri, quo-
modo po-
nitur in
potestate
iudicādi.

Fructus e-
leemofy-
næ.

officia

officia laqueos incidat insolubilem debitor, sed illius sit creditor, illius scelerator, qui dicit: Date, et dabitur vobis, & qua mensura mensi fueritis, eadem remetietur vobis. Infidelis autē, et iniquus est etiam sibi, qui quod estimat diligendum, nō vult habere perpetuum. Quantalibet adiciat, quantalibet condāt, & congreget, inops de hoc mundo & egenus abscedet, dicente David Prophetā: Quoniam cum interierit, non sumet omnia, neq. descendet cum eo gloria domus eius. Qui si benignus esset animæ suæ, illi bona sua crederet, qui & idoneus fideiussor est pauperum, et largissimus redditor vsurarum.

QUOD ergo quis in sua sibi infirmitate non denegat, alienæ inopiæ libenter impendat, & propriæ necessitatem faciat sibi cum indigente communem. Non culpatur infirmus ieiunium soluens, a quo cibum accipit pauper esuriens, nec escam sumendo pollutur, qui eleemosynam impartiendo mundatur, dicente Domino: Date eleemosynam, & ecce omnia munda sunt vobis: in quo opere dilectissimi

etiam

etiam ij, qui ab epularum delectatione se continent, fructus sibi debent misericordiæ comparare, vt qui abundantius seminauerint, copiosius metant. Non enim vnquam agricola suo seges ista mētitur, aut incertam spem habet operis, cultura pietatis. Quicquid hoc modo serentis manu spargitur, non astutus vrit, non torrens trahit, non grandis prosternt, incolumes sunt semper omnes pietatis expensæ, nec solum integra manent, sed etiam modo augentur & qualitate mutantur. De terrenis caelestia prodeunt, de paruis magna gignuntur, et temporale donum in primum transit æternum. Quisquis igitur diuitias amat, quisquis in multiplicari quæ possides, concupiscis; in hac lucra accendere, in hac rerum tuarum augmenta suspirare, de quibus nihil fur arripit, nihil tineæ corripit, nihil rubigo consumit. Noli desperare de scenore, noli de accipiente diffidere. Quod vni horum fecistis, mihi fecistis; quis dicat, intellige, & apud quem oper tuas colles, perspicacius fidei oculis securus agnosce. Non dubitet de receptione, cui Christus debitor est. Non

sit

Numquā
agricolæ
suo seges
ista eleemosynæ
mētitur.
Pulchrū.

Ex sermone
secundo de
sermone
secundo
mensis,
post
medium.

fit anxia liberalitas, nec triste ieiunium. Hilarem enim datorem diligit Deus, qui fidelis est in verbis suis, & abundanter largita retribuit, qui benigne largienda donauit.

Ex fer. 7.
sub finē.

H I S V N T thesauri iustitiæ, per quos auxiliante Dei gratia, etiã terrena bona in cœlestia transferuntur, dum multi diuitijs aut iuste sibi relictis, aut aliter acquisitis, ad instrumentum pietatis vtuntur, cumque ad sustentationem pauperũ, quę possunt exuberare, distribuunt, congregant sibi inamissibiles facultates, vt quod abdiderint in eleemofynis, nullis possit subiacere dispendijs, & digne ibi habeant cor, vbi habent thesaurum suum: quia tales diuitias suas dignum & beatissimum est exercere, vt crescant, & non timere, ne pereant.

Ex fer. 5.
de colle-
ctis, pau-
lo post i-
nitium.

N O N solum spirituales opes & dona cœlestia Deo donante capiuntur, sed etiam terrena corporeæ facultates ex ipsius largitate proueniunt; vt merito rationem earum que-

siturus

siturus sit, quæ non magis possidenda tradidit, quam dispensanda commisit. Muneribus igitur Dei iuste & sapienter vtendũ est, ne materia boni operis fiat causa peccati: Nam diuitiæ quidẽ, quantum ad ipsas species earum, atq. substantias pertinet, bonæ sunt, et humane societati plurimum prosunt, cũ à beneuolis habentur, & largis, nec illas aut luxuriosus, aut auarus abstrudit, vt tam pereant male conditę, quã insipienter expensę. Quamuis autem laudabile sit intemperantiã fugere, & turpium voluptatum damna vitare, multiq. magnifice dedignẽtur facultates suas oculere, & in cõpias affluentes vilem atque sordentem horreant parcitatem, non est tamen talium aut felix abundantia, aut probanda frugalitas, si ipsis tantum propria opes seruiunt, si eorum bonis nulli iuuantur pauperes: nulli fouentur infirmi: si de magnarum abundantia facultatum nõ captiuus redemptionem, non peregrinus solatium, nõ exul sentit auxilium, &c.

H v-

Ex eodē
sermone
5. de col-
lectis &
eleemosy-
nis im-
mediate
post.

In quan-
tam ino-
piani ce-
dunt diui-
tes immi-
sericor-
des.

HVIVSMODI diuites egen-
tiores sunt omnibus egenis.
Perdunt enim illos redditus, quos pos-
sent habere perpetuos: & dum breui,
nec semper libero incumbunt vsui, nul-
lo iustitiæ cibo, nulla misericordiæ sua-
uitate pascuntur: foris splendidi, intus
obscuri abundantes temporalium, ino-
pes æternorum: quia ipsi animas suas
fame afficiunt, et nuditate debonestant;
qui de ijs, quæ terrenis horreis comen-
darunt, nihil thesauris celestibus intu-
lerunt. Sed forte sunt aliqui diuitum,
qui licet nullis largitionibus pauperes
Ecclesiæ soleant adiuuare, alia tamen
mandata Dei custodiunt, & inter di-
uersa fidei, & probitatis merita, ve-
nialiter sibi æstimant vnam deesse vir-
tutem. Verum hæc tanta est, vt sine il-
la ceteræ et si sint, prodesse non possint.
Quamuis enim qui fidelis sit, et castus,
& sobrius, & alijs moribus ornatus
insignibus, misericors tamen si non est,
misericordiam non meretur. ait enim
Dominus: Beati misericordes, quoniã
ipsorum miserebitur Deus. Cum au-
tem venerit filius hominis in maiesta-
te sua, & sederit in throno gloriæ suæ;

& con-

& congregatis omnibus gentibus, bo-
norum, et malorum fuerit facta descri-
ptio, in quo laudabuntur, qui ad dex-
teram Dei stabunt, nisi in operibus be-
neuolentiæ, & charitatis officijs, quæ
Iesus Christus sibi impensa reputabit?
Quoniam qui naturam hominis suam
fecit, in nullo se ab humana humilita-
te discreuit. Sinistris vero quid obij-
cietur, nisi neglectus dilectionis, duri-
tia inhumanitatis, & pauperibus mi-
sericordiæ denegata? quasi nec alias
virtutes dextri, nec alias offensiones
habeant sinistri. Sed illo magno sum-
moq. iudicio tantæ æstimabitur, vel lar-
gitatis benignitas, vel tenacitatis im-
pietas, vt pro plenitudine omnium vir-
tutum, et pro summa omnium commis-
sorum, & per vnum bonum introdu-
cantur in regnum, & per vnum ma-
lum illi mittantur in ignem æternum.

IEIVNIVM nostrum miseri-
cordijs pauperum suppleamus, im-
pendamus virtuti, quod subtrahimus
voluptati: fiat refectio pauperis absti-
nentiã ieiunantis.

Ex sermo-
ne secun-
do de Ie-
iunio de-
cimi mē-
sis colle-
ctis.

QVIC-

Ex fer. 5.
de eodē,
post ini-
tium.

Ex quot
eleemo-
fynarū ge-
neribus,
quas no-
bis ero-
gat deus,
ad eleemofynas
debemus
accendi.

QUICQUID ad vsus homi-
nimum segetes, vineæ, oleiq; pe-
pererint, totum hoc diuinæ bonitatis
largitate profluxit, quæ elementorū
qualitate variata, dubios agri-
colarum labores clementer adiuuit,
vt vtilitatibus nostris venti, & im-
bres, frigora, & æstus, dies, noctesque
seruirent. Non enim sibi ad effectus
operum suorum, humana ratio suffice-
ret, nisi plantationibus, & rigationi-
bus solitis, Dominus incrementa præ-
beret. Unde plenum pietatis, & in-
finitæ est, vt de ijs, quæ nobis celestis
pater misericorditer cōtulit, nos quo-
que alios adiuuemus. Sunt enim plu-
rimi, qui nullam in agris, nullam in vi-
neis, nullam in oleis habent portio-
nem, quorum inopiæ de ea, quam Do-
minus dedit, copia, consulendum est,
vt & ipsi nobiscum Deo pro terræ fæ-
cunditate benedicant, & gaudeant
possidentibus fuisse donata, quæ etiam
pauperibus, ac peregrinis fuerint fa-
cta communia. Felix est illud bor-
reum, & omnium fructuum multi-
plicatione dignissimum, de quo egen-
tium & debiliū saturatur esuries:

de

de quo releuatur peregrini necessitas:
de quo desiderium fouetur infirmi: quos
idco sub diuersis molestiis iustitia Dei
laborare permisit, vt miseros pro pa-
tientia, & misericordes pro beneuo-
lencia coronaret, &c.

NIHIL vniuscuiusque tam pro-
priū, quā quod impendit in
proximū. Pars enim corporalium
facultatum, quæ indigentibus mini-
stratur, in diuitias transit æternas: &
illæ opes de hac largitate parantur,
quæ nullo vsu minui, nulla poterunt
corruptione violari.

FELIX quidem ille est animus,
multumque mirabilis, qui facul-
tatum defectionem benefaciendi amo-
re non metuit, & daturum sibi erogan-
da non diffidit, à quo quod erogaret,
accepit, &c.

SEMPER illi, quod largiatur,
occurrit, cui bene velle non de-
fuit.

Paulo-
post.

Ex fer. 3.
de ieiunio septi-
mi mensis sub fi.
Ex fer. 1.
de ieiunio x.
mensis, &
collectis,
non pcul
à fine.

Pulchrū
p ijs quo-
que, qui
nō habēt
vnde eleemofynas
faciant.

Mo-

Ex sermo
ne tertio
de eodē,
sub finē.

MODICVM est enim, quod pauperi satis est; nec victus illius, nec vestitus onerosus est. Vile enim est, quod esurit. Vile quod sitit, & nuditas, quæ indiget operiri, non potest ornari, & tamen Dominus nosster tam pius operum nostrorum, arbiter, tam benignus est estimator, vt etiam pro calice aque frigide sit premium redditurus.

Ex sermo
ne octa-
uo de eo-
dem, in
fine.

PATERNÆ charitatis affectu dilectionem vestram monemus, vt ieiunium decimi mensis fructuosum vobis eleemosynarum largitate faciatis, gaudentes quod per vos Dominus pauperes suos pascit, & vestit. Quibus vtique posset eas, quas vobis contulit tribuere facultates, nisi pro ineffabili misericordia sua & illos iustificare vellet de patientia laboris, & vos de opere charitatis, & cet.

Ex sermo
ne primo
de colle-
ctis, i prin-
cipio.

Animæ
sue bene

CERTVM est enim vnumquodque nostrum animæ suæ benefacere quoties misericordia sua inopie succurrit alienæ. Thesaurum enim

suum

suum condit in calo, qui Christum pascit in paupere. Benignitatem itaque in hoc, & dispensationem diuinæ pietatis agnosce. Iccirco enim te abundare voluit, vt per te alius non egeret, & per ministerium operis tui pauperem ab egestatis labore, teque a peccatorum multitudine liberaret. O mira prouidentia, & bonitas Creatoris, vt vno facto, duobus vellet esse succursum, & c.

facit, qui
alieni suc-
currit ino-
pia.

PRIMV S collectarum dies saluberrime à sanctis patribus institutus hoc exigit, vt vnusquisque pro vt votiuum, atque possibile est, in vsus atque alimoniam pauperum de vestris facultatibus conferatis: scientes præter illud regenerationis lauacrum, in quo vniuersorum ablutam scitur maculam peccatorum, hoc remedium infirmitati humanæ diuinitus esse donatum, vt si quid culparum in hac terra habitatione contrahitur, eleemosynis deleatur. Eleemosynæ enim opera charitatis sunt, & scimus, quod charitas operit multitudinem peccatorum, et c.

Ex sermo
ne 2.

Alterum
baptismi
genus eleemosynæ.

MISEREANTVR pauperum,

Ex ser. 4.
sub me-
dium.

qui

qui sibi volunt parcere Christum. Et
FACILES sunt in alimenta mi-
 serorum, qui cupiunt ad societatem
 peruenire fidelium.

Ex eodē
 fer. paulo
 post.

CIBVS egeni, regni celestis est
 pretium; & largitor tempora-
 lium, heres efficitur eternorum.

Ex ser. 2.
 de Ascen-
 sione Do-
 mini non
 longe a fi-
 ne.

NIHIL autem validius est di-
 lectissimi contra diaboli dolos,
 quam benignitas misericordiae, & lar-
 gitas charitatis: per quam omne pec-
 catū aut declinatur, aut vincitur, etc.

Quid va-
 lidissimū
 fit contra
 diaboli
 dolos.

Ex ser. xj.
 de Qua-
 dragesi-
 ma, in fi.

QVI aliquam dat portionem
 substantiæ suæ, intelligat se mi-
 nistrum esse misericordiae diuinæ, qui
 partem pauperis in manu posuit lar-
 gentis, ut peccata, quæ baptismi aquis,
 aut pœnitentiæ lacrymis abluuntur,
 & eleemosynis deleantur, di-
 cère scriptura: Sicut aqua
 extinguit ignem, ita
 eleemosyna ex-
 tinguit pec-
 catum.

CAPVT IX.

CHRISTVS est, ip-
 se à te petit, qui tibi
 dedit. Erubescere, ille
 diues pauper esse vo-
 luit, vt haberes pau-
 peres, quibus dares.

Da aliquid fratri tuo. Da aliquid
 proximo tuo. Da aliquid comiti tuo:
 Tu diues es, ille pauper est. Vt ista,
 via est simul ambulantis. Sed forte
 dices: Ego diues, ille pauper. Simul
 ambulatis, an non? Quid est quod dicis,
 ego diues, ille pauper: nisi ego onera-
 tus, ille leuis? Ego diues; ille pauper.
 Sarcinam tuam commemoras: pon-
 dus tuum laudas: Et quod grauius est,
 constrinxisti ad te sarcinam tuam,
 ideo non potes porrigere manum.
 Onera te, liga te, quid te iactas? quid
 te laudas? Solue vincula tua, minue
 sarcinam tuam. Da comiti, & illum
 adiuuas, & te releuas. Inter has vo-
 ces tuas laudantes sarcinam tuam, ad-
 huc Christus petit, & non accipit, &
 offendis nomen pietatis crudelibus vo-

Ex S. Au-
 gustino,
 Libr. de
 disc. Chri-
 stiana.

Quanta
 sarcina
 exonera-
 tur, qui
 eleemosy-
 nam dat.

cibus, et dicis, Et quid seruo filijs meis Christum illis oppono: filios suos mihi reponit. Ista vero iniustitia magna, vt habeat, vnde luxurietur filius tuus; eget Dominus tuus. Cū enim vni ex minimis meis fecisti, mihi fecisti, Non legisti, non aduertisti: Cū vni ex minimis meis non fecistis, mihi non fecistis, Non legisti, nō timuisti: Ecce quis eget, & filios tuos numeras. Postremo numeras filios tuos: adde vnū illum inter illos, Deum tuum. Vnum habes, sit ille secundus: duos habes, sit ille tertius: tres habes, sit ille quartus.

Optima ratio numerandi suos filios.

In lib. de decem chordis. Inanis excusatio eorū, qui ne eleemosynas faciāt, dicunt se filijs suis seruare.

Melius committit ali-

NOLI parcere thesauris caducis, thesauris vanis. Noli sub imagine pietatis, augere pecuniam. Filijs meis seruo. Magna excusatio: filijs meis seruo. Videamus, seruat tibi pater tuus: seruas tu filijs tuis; filij tui filijs suis, et sic per omnes, & nullus facturus est precepta Dei? Quare non illi potius impendis omnia, qui te fecit ex nihilo? Qui te fecit, ipse te pascit ex his, quæ fecit ipse: pascit & filios tuos. Neque enim melius committis filio tuo patrimonium tuum, quam

creatori

creatori tuo. Et mentiuntur quidē homines: mala est auaritia. Palliare se volūt nomine pietatis, et dealbare, vt quasi propter filios videantur seruare homines, quod propter auaritiam seruant. Nā vt noueritis, quia sic plerūq. contingit. Dicitur de quodā. Quare nō facit eleemosynam. Quia seruat filijs suis. Cōtingit ut amittat unū: si ppter filios seruabat, mittat post illū partem suam. Quare illam tenet in sacco, & illū relinquit ab animo? Redde illi, quod suū est: redde, quod illi seruabas. Mortuus est, inquit, sed precessit ad Deum: pars ipsius debetur pauperibus. Illi debetur, ad quem perrexit: Christo debetur, ad ipsum enim perrexit, & ille dixit: Qui vni ex minimis istis fecit, mihi fecit: Et qui vni ex minimis istis non fecit, mihi nō fecit. Sed quid dicis: Seruo fratribus ipsius. Si viueret ille; non erat cū suis fratribus diuisurus? O fides mortua: mortuus est etenim filius tuus. Quicquid dicas, mortuo debes quā viuo seruabas, mortuus est filius meus, sed tamen partem filij mei seruo fratribus ipsius. Sic credis, quia mortuus est, si pro illo Christus mortuus non

quis patrimonium suū creatori suo quā filio

Pulchrū.

G ij est:

est: mortuus est ipse. Si autem in te fides est, viuit filius tuus: viuit prorsus, non decessit, sed præcessit. Qua fronte venturus es ad filium tuum, qui præcessit, cur præcedenti non mittis partem suam in celum? An non potest mitti in celum? potest prorsus. Audi ipsum Dominum, dicentem: *Thesaurizate uobis thesauros in celo. Si ergo ille thesaurus melius est custoditus in celo: numquid tunc mittendus est filio, quando si missus fuerit non peribit? Tenebitur hic, ubi potest perire: non mittitur illuc, ubi Christus est custos. Certe ea, quæ hic tenes, & non vis mittere post filium tuum, quibus commendas? actoribus tuis commendas illius partem, qui præcessit, & Christo non commendas, ad quem præcessit. An idoneus est tibi procurator tuus, minus idoneus Christus? Videtis fratres, quia mendacium est, quod dicunt homines. Filij meis seruo: mendacium est, fratres mei, mendacium est.*

Ser. 6. ad
Here. de
miseri-
cordia.

SOLA enim misericordia ad Deum dirigit hominem, sola ad Deum deducit hominem: sola Deum deducit

ad

ad hominem: Hæc est sola mediatrix auersos consolans. Numquam vidi piuum hominem mala morte finire.

De Pietate, & Charitate, &
Opere misericordiae.

FRATRES mei carissimi, numquam recorder me legisse mala morte perisse illum, qui libenter in hac vita opera charitatis, vel pietatis voluit exercere: habet etiam multos intercessores pius homo, & ille, qui opera charitatis exercet hilariter. Quid enim de pijs hominibus dicere poterimus, nisi id quod frequenter legimus: Opera enim illorum sequuntur illas? Quare, nisi quia multos habet intercessores, ideo impossibile est, ut preces multorum non exaudiantur. Considera ergo, o homo, quis est ille, qui tibi in via occurrit, animaduerte, quod homo est ad imaginem Dei factus, & tã pauper est, nudus, miser, medicus, orphanus & pupillus. Caue tamen ne eum despicias: Caue ne eum percutias: ne eum expellas. Nã licet pauper, licet nudus, licet famelicus, licet miser appareat, licet doleat, licet erubescat, non tamẽ

Opera eleemofynariorum illos conserui.

Occurrẽtẽ pauperẽ qua ratione excipere debemus.

expellendus est pauper. Nolite igitur fratres mei eos expellere, nec etiã, im-
portune si petierint, nolite de eis ali-
quando murmurare, quia pauper &
inops non cessant laudare nomen Do-
mini. Considera tu diues, qui vias am-
bulas, et plateas & recto capite et col-
lo, quod tu simul cū paupere natus es
de muliere, & breui uiues tempore. Et
licet diues sis, saepe tamen repleberis
amaritudine & doloribus. In sordibus
generatus es, in tenebris confoueris, in
doloribus etiã peperit te mater tua,
ante exitum, matrē grauitè onerasti,
in exitu, matrem dilacerasti: turpiter
fleuisti simul cum paupere et mendico
quando vallē plorationis ingressus es.
Pares ergo geniti sumus, pariter vini-
mus, & pariter moriemur. Considera
ergo diues, & pauper & omnis diues
pari modo nascūtur. Noli ergo eos de-
spicere: noli manum beatitudinis auer-
tere ab eis, sed eos facie serena suspice,
eos consolando verbo & ex emplo. Mi-
sericordia igitur fratris mei mater no-
stra sit: nam qui esuriens pane verbi
reficit; qui sitientem, potu sapientiæ
refrigerat; qui erratē in domum re-

Miseri-
cordia
mater no-
stra sit.

uocat,

uocat; qui innocentem protegit; qui in-
firmum fide & patientia instruit; qui
in tribulatione oppressos consolando
vel compatiendo eis subuenit; hic vere
pius est, verus misericors est, amicus
Dei est: nec etiã mala morte periturum
nullus dicere audeat. O misericordia
salutis presidium, fidei ornamentum,
propitiatio peccatorum. Tu iustos pro-
bas, tu sanctos approbas, malos ad bo-
num perducis, & qui sine te cunctis
bonis abundare videtur, vel castitate
apparet decoratus, omnino dicere non
desistat, seruus inutilis sum.

Præbe terram, & accipe cælum.

Diues & pauper duo sunt sibi con-
traria, sed iterum duo sunt sibi ne-
cessaria.

SCITOTE fratres charissimi,
quia duæ sunt eleemosynæ, vna
cordis, alia pecuniæ. Eleemosyna cor-
dis est, dimittere ei à quo lesus es: Nā
dare aliquid indigenti aliquando que-
ris, & non habes; Indulgere peccanti
quantum volueris, redundabit tibi.
Aurum & argentum, vestem, frumen-
tum, vinum & oleum potest fieri, vt

encomiū
miseri-
cordiæ.

In tract.
de miser.
Hom. 25
de verb.
Domini.

Hom. 6.

G iij aliquo-

aliquoties non habeas unde pauperibus tribuas; vt autem omnes homines diligas, & hoc alijs, quod tibi ipse velis, & inimicis tuis indulgeas, nunquam te poteris excusare: quia si in celario vel in horreo non habes quod dare possis, de thesauro cordis tui potes proferre quod tribuas. Et quod omnibus hominibus, etiam si sola sit bona voluntas, sufficiat; et eleemosyna cordis multo maior est, quam eleemosyna corporis. quis est qui vel vmbra excusationis possit prætere?

Hom. 14.

OMNES pauperes quos videris, potuit illos Christus pascere quomodo per coruum Heliam pascit, & tamen, & ipsi Heliam subtraxit coruum, vt à vidua pasceretur, non Heliam præstitit, sed viduæ. Quare ergo Deus pauperes facit? quia ipse nō vult, vt ipsi habeant. Quando facit pauperes, probat diuites. Sic enim scriptum est: Pauper & diues occurrerunt sibi. Vbi sibi occurrerunt? in hac vita. Natus est ille, natus est & ille, inuenerunt se, occurrerunt sibi. Et quis fecit illos ambos: Dominus? diuitem unde pau-

perem

perem adiunxerit, pauperem unde diuitem probaret, pro viribus suis vnusquisque faciat.

SACRIFICIUM Christiani est eleemosyna in pauperem. Hinc enim fit Deus peccatis propitius: nisi autem peccatis propitius fiat Deus, quis remanebit nisi reus?

Hom. 29

QUANDO dicitur, date et dabitur vobis, attendite cui dicat. homini dicit Deus, mortali dicit immortalis, mendico dicit tantus pater familias: Neque enim hoc reuocaturus est, quod dedimus, inuenimus quæ fœneremur, demus in vsuram, sed Deo, non homini. Ei damus qui abundat, ei damus qui dedit quod demus, & pro modicis rebus, pro mortalibus, pro putribilibus, pro terrenis profert nobis quæ æterna sunt, & incorruptibilia, & sine fine manentia.

Hom. 30.

ET nos & omnis populus vnus Domini serui sumus, vno pretio redempti sumus, pari conditione in hunc mundum intrauimus, simul etiã

De tempore sermo. 2.

G v exitu

exitu migraturi sumus. Et si bene agimus, ad vnam beatitudinē pariter veniemus. Et quare pauper tecum non capiat cibum, qui tecum accepturus est regnum? quare pauper non accipiat veterem tunicam, qui tecum recepturus est immortalitatis stolam? Quare pauper non mereatur panem tuū, qui tecū meruit accipere baptisimi sacramentum? cur indignus est accipere reliquias ciborum tuorum, qui tecum ad conuiuium inuitatus est Angelorum?

OMNIVM Christianorum vna respublica est: & ideo quisquis Christi anus necessaria vbilibet erogauerit, vndecunq; etiam, quod sibi necessarium est accipit: de Christi bonis accipit vbicunq;. & ipse cū talibus dedit, quis nisi Christus accepit?

NE eligatis cui misericordiam faciatis, ne forte prætereatis cum qui meretur accipere, quia nescitis si Iesus dignatur aduenire: Scitote quia quod pauperi datis, vel peregrino, sedenti in calo datis, qui dixit: Qui vos recipit, me recipit. &, Quam-

diu

De opere monachorum cap. 25.

De rectitudine catholicæ conuersationis.

diu fecistis vni ex minimis meis, mihi fecistis.

DISCITE Christiani sine discretione hospites suscipere, ne forte cui domū claueritis, cui humanitatem negaueritis, ipse sit Christus.

TV vide quid emas, quādo emas, quanti emas. Eius enim regnū celorum, & non est emendi tempus, nisi in hac vita: & quā vili emas attende, tantū tibi valet, quantum habere poteris.

Vis orationem tuam volare ad Deum, fac illi duas alas, ieiunium, & eleemosyna.

CAPVT X.

NON memini me legisse mala morte mortuum, qui libenter opera pietatis exercuit; habet enim multos intercessores, et impossibile est multorum preces non exaudiri.

G W NVM

De quinque hæresibus.

Psal. 102

Psal. 42.

Ex Sancto Hieronymo. Epist. ad Nepotianum. mala morte non moritur qui libenter opera pietatis exercet.

In prouerbia c. 3. in princ.

Miseri-
cordia Dei,
miseri-
cordem con
sequi.

Super il-
lud Hono-
ra Domi-
nū de tua
substantia.
prouerb.
3. in prin.

NVMQVAM ab opere miseri-
cordia, que proximo fit, impen-
denda recedas; sic enim fiet ut & te
Dei semper misericordia prosequatur,
quæ deleat peccata tua, & c. Qui ergo
proficuum sibi eleemosynæ fructum
fore desiderat, & de suis proprijs, &
in conditoris honorem tribuat, ut sci-
licet homines, qui eius plasmata sunt,
quique ad eius imaginem sunt facti, re-
creentur: Non solum autem de sub-
stantia pecuniæ, quam pauperi porri-
gimus, sed de cunctis bonæ operatio-
nis, quam agimus, de vniuersæ cele-
stis gloriæ, quam percipimus, substan-
tia vel frugibus dominum honorare
iubemur. Hoc est eius in omnibus,
& non nostram querere laudem. Sed
ille dominum de sua substantia, sua-
rumque frugum primitijs honorat, qui
omne quicquid boni operatur, non hoc
suis viribus, ac meritis, sed supernæ
gratiæ tribuit, memor illius verbi, quia
sine me nihil potestis facere.

Cap. 11.
Eleemo-
synæ fru-
ctus.

ALIJ diuidunt propria, & di-
tiores fiunt.] Quia centuplū
accipiunt in hac tempore, & in seculo

uenturo

uenturo vitam æternam. Electi, qui
proprias substantias presenti in vita ob
amorem Regni celorum indigentibus
per eleemosynas diuidunt, ditiores fiunt
in celestibus, & spiritualibus donis,
quàm olim fuerant in terrenis, & car-
nalibus possessionibus.

QVI iram districti iudicis, quam
peccando meruit, placare desiderat,
eleemosynas det pauperibus.

SI VIS esse perfectus, & tolle-
re crucem tuam; & sequi Domi-
num saluatorem, & imitari Petrum,
dicentem, Ecce nos dimisimus omnia,
& secuti sumus te; vade & vende om-
nia, quæ habes, & da pauperibus, &
sequere Saluatorem. Non dixit, da fi-
lijs, da fratribus, da propinquis, quos
etiam si haberes, iure ijs dominus præ-
ferretur; sed da pauperibus, immo da
Christo, qui in pauperibus pascitur,
qui cum diues esset, pro nobis pauper
factus est, qui loquitur in trigésimo no-
no Psalmo: Ego autem mendicus sum
& dominus sollicitus est pro me.

QUANTA beatitudo pro par-
uis magna recipere, æterna pro breui-

bus,

Idé in p-
uerbia.

Idé alibi.
Imitator
Christi
dator e-
leemosy-
næ.

Magnus
fructus e-
leemosy-
næ.

bus, pro morituris semper visentia,
et habere dominum debitorem. Si qua
autē vidua habet liberos, & maxime
si nobilis familia est, egentēs filios non
dimittat, sed ex aequalitate eos amet,
& vt meminerit primum animę suę,
& ipsam putet esse de filijs, et partia-
tur potius cum liberis, quam omnia
filijs derelinquat; immo Christum libe-
rorum suorum faciat coheredem.

QUANDO ergo damus, non
damus quasi de nostro, sed de
dono Christi: Non debemus dare qua-
si mendico, sed quasi fratri. Nos da-
mus carnalia; ille dat spiritualia: plus
dat pauper, quam accipit: Nos damus
panē, qui in ipsa die consumitur; ille
pro pane, reddet nobis regna cęlorū.

DA pauperibus eleemosynam, &
benedic domino, gratias age domino,
quia tibi dederit, vnde des fratri, ma-
gis tu agito gratias Christo, quādo de-
deris, quam frater, qui a te acceperit,
tibi agat gratias. Grande nobis bene-
ficiū præstant pauperes. Peccata, que
iam aliter lauare non possumus, extin-
quit eleemosyna. Quid scriptū est? Si-
cut aqua extinguit ignē, sic eleemosy-

na ex-

na extinguit peccata: Hoc præstat elee-
mosyna, quod & baptisma, Quomo-
do baptisma nobis peccata dimittit,
ita & eleemosyna peccata dimittit.

QVI loquitur in Euāgelio, Quic-
quid vni istorū fecistis, mihi feci-
stis. Ipse enim in pauperibus suscipitur
hospitio, visitatur in carcere, nudus te-
gitur, sitiens bibit, saturatur esuriens.

HONOR in scripturis non tan-
tum in salutationibus et officijs
deferendis, quantum in eleemosynis,
ac numerum oblatione sentitur.

NE dicamus in largiendo, ille est
amicus: hunc nescio: hic debet
accipere: iste contemni; imitemur pa-
trem nostrum qui solem oriri facit su-
per bonos & malos, & pluit super ius-
tos et iniustos, fons bonitatis omnibus
patet: seruus et liber, plebeius & rex,
diues & pauper, ex eo similiter bibūt.
Lucerna cum accensa fuerit in domo,
omnibus lucet æqualiter.

TIIVS filius Vespasiani, qui in
vltionē dominici sanguinis sub-
uersis Hierosolymis, Romam victor in-

gressus

In psal-
mos.
Damus
de dono
Christi
nō de no-
stro, quā-
do dam⁹
eleemo-
synas.

Quo mo-
do bap-
tisma nobis
peccata
dimittit,
& elee-
mosyna
peccata
dimittit.
In Eze-
chielem
cap. 46.
In Matt.
cap. 15.

In epist.
ad Galat.
cap. 5.

Ibidem.

gressus est, tanta dicitur fuisse bonitatis, ut cum quadam nocte sero recedaretur in cœna, quod nihil boni die illa fecisset, dixerit amicis: Hodie diem perdidit. Nos putamus non perire nobis horam, diem, momenta, tempus, ætates, cum ociosum verbum loquimur, pro quo reddituri sumus rationem in die iudicij. Quod si hoc ille sine lege, sine evangelio, sine Saluatoris & Apostolorum doctrina, naturaliter & dixit & fecit, quid vos oportet facere?

CAPVT XI.

REMANENT in sæculo cuncta, quæ sæculi sunt, & pereunt nobis quæcumq; congregantur heredibus; Neque enim nostra sunt, quæ non possumus auferre nobiscum. Sola virtus comes est defunctorum, sola nos sequitur misericordia, quæ cælestium dux prævia mansionum; pecuniæ vilis vsura tabernacula defunctis acquirit æterna, &c.

ALIE-

ALIEENAE à nobis diuitiæ sunt, quia præter naturam sunt, neque nobiscum nascuntur, neque nobiscum transeunt.

Ex omnibus, quæ abundauerint tibi, fac eleemosynam, omni tempore benedic Dominum. In his itaq; fœnus æternum est, & vsura perpetua.

FOENERATE domino pecuniam vestram in manu pauperis, ille astringitur, & tenetur. Ille scribit, quicquid egenus acceperit, Evangelium eius cautio est, ille promittit pro omnibus indigentibus, &c.

DATE ociosam pecuniam, & recipietis fructuosam gratiam, & pauperum subuenietis necessitatibus, & vobis custodia sollicitudo minuetur. Non peribit quod pauper acceperit, & vobis, quod dederitis inopi, me custode, seruabitur.

QUOD si incrementum vsurarum queritis, in lege benedictio, in evangelio cælestis est merces;

Quid

In Lucâ.
Alienum bonum diuitiæ.

Lib. de
Tobia.

Ex lib. de
Tobia. c.
16.

Ibidem
post pauca.

Ibidem im
mediate
post prædicta.
Quod nã

Ex Diuo
Ambrosio.

Ex lib. 7.
illud Lucæ c. 12.
Hominis cuiusdã diuitis vberes fructus possessio attribuit, &c.

Quã itabile bonum eleemosynæ.

eleemofynæ præmium est in lege, & in Euāgelio.

Lib. de Helia & Ieiunio cap. 20.

Quid suauius benedictione? quid maius est celo? si escaurum desiderantur vsura, à quoque præsto est, sicut legimus; Is enim qui miseretur pauperis, ipse pascitur.

PECUNIAM habes, redime peccatum tuum. Non venalis est Dominus, sed tu ipse venalis es. Peccatis tuis venundatus es, redime te operibus tuis, redime te pecunia tua. Vilis pecunia, sed pretiosa est misericordia. Eleemofyna, inquit, à peccato liberat, & alibi dicit: Redemptio viri diuitiæ eius. Et in euangelio Dominus dicit: Facite vobis amicos de mammona iniquitatis. Et veneno frequenter antidotum temperatur, hoc est, venenum veneno excluditur. Veneno mors repellitur, vita seruatur. Fac & tu quasi bonus dispensator, de instrumento auaritiæ subsidium misericordiæ, sinceritatis gratiam de corruptionis illecebra.

Lib. de Nabuche Israelita c. 7. sub medium.

CVR ergo de bonis facitis mala, cum de malis bona facere debeatis? scriptum est enim: Facite vobis

amicos

amicos de mammona iniquitatis. Ei ergo qui vti sciat, multa bona sunt, ei qui vti nesciat, recte mala. Dispersit dedit pauperibus, iustitia eius manet in eternū. Quid hoc melius bono, si pauperibus largiaris, in quo tibi debitorē Deum quadam pietatis feneratione constituas? Bona sunt, si aperias horrea iustitiæ tuæ, vt sis panis pauperū, vita egentium, oculus cacorum, oratorum, infantium pater: habes, vnde facias, quid vereris? Tua te voce cōuenio: habes multa bona in annos multos posita, potes & tibi, & alijs abundare. Include ea in corde pauperum. Si terra tibi reddit fructus vberiores quàm acceperit, quanto magis misericordiæ remuneratio reddit multipliciora quæ dederit?

QVAE autem parasti, cuius erunt? quid quotidie metuis, & numeras, & obsignas? quid aurū trutinās, argentum ponderas? quanto melius est liberalem esse dispensatorem, quàm sollicitum custodem? Quantum tibi prodesset ad gratiam, multorum pupillorū patrem nominari, quàm in-

numeras

Pulchri stimuli ad faciendam eleemofynā & ab exēplo.

Cap. 8.

numeras stateras in sacculo obsignatas habere? Pecunia enim hic relinquitur; gratia autem operum bonorum nobiscum ad iudicem meriti defertur.

Cap. 12.
Similitudo apta
putei, ex quo frequenter aqua hauriatur cum eo quod datur eleemosynam.

PUTEVS enim, si nihil haurias, inerti ocio, & degeneri situ facile corrumpitur; exercitatus autem, nitescit ad speciem, dulcescit ad potum. Ita & acerrimus diuitiarum cumulo arenosus, speciosus est vsu; ocio autem inutilis habetur. Tibi igitur proficit, quicquid inopi contuleris. Tibi crescit, quicquid in pauperes erogaueris. Scriptum est: Qui miseretur pauperi, fœneratur Deo. Ipse cibo in paupere pascitur, & fructus iam in his est misericordia. Seminatur in terra, germinat in celo. Plantatur in pauperes, apud Deum pullulat: Non de tuo largiris pauperi, sed de suo redditus. Quod enim commune est in omnium usum datum, tu solus usurpas; omnium est terra, non diuitum. Debitum igitur reddis, non largiris indebitum. Ideoque tibi dicit scriptura: Declina pauperi animam tuam, & redde debitum tuum, & responde pacifica in mansuetudine.

C v-

CVSTOS es tuarum, non dominus facultatum, qui aurum terre infodis, minister utique eius, non arbitrer. Vende aurum, & eme salutem; vende lapidem, & eme regnum Dei. Ista tibi potest mors eripere, potestas superioris tollere; deinde quia poteris parua pro magnis, caduca pro eternis, thesauros pecunie pro thesauris gratia vendere. Facis tibi patrem debitorem Deum, qui pro munere, quo pauper adiutus est, fœnus exoluit, quasi bonus debitor creditoris. Facis tibi debitorem filium Dei, qui ait, Esuriui, & dedistis mihi manducare, &c.

BENEFICIUM largientis, præbenti magis permanet, quam suscipienti. Nam misericordia quidem ad indigentem prouenit; gratia autem multiplicata mercedis permanet tribuenti. Esurienti dedisti panem. Ille quidem passus est, & refectus, sed ad te redit quod dedisti cum fructibus & usuris. Quod si difficile putas, considera frumentum, quod seminatur in terra, si non ad seminantis potius,

quam

Cap. 14.

Vede aurum et eme salutem: vende lapidem & eme regnum Dei.

Ser. 81. de eo, quod scriptum est in Euang. Hominis cuiusdam diuitis uitis uerberis fructu ager attulit, ante medium.

In dante potius, quod

in acci-
piete ma-
net bene-
ficium .

Patres si-
mus po-
tius mil-
le filiorū,
ideſt pau-
perum, q̄
domini
mille au-
reorum .

Ab ijs, q̄
in Thea-
tris ſua p̄
digūt bo-
na .

quā ad ſuſcipientis lucra cedit : Si
gloriam ex diuitijs queris , cognoſce ,
quia melius eſt mille filiorum , quos
per miſericordiam filios acquiſieris ,
patrem vocari , quā mille aureorum
dominum dici : facultates namq. relin-
quentur hic , etiam ſi nolumus ; bonorū
vero operum conſcientia nobiſcum pa-
riter pergit ad Deum ; Et conſidera
quanta tibi tū erit gloria , cum te om-
nis ille populus , qui ex promptuarijs
tuis paſtus eſt , & reſectus , pro tribu-
nali magni illius , & iuſtiſſimi iudicis ,
caterua conſtipante , circumdabit , pa-
ſtorem te ſuum , ac tutorem piū , &
miſericordem patrem omni gratiarum
roce teſtabitur . Quod ſi magiſtratus
in theatris , mimis , & athleticis , & gla-
diatoribus alijsque huiusmodi generis
hominum , totum pæne patrimonium
ſuum largitur , ac prodigit , vt vnus
hora fauorem vulgi acquirat , nihil ſi-
bi ulterius profuturum : tu dubitas ,
& cunctaris munificus eſſe in huius-
modi largitionibus , in quibus iudex
reſidet Deus , fauentium , & acclaman-
tium vulgus eſt Angeli ? vbi omnes ,
qui a ſæculo fuerunt ſancti laudatores ,

& præ-

& prædicatores tui ſunt ? Vbi laus , &
fauor non ſimul cum die ceſſat , ſed cū
ſæculis permanet ? Vbi corona tibi non
auri , ſed iuſtitia dabitur ? Vbi non ho-
nores vnus vrbs , ſed cælorum regna
mereberis . Et hæc omnia conquirun-
tur per miſericordias pauperum , per
diſpenſationes indigentium , in quibus
cibi corruptibilis pretio , incorruptibi-
lem regni cælorum gloriam æternamq.
mercaris .

NEQVE enim minus eſt crimi-
nis habenti tollere , quā cum
poſſis , & abundas , indigentibus dene-
gare ; eſurientium panis eſt , quem tu
detines : nudorum indumentum eſt ,
quod tu recludis : miſerorū redemptio
eſt , et abſolutio pecunia , quā tu in ter-
rā deſodis . Tot te ergo ſcias inua dere
bona , quot poſſis præſtare quod velis .

ELEEMOSYNAM facere ipſi pro-
ficiunt , qui largitur . Eleemoſynæ au-
tem operatio ſibi confert meritum ,
qui miniſtrat . Eleemoſynæ erogatio
lucrum tribuit eroganti . Ditior enim
fit vir miſericors , poſtea quā minus
habere incipit pauperibus largiendo ;

Beata .

ibid. ſub
fine.
Quorum
nam ſint
bona q̄
videmur
habere.

Serm. 39
de Ieiun-
ijs & E-
leemoſy-
nis.
Fruſtus
eleemoſ-
& viſ.

Beata igitur est eleemofyna, quæ & accipientem reficit, & letificat erogantem. Hilarem enim datorem diligit Deus, atq. ideo melius est illi prius dare. Letus ergo & hilaris est, qui pauperibus subministrat.

Serm. 30
de eleemofyna.

DICIT scriptura diuina, Sicut aqua extinguit ignem, ita eleemofyna extinguit peccatum. Magna plane, & cunctis ambienda sententia, quæ hominibus pene iam mortuis, & peccatorum suorum incendio arreftis, rediuuium quoddam beneficium pollicetur, vt interueniente eleemofyna sicut aqua inter mortuos succus refrigerium arescentibus infundatur, hoc est vt miseri homines, qui in mortem peccatis aruerant, ad vitam eleemofynis reuiuiscant, sitq. illis misericordia fons salutis, quibus auaritia fuerat mortis incendium; vt flammæ, quas sibi peccando incenderant, largiendo restinguant, atq. vt iliore commercio, qui pecuniam quondã dederat, vt adulterium perpetraret, nunc pecuniam erogat, vt adulter esse iam desinat, & emat sibi quodammodo innocentiam,

Pulchrũ.

qui

qui sibi emerat aliquando peccatũ. Dicit enim Dominus ad discipulos suos: Date eleemofynam, & ecce omnia munda sunt vobis. Quamuis ergo pollutus, quamuis multis criminibus circumseptus, si eleemofynas feceris, innocens esse cœpisti. Abstergit enim eleemofyna, quod auaritia polluebat, & maculas, quas, res alienas diripiendo, contraxeras, tuas erogando, purificas. Vide ergo quæ sit misericordie gratia, quæ vna & sola virtus est cunctorum redemptio peccatorum.

IT A igitur eleemofyna extinguit peccata, sicut aqua baptismi gehennæ extinguit incendium. Ergo eleemofyna, quodammodo animarum aliud est lauacrum, vt si quis forte post baptismum humana fragilitate deliquerit, supersit ei, vt iterum eleemofynis emundetur, sicut ait Dominus. Date eleemofynam, & ecce omnia munda sunt vobis, nisi (quod salua fide dixerim) indulgentior est eleemofyna quam lauacrum. Lauacrum enim semel datur, & semel veniam pollicetur: Eleemofynam autem quoties feceris, toties

Serm. 31.
de eleemofyna,
& de muliere Samaritana

H veniam

Duo fontes misericordiarum quoniam.

veniam promereri. Hi ergo duo misericordiarum fontes sunt, qui vitam tribuunt, & peccata condonant, qui utrumque custodierit, regni caelestis honore ditabitur. Qui autem maculato fonte viuo ad misericordiam se fontem contulerit, & ipse misericordiam consequetur.

Officiorum libri cap. 11.

Pulchra de eleemofynæ fructibus sententia

Exemplum Iob.

BONA etiam misericordia, quæ & ipsa perfectos facit, quia imitatur perfectum patrem. Nihil tam commendat Christianam animam, quam misericordia, primum in pauperes, ut communes indices partus naturæ, quæ omnibus ad usum generat fructus terrarum, ut quod habes largiaris pauperi, & consortem, et conformem tuum adiues. Tu nummum largiris, ille vitam accipit. Tu pecuniam das, ille substantiam suam aestimat. Tuus denarius, census illius est. Ad hæc plus ille tibi confert, cum sit debitor salutis. Si nudum vestias, te ipsum induis iustitiam. Si peregrinum sub tectum inducas tuum, si suscipias egen-tem, ille tibi acquirat sanctorum amicitias, & æterna tabernacula. Non

me-

mediocris ista gratia, corporalia seminas, et recipis spiritualia. Miraris iudicium Domini de Sancto Iob? Mirare virtutem eius, qui poterat dicere, Oculus eram cæcorum, pes claudorum, Ego eram infirmorum pater, Velleribus agnorum meorum calefacti sunt humeri eorum, foris non habitabat peregrinus. Ostium autem meum omnium venienti patebat. Beatus plane de cuius domo numquam vacuo sinu pauper exiit. Neque enim quisquam magis beatus quam qui intelligit super pauperis necessitatem, & infirmi, atque inopis ærumnam. In die iudicii habebit salutem à Domino, quem habebit suæ debitorum misericordiam.

NVLIVM tam graue delictum est, quod non purgetur abstinentia, & eleemosynis extinguatur, ait enim sanctus Propheta: Sicut aqua extinguit ignem, ita eleemosyna extinguit peccatum: magna ergo est eleemosyna, quæ ardentium criminum globos benevolentia suæ fonte refrigerat, & quodam irriguo largitatis obruit incendia delictorum, ut quamuis offen-

Idè alibi.

Efficax antidotum eleemosyna contra venena peccatorum.

sus Deus, quamuis criminibus prouocatus cogatur liberare eleemofynis, quem disposuerat punire peccatis: cogitur enim à nobis quodam modo, dum compellitur pro actibus nostris mutare sententiam, & in vno eodemque homine nunc seueritate iudicis promoueri, nunc patris pietate blandiri; Pater enim nobis Deus est cum bene agimus; iudex noster est, cum peccamus.

Ex Diuo
Chryso-
stomo.
De poeni-
tentia ho-
mil. 7.

Ac velut regina ingrediente, nullus custodi ipsi in portis positurum audet interrogari quæ sit aut vnde iter agat, magis vero illico suscipiunt omnes. Sic & eleemofyna regina omnino est cū Deo similem faciens. Estote inquit misericordes sicut pater vester celestis. Pennata est enim & leuis aureas habens alas, ipsos supra modum delectans angelos: Ibi, inquit, penna columba deargentata & posteriora dorsi eius in pallore auri. Apud ipsum regale thronum persistit. Cum iudicamur imminet, tormentisque nos eripit, suis complectens & protegens alis.

Ibidem.

NI H I L enim Christiano tam

se

se fert charatricem quantum eleemofyna.

ELEEMOSYNA omnia munda facit, hæc ieiunium, hæc humi dormire exuperat, quamuis molestiora & laboriosa sint: hæc tamen lucrosior illuminat, animam saginat, pulchram & decoram facit.

Ex Diuo
Chryso-
stomo.
In caput
Ioannis
decimū
homil. 8.

QVI egenorum misereri cogitat, statim auaritiam exuet. Qui in dando pauperibus perseuerat, mox iram deponet & superbiam: quemadmodum enim vulneratos frequenter curando medicus facile in aliorum calamitatibus commouetur, cum humanam intelligat naturam: ita & nos, si ad opitulandum inopes conuenimus, philosophabimur, neque diuitias admirabimur, neque magnum aliquid presentia bona ducentemur: sed omnia contemnemus & magnanimi ad celum intenti facile sempiterna bona consequemur.

Ibidem.

CAPVT XII.

Ex D. Io. chryfost. Ad populum Antiochensem Homil. 33.

Eleemosynæ varij, & vberissimi fructus.

ARS omnium artium questuosissima, eleemosyna.

Eleemosyna nihil est vtilius.

Clarum est profecto quod & ars & omnium est artium optima.

Aeternam præstat vitam.

Ex mortis manibus arripit.

Et in vtraque vita claros exhibet.

Et mansiones ædificat in calis, & æterna parat illa tabernacula.

Hæc lampades nostras non sinit extinguï, nec sordidis indutos vestibus in nuptijs videri: sed lauat, & niue mundiores reddit; si namque fuerint peccata nostra vt coccinum, quasi nix dealbabuntur.

Non sinit nos eo decidere, vbi diues ille, nec audire verba tremenda, sed in Abrahæ sinus deducit.

Melius est hanc scire, quàm Regem esse, & diademate coronari.

Hæc namque te docet quomodo possis

Deo

Deo similis fieri, quod est omnium summa bonorum.

Si misericordiam auferas, omnia transibunt, & perierint: & sicut mare non potest nauigari portubus, et stationibus obrutis, ita nec hæc iura constant, si misericordiam, & veniam tollas, ac humanitatem.

Hoc super omnia discat homo, quoniã & hoc est homo, magnũ enim homo & pretiosum, vir misericors. Itaq. nisi hoc habeat, esse desijt homo.

MAIORA recipis, quàm largiris, beneficiumq. potius accipere, quàm ferre probaris, Deoq. nõ hominibus fœneraris, diuitiasque non minuis, sed auges: minuis autem illas, nisi eroges, nisi indigentibus des.

QVI multa bona fecerunt, non solum eos, quibus benefecerunt, sed etiam eos, quibus nullum beneficium impenderunt, inueniunt laudatores, quid dicam liberos ab inuidia, & insidiatoribus, & latronibus, & parietum effractoribus? Non hoc solum bonum habet, sed adhuc cum eo, quod non im-

H

4

minuuntur,

In epist. ad Tim. 1. Cap. 5. Hom. 14. Quã bonum fœnus eleemosyna.

In acta Apostol. Cap. 11. Hom. 26

Eleemosynæ præmium.

minuuntur crescunt etiam opes, & multiplicantur.

In Gen.
Cap. 15.
Ho. 36.
Cur eleemofyna
femini
compara-
tur.

NEQVE pecuniarum sumptus tantum spectemus, si quando opus est eas pauperibus erogare, sed potius quatum nobis accrescat. Ea enim de causa, femini eleemofynam comparavit diuina scriptura, vt cum gaudio, & multa alacritate ea operemur: nã si ij, qui femina terre concedunt, & vnica, & intus reposita spargentes, ita negotiantur, & bona spe fouentur, & nunc manipulos imaginantur, ac plenas aras: multo magis quibus datum est semen hoc spirituale seminare, gaudere & exultare conuenit, quod messuri sunt in cælo hoc, quod in terra serunt, & nummos expendunt, peccatorum autem remissionem accipiunt, & fiducia materiam inueniunt, conciliantes sibi per ea, quæ hic dant, perpetuam quietem, & cum sanctis conuersationem.

In Gen.
Cap. 30.
Hom. 55

EFFUNDAMVS facultates nostras in indigos mente liberali ex his, quæ nobis dominus dedit, & quæ

ab eo

ab eo data sunt, ipsi iterum demus, vt sic iterum nostra cum lucro fiant. Tanta enim eius est liberalitas, quod licet accipiat de his, quæ ipse dedit, non patet tamen propria se accipere, sed magna munificentia nobis ea redditurum se pollicetur. tantum nos & quæ nostra sunt facere velimus, & sic pauperibus erogemus, quasi deponentes ea in manibus domini: scientes quod quacunque acceperit manus eius, ea non solum reddit, sed multiplicatiora nobis iterum largitur; suæ liberalitatis gloriam declarans. Et quid, inquam, quod ea reddat multiplicata, manus illa? non enim illa solum reddit, sed cum illis regnum cælorum donat, & celebrat, & coronat, & innumera bona largitur; modo ex datis paruum quiddam inferre voluerimus. Num graue aliquid, & onerosum requirit? Ea quæ abundant, & superuacanea sunt nobis, necessaria facere vult: & quæ frustra, ac in vanum reposita sunt, ea vult bene distribui, vt occasione accepta hinc nos coronet. Anhelat enim, & vrget, ac omnia facit, vt dignos faciat

Liberalitas. Dei quanta erga eos qui eleemofynas dant.

Et s his,

bis, quæ ille promisit. Ne igitur nos ipsos priuemus tantis bonis. Nam si agricolæ penus suam euacuant, & semina terræ concredunt, idque cum voluptate faciunt, spe maiora recipiendi se solantes, & quamuis sciant, quod aeris intemperies nunquam, & terræ sterilitas, & alia multa accidētia (vt locustarum exercitus, & rubiginis insidia) spe excidere faciant; attamen bona spe se se alentes, eaque in promptuarijs collecta terræ concredunt, multo magis nos, quæ absque usu recondita sunt, dispergere in pauperum usus, & educationem conueniunt. Hic nunquam spes eluditur, neque timenda aliqua terræ sterilitas; dicit enim: Dispersit, dedit pauperibus, iustitia eius manet in seculū seculi. Breui tempore distribuit, & perpetuo seculo iustitia eius permanet.

Ex Hom.
21. i. illud
Math. 6.
Nolite
thesauri-
zare.

DA eleemosynam, & tunc pecunia non consumetur; quodque est amplius, non modo non consumetur ipsa; verum etiam maiora incrementa suscipiet.

M A -

MAGNA res homo & pretiosa, vir misericors. Hæc maior est gratia quam mortuos resuscitare; multo namque maius est, quam in nomine Iesu mortuos suscitare, esuriētem pascere Christum. Nam hic quidē tu de Christo benemereris, illic autem ipse de te. Hic enim, in signis inquam, ipse Deo debes: in eleemosyna vero Deum habes debitorem: ubi quæso utilis erit, qui eleemosynam non facit? Ieiunas quotidie: Verum & tunc virgines ille; sed nihil eis profecit. At oras, & quid hoc absque eleemosyna sterilis oratio: Omnia immunda absque hac; omnia inutilia, maior virtutis pars est amputata.

Tanta vis est eleemosynæ, cum multa fiducia suos introducit alumnos. Est enim celi nota ianitoribus, & contradicet nemo, sed omnes cedunt.

Hoc est id, quo Deo possumus adæquari: misereri, & misericordiam exhibere.

Estote misericordes, sicut & pater vester qui in cælis est. Hoc Dei opus est, hoc si non habes, quid habes? Nū-

Ad popu-
lum An-
tiochenū
Hom. 36

Eleemo-
synam
maius ali-
quid quā
mortuos
suscitare
sine qua
sterilis o-
ratio est.
& reli-
qua.

Ibidem.
Aequari
nos Deo
per elec-
mosynā.

H 6 hil

hil tam Deum attrahit, sicut misericordia. Magnum est, & pulchrum & pretiosum eleemosyna; donum est magnum, immo vero magnum bonum. Dans eleemosynam, discit aspernari diuitias: qui pecunias discit aspernari, malorum radicem excidit.

EXPELLITVR *virginitas, si eleemosynam non habeat.*

NIHIL *vero tam est voluntas Dei, quam quod proximo fit utile.*

ELEEMOSYNA *peccata purgat, calos aperit, & virginitate magis necessaria est.*

ET *certe virginitas plus habet laboris, quam ieiunium, & reliqua sancti propositi austeritas: Verum nihil tantum habet virium ad extinguenda peccatorum incendia, quantum eleemosyna. Hæc nempe maior est omnibus.*

NAM *eleemosyna neglecta, quavis virtutis quædam pars, non ipsa vniuersa virtus sit; in gehennâ tamen facile intrusit. Nam & virgines, quia ipsam non habuerunt, punitæ sût,*

& di.

& diues hac de causa torquebatur; & qui esurientem non cibauerunt, vnâ cum diabolo condemnantur.

SICVT *mortuos excitare, & demones effugare, & leprosos mundare gratiæ opus est; sic etiam pauperes iuuare, & indigis manum porrigere: immo multo magis hoc quam illud.*

SI *absque eleemosyna ieiunes, nec ieiunium quidem hoc reputatur: cum ventris seruis seruo ac temulento qui ita ieiunat deterior sit; tantoque peior, quanto crudelitas delicijs nequior est. Cur de ieiunio ita loquor, cum ipsa castimonia, et virginitas eleemosyna carens ex thalamo sponsi eiciatur? Et post pauca. Quod si ita est, sicut certe est, quis eleemosyna contenta, veniam impetrabit? Nullus profecto, sed perire necesse est eum qui eleemosyna caret, & c.*

NON *intres ante conspectum Dei tui vacuus.] Vacuus autem intrat ante Deum, qui veniens ad orationem nullam eleemo-*

synam

De eleemosy. & collatione in sanctos.

Op^o sup naturale eleemosy. vt cetera miracula

Ex Hom. 78. in Math. c. 24. sub finem.

Ieiunium sine eleemosy. quid.

Ex Hom. 15. in Math. 6. in opere imperfecto paulo post initium.

Hom. 34. Virginitas non seruari, si desit eleemosynæ virtus.

Hom. 60.

In Cap. 5 ad Tit. Hom. 6. Vis eleemosy. ad extinguenda peccata est maior quam virginitatis. & ieiunij.

In Matt. cap. 19. Hom. 65

Ante cō-
spectum
Dei ne-
mointret
vacuus.

synam facit. Non solum in veteri testamēto, sed etiam in nouo precipitur, vt per singulas septimanas vnusquisque Christianus aliquid in gazophilacium mittat ad orationem venturus, sicut ait Apostolus: vnusquisque vestrū per singula sabbata, quod illi placuerit, apud se reponat, vt non cum venero, tunc collecta fiant. Item dicit Salomon: Ante orationem prepara animam tuam. Ille preparat animam suam ante orationem, qui faciens eleemosynam venit ad orationem. Sicut enim oleum accendit lumen lucernæ, ita & bona opera excitant fidem cordis, & dāt confidentiam animæ apud Deum orandi. Ergo eleemosyna preparatio est orationis, &c.

De poenitentia.
Hom. 9.
Eleemosynæ effi-
caci-
ma vis.

ELEEMOSINA regina virtutum homines celerrime in calorum axes adducet, aduocati optimi loco fungens. Magna res eleemosyna, præcedit aerem, transit lunam, solis radios excedit, ad ipsum venit calorum culmen, ipsos pertransiens calos, ad Angelorum populos decurrens, Archangelorumque choros, & omnes

supe-

superiores potestates, ipsi assistit regali throno. Quod ex ipsa disce scriptura Corneli, eleemosynæ, inquit, & orationes tue ascenderunt in conspectu Dei: Tametsi multa habueris peccata, aduocatrix eleemosyna est, ne timeas: Nulla enim super omnibus virtutibus huic se se opposuerit: Christum requirit, quem ipsa lucrificet proprijs in manibus baülans; ipse enim Domini est vox: Si quis fecerit vni ex minimis his, mihi fecit. Ita ergo quotquot talia habueris peccata, eleemosyna tua omnibus est grauior.

QUANTI potes, tanti eme: habes denarium, eme calum: non quod venale sit calum, sed quod clemens sit Dominus. Da panem & accipe paradisum.

Parua da, & magna suscipe.

Da mortalia, & immortalia recipere.

Da corruptibilia, & incorruptibilia accipe.

VIS frui gloria, facias eleemosynam, tunc te Angeli laudabunt, tunc Deus accipiet. Nunc aut

auri-

In Ioa. c.
12. Hom.
68. non
procul a
fine.

Eleemo-
synæ fru-
ctus.

aurifices tantum & textores admirā-
tur; Tu [mulier] in gloria circumfer-
ris, & nonnunquam maledicta audis,
& reprehensiones. Quod si quæ in ve-
stibus consumis, cōferres in pauperes,
multus te ubique plausus, multa lau-
des sequerentur. Tunc ea haberes si
alijs dares. si tibi seruas, minime ha-
bes. Incertus enim thesaurus domus
propria; certus autem thesaurus pau-
perum manus, & c.

De Pœ-
nitentia,
Hom. 5.

DA inopi pecuniam, & iudicem
mitigaueris, quoniam pœnitentia
sine eleemosyna mortua est.

Hom. 25.

DES Deo pecunias tibi iam in-
dutes, & quarum non es domi-
nus: & tibi regnum conferet tibi sem-
per vile futurum, & cum eo simul
omnia, quæ hic sunt necessaria, lar-
gietur: Nam si filiorū coheres fuerit,
ipsis orbitatem releuat, soluit insi-
dias, infestationes repellit, calumnia-
torum obstruit ora, & si ipsi testa-
menta tueri nequiverint, ipsa tibi
datur, nec sinet discindi.

Q V I

QVI miserebitur, hilariter mi-
serebitur: sibi enim ipsi dabit,
& qui dabit, largitur, & copiose da-
bit: sibi enim ipse dabit.

ELEEMOSYNA artifex magna,
amica Dei, pro quibuscumque vo-
luerit facile gratiæ munus impetrat,
magnam præstat confidentiam tribuen-
tibus eam: interuenit etiam pro delin-
quentibus: Tanta est eius virtus, tan-
taque potentia, sed etiam vincula pec-
catorum dissoluit, fugat tenebras ex-
tinguit ignem, mortificat venenum,
expellit stridorem dentium. Huic cum
multa fiducia portæ cali aperiuntur,
& veluti regina intrante, nullus iani-
tor, nullus custodum, qui portis assi-
stunt, audet dicere: Que tu es? vel
vnde? sed omnes eam è regione su-
scipiunt.

ELEEMOSYNA charitatis est
mater. Hæc nostrorum scelerum
medicina est. Hæc animæ nostræ for-
des emundat. Hæc schala quæ in ca-
lum vsque porrigitur. Hæc Christi
connectit corpus.

A V.

In epist.
ad Rom.
cap. 22.
ser. 21.
Sibi dat,
qui pau-
peri dat.
In epist.
ad Phi-
lip. c. 22.
Ser. 4.

Magna ar-
tifex elee-
mosyna.

Ad Tit.
c. 4. Ho. 6
Mater ca-
ritatis ele-
emosyna

Ex varijs
in Matt.
locis, Ho.
11. non
longe à fi-
ne.
Præmiū
eleemo.
nimisma
gnum.

AVDITE orantem Prophe-
tam, & dicentem, Vouete, &
reddite Domino Deo vestro. Reddite
quod accepistis; accipite quod non ha-
betis. Habes pietatem, fac pietatem.
Habes nummum, compara celum. Ha-
bes vestimentum, indue nudum vesti-
mēto. Das hospitium, accipe mansionē
in celo. Vide si est comparatio. Das res
corruptibiles, das temporales; accipis
æternas. Das te dimissuras res, acci-
pis in æternum possidendas, & c.

In Gen.
Cap. 11.
Hom. 31.
Fructus.

NIHIL enim prorsus ita nos
eximere potest à gehema ignis, atque
largitas eleemofynarum.

Ex Hom.
25. 1. act.

NON est peccatū, quod non pos-
sit purgare eleemofyna, quodve non
possit extinguere.

Apostol.
Cap. 11.
non pro-
cul a fi-
ne.
In Gen.
Cap. 13.
Ho. 34.

NVLLVM omnino aliud bonū
sic poterit restringere peccato-
rum nostrorum incendium, vt eleemo-
fynæ largitas. Ista & peccatorum no-
strorum abolitionem operatur, & ma-
gnam nobis fiduciam conciliat, et præ-
parat, vt ineffabilibus illis tunc bonis
frui liceat.

I M-

IMPOSSIBILE enim, impossibile
inquam est, etsi innumera facia-
mus bona, sine eleemofyna, celestis re-
gni vel vestibulum quidem attingere;
quamobrem multa in pauperes vt en-
dum est liberalitate.

In Ioan.
cap. 2.
Ho. 22.

Sed quid innumeris est pretiosius
pecunijs? Eleemofyna.

Ho. 35.

Magnum omnino facere eleemo-
fynam.

In Matt.
cap. 6.
Ho. 19.

Nihil ita designat, et describit Chri-
stianum, sicut eleemofyna.

Ad Heb.
cap. 12.
Ho. 33.

Nihil adeo Deum irritat, atque,
immisericordem esse.

Signum
Christia-
ni elem.

Nihil eleemofyna par est.

In Act. Ap.
Cap. x. Ho. 2.

Ad Phi-
lip. ca. 2.
Serm. 4.

Magna res eleemofyna, cui nihil
æquale.

Immise-
ricordia
irritat

Nihil eque Deum delectat, atque
eleemofyna.

Deum.
Ad Phil.
cap. 1.

VERA eleemofyna est, sic dare,
vt gaudeas te dare: putes te ac-

Serm. 1.
De elec-
mofyna,

cipere

& collatione in sanctos. Modus & finis dandæ eleemosi.

Ex Ser. 5. de Quædrag.

Hominè sui auctoris, idest Dei imitatore esse, cum eleemosynam dat.

Cardinè cæli attingit cū q̄s ad pauperū manū extendit manum. Ex Hom. 51. in

cipere magis, quam dare. Non enim tam pauperibus, quam nobis profumus, plura accipientes, quam dantes.

N I H I L est enim dignius, quam ut homo sit sui auctoris imitator, & secundum modum propriæ facultatis, diuini sit operis executor. Nam cum aluntur esurientes, vestiuntur nudi, fouentur infirmi; nonne auxilium Dei manus explet ministri, & benignitas serui, munus domini? qui cum ad affectus misericordiæ sue, adiutore non egeat; ita suam omnipotentiam temperauit, ut & laboribus hominum per homines subueniretur; & merito Deo gratiæ referrentur, de pietatis officijs, cuius opera viderentur in famulis.

S I ad pauperum manus extendas manum, ipsum cæli cardinem attingisti. Nam qui illic sedet, eleemosynam accipit.

V I S corpus Christi honorare? non despicias ipsum nudum, ne-

que

que hic quidem in ecclesia sericis panis induas, foris autem frigore ac nuditate confici negligas. Qui enim dixit, Hoc est corpus meum, & c. idem dixit, Esurientem me vidistis, & non cibastis. Et post nonnulla.

QVICQV ID benigne in fratrem feceris, nec diabolus ipse poterit unquam eripere, sed manet thesauris æternis reconditum, & c.

D I L E C T I O, inquit, sine simulatione fit: banc si habueris, neque pecuniarum senties sumptum; neque corporis laborem, neque molestiam verborum, neque ministerij sudorem; sed omnia generose feres, siue corpore, seu pecunijs, seu sermone, seu quouis alio, proximo succurrendum sit.

C E R T E si ipsum Christū nunc videretis, non dubitaret vnusquisque vestrum vniuersam substantiam erogare. Et post pauca. Non audis dicentem: Quod vni ex minimis meis facis, mihi facis? Nihil nempe interest, siue huic pauperi, siue ipsi Christo dederis, & c.

Matth. c. 14. non longe à fine. Pulchrū de corpore Christi, & de membro Christi.

1. epist. ad Rom. cap. 12. serm. 21.

Dilectio Dei si ad fit sine simulatione nō sentiri sumptus pecuniarū.

Ex hom. 89. in Matt. 27.

Sive huic pauperi dederis siue Christo tantūdem est.

D 1-

Ex Hom.
78. i Mat
thæ. 24.
post me-
dium.
Ex debi-
to vnum
quemq;
teneri ef-
fe dispen-
fatorē ſuę
pecunię,
vt qui ec-
cleſiaſti-
ca admini-
ſtrant.
Quomo-
do recte
noſtra di-
ſpenſabū-
tur.

DISPENSATOR tu es pecu-
niarum tuarū, non minus quam
qui eccleſias gubernant. Quemadmo-
dum igitur illi non habent poteſtatem
ea, quę à vobis collata ſunt pauperi-
bus, temere diſpergere, quandoquidem
ad alimēta pauperum conſtituta ſunt,
pari tu quoque modo, non debes teme-
re tua conſumere. Nam, & ſi paternā
hereditatem accepisti, atque ea ratio-
ne quęcunque habes, tua ſunt: Deī ta-
men ſunt vniuerſa. Deinde ſi tu dili-
genter, quę dediſti, vis diſpenſari;
Deum autem non arbitraris maiore
acrimonia à nobis rationem diſpenſa-
tionis petiturum, ſed laturum, vt per-
peram cuncta diſperdantur: non eſt
ita, non eſt. Ideo etenim & apud te
pecuniam eſſe paſſus eſt, vt alimenta
pauperibus in oportunitate conce-
das. Quid eſt porro in oportunitate?
Cum egeant, cum fameſcant. Sicut igi-
tur tu conſeruo ad diſpenſandum de-
diſti, ſic Dominus tibi, vt opportune
impendas. Cumque poſſit auferre, re-
linquit tamen, vt virtutis exercendę
habeas facultatem, vtque altero alte-
rius egente, feruentiore omnes inter

ſe

ſe charitate vinceret. & poſt pauca.
Non enim accepisti, vt deuorare ha-
beas, ſed vt ad eleemofynam vtaris.
An forſan tua te credis habere? Res
pauperum tibi credita eſt, etiam ſi la-
boribus iuſtis, etiam ſi hereditate pa-
terna in te peruenerit. Num putas nō
potuiſſe Deum abs te hanc pecuniā au-
ferre? Sed ideo nō fecit, quia te domi-
num eſſe vult benignitatis erga paupe-
res. Tu autem diligenter perpende quo-
modo in omnibus fere parabolis ille
ponitur, qui ſua pecunia probe vſus
non eſt. Nam neque virgines aliena
rapuerunt, ſed ſua non erogauerunt;
neque qui talentum ſuffodit, aliena
inuaſit, ſed quia nihil addidit: neque
qui eſurientem præterierunt, propter
alienorum rapinam cruciantur; verū
quia ſua quemadmodum et hic ſeruus,
non ſeminauerunt. Audiamus igitur
quicunque ventri ſeruimus, quicunque
ad opipare comparandas cœnas, pecu-
niam conſumimus, quę non noſtra, ſed
indigentium eſt. Noli enim, quoniam
magna Domini benignitate, quaſi tua
erogare iuſſus es, iccirco etiam tua ar-
bitrari: mutuo tibi conſeſſit, vt pro

bitatem

Parabo-
lę Domi-
ni contra
eos qui
pecunia
recte non
ſunt vſi.

bitatem inde quæras. Noli ergo putare tua esse, quæ habes, sed quæ Domini sunt, Domino præbe: nec enim etiam si tu cuiuspiam mutuo contulisti, ut aliquid inde lucrari possis, illius pecuniam esse assereres. Similiter ergo Deus tibi pecuniam tradidit; ut celum merceris; quare non est benignitatis suæ cumulus ingratitude tua euertendus. Veniat in mentem tibi, quàm optabile erat homini post baptismum remissiones peccatorum inuenire, si eleemofyna ad delenda peccata non esset concessa. O quot homines dicerent, utinam possemus pecunijs à futuris nos malis redimere: nunc vero cum hoc per eleemofynam facere possint, torpent rursus, & decidunt. Sed præbeo, inquires: quid præbes? nunquam certe dedisti tantum, quantum mulier illa, quæ duos obolos erogauit; immo vero nec mediam quidem partem, nec submultiplicem eius, quod illa obtulit, prestisti: sed inani vniuersa sumptu eiecis, magnifica conuiuia, & potationes inebriantes excogitas: modo tu alios vocas, modo vocaris ab alijs. Ita nunc tu consumis, non alios consumere co-

gis,

gis, & duplicem tibi præparas cruciatum, alterum ab his, quæ tu; alterum ab his, quæ alij hortatu faciunt tuo. Vnde igitur hunc quoque famulum, quoniam edat, & bibat cum temulentis, accusari; non enim istos solum, verum etiam eos, qui cum illis viuunt, torquet; nec iniuria quidem: Nam & seipsos corrumpunt, & proximorum salutem negligunt. Nulla vero re alia Deus magis irritatur, quàm si proximi commoditatem despicias, quapropter ut iram in istos ostendat; in duas incidi seruū illum partes imperauit.

Si quidem & hoc rapina est, non impartiri de tuis facultatibus. Ac fortassis vobis mirum videtur esse, quod dico, verum ne miremini: Testimonium enim vobis è diuinis scripturis proferam dicens, quod non solum rapere aliena, verum etiam tua non impartiri ceteris; & rapina sit, & fraudatio, & spoliatio. Itaque Dominus Iudæos accusans per Prophetam dicit: Produxit terra prouentum suum, & non intulistis decimas, sed rapina pauperis est in domibus ve-

I stris.

Ex Lucæ
c. 16. cõ-
cione 3.
de Laza-
ro post
mediū.

Rapina
est nõ fa-
cere elee-
mofynā.

stris. Quoniã, inquit, oblationes solitas non dedistis, rapuistis ea, quæ sunt pauperis: hoc autem dicit declarans diuitibus, quod res pauperum possident, etiã si paterna hereditate obuenerint, etiã si vndeunque aliunde collegerint pecunias. Ac rursum alibi dicit: Ne spolies vitam pauperis: qui vero spoliat, aliena tollit: Nam spoliatio quædam dicitur, cum aliena accepta detinemus. Propter hoc igitur discamus, quod quoties eleemofynam non prestiterimus, pari cum his, qui spoliant, supplico afficiemur. Heriles enim pecuniæ sunt vndeunque eas collegerimus, & ideo tibi plura possidere concessit Deus, non vt in scortationes, temulentiam, ingluuiem, in vestes sumptuosas, aliamque molliciem consumeres; sed vt ea distribueres egentibus. Quemadmodum enim receptor quispiam, qui regias pecunias accepit, si neglexerit his, quibus iussus est, distribuere, inq. proprias consumpserit delicias, pœnas dat, ac perditur: ita sane & diues, receptor quispiam est pecuniarum, quæ pauperibus distribui debeant. Itaque cum

in

in mandatis habeat eas distribuere suis conseruis egentibus, si quid amplius quàm postulet necessitas, in seipsum insumpserit, grauissimas illic daturus est pœnas. Non enim sunt ipsius, quæ possidet, sed conseruorum illius. Parcamus igitur ijs tamquam alienis, vt fiant nostra.

PECUNIAS omnium esse iussit, non solum possidentium.

PECUNIAS contemnamus, ne à Christo condemnemur. Contemnamus pecunias; si enim eas hic custodimus, eas omnino perdemus & hic & illic. Si vero multa cum largitate dispensamus, multã in vtraque vita felicitatẽ assequemur. Qui vult itaque diues fieri, fiat pauper, vt diues euadat: expendat, vt colligat; dispergat, vt cõgreget. At inquires, Infantum me cœtus circumstat, & illos diuites relinquere cupio. Quã igitur ob rē eos facimus pauperes? Nam si ipsis qui dem omnia dimittas, periculose rursum custodia tua cuncta cõmendasti. Si vero Deum eis relinquant heredes & tutorem, innumeros reliquisti the-

I 2 sauros.

In ca. ad
Heb. 11.
Ho. 33.

Ad popu-
lum An-
tiochen.
cõtra eos
qui deli-
cij vac-
cant. De
Charita-
te Homi-
lia 53.

Innume-
ros relin-
quit the-
sauros

fuis, qui
eis Deū
relinquit
tutorem.

De poeni
tētia Ho-
mil. 7.

Heredi-
tas ma-
gna filijs
ex elee-
mosyna.

De poeni
tētia Ho-
mil. 9.

In Epist.
ad Ephe.
c. 2. H. 4.

In cap.
Mat. 25.
Ho. 79.

In c. Mat.
th. 5. Ho.
12.

sauros. Si vis itaque multas filijs diuitias relinquere, Deo relinque tutelā.

ET quid pueris, inquit, relinquam meis? Nam & tunc pueros fecisses ditiores pro pecunia, cum Deum ipsis propitium reliquisses: atque ex eleemosyna lucrum, fertilitatemque haberes. Non enim huiusmodi pueros despiciet Deus. Haud itaque existimate substantiam his minorari eleemosynæ amore, & opera. Multiplicabit enim ipsis firmitatem, quæ secundum Deum est bonæ voluntatis, si eas hoc in primis ipsis depositum facies: si autem inopiam timuisti, & is supernaculus est timor.

CUPIS hereditatem bonam filijs relinquere? Eleemosynā relinque.

VAE, eleemosynas, & pietatis opera non exercenti: Nulla nāque, nulla venia est eleemosynas non facienti.

OMNES ad eleemosynam capescenda concitamus, & quibuscumque modis pessumus, cum non sit possibile aliter saluari.

DIVITIÆ nostræ non sunt, sed Dei: Deus enim dispensatores diuitiarum

tiarum

tiarum nos voluit esse, non dominos.

NON frustra oblationes pro defunctis fiunt, non frustra preces, non frustra eleemosynæ. Hæc omnia spiritus disposuit, volēs, ut nos mutuo inuemus; vnde enim utilitatem accipiet ille per te, & tu per illum? cōtemptis opibus inductus es ad faciendum aliquid generosum: & tu illi salutis, & ipse tibi eleemosynæ factus est auctor. Ne dubita, quia erit aliquis fructus suavis.

C A P V T XIII.

HARITAS prima inter mandata, & maxima, tanquam caput legis, & prophetarum est censenda. at huius partes potissimas esse inuenio, curam pauperum, & erga cognatos misericordiam, ac compassionē: nulla enim ex omnibus, re Deus perinde ac misericordia colitur; quoniam nil aliud tam peculiare

In A&.
Apost.
Ho. 31.

Eleemo-
syna pro
defun-
ctis utilis

Ex D.
Gregorio
Nazianze-
no. Ex or-
rat. 16.
de pau-
pertate
fouenda,
siue de
pauperū
cura, nō
proculab
initio.

Charitas
similem
hominē
facit Deo

est Deo, quā illa ante quem miseri-
cordia & veritas gradiuntur, & a-
pud quem misericordia iudicio præ-
ponderat. Clementia enim nulli rei
magis quā clementia retribuitur, ab
eo qui iuste iudicat, & misericordiam
in statera ponderat. Quapropter om-
nibus pauperibus misericordiæ viscera
sunt aperienda, ob quācumque etiam
causam affligantur, iuxta mandatum,
quod gaudere iubet eum gaudentibus,
& flere cum flentibus. ac cum homi-
nes simus, hominibus quoque probita-
tis symbolū exhibere tenemur, si vel
propter viduitatē indigeāt, aut parē-
tum desolationem, siue patriæ expul-
sionem, vel dominorum crudelitatem,
seu Principum ferociam, aut quæstor-
um inhumanitatem, siue latronum
cædes, vel furum insatiabilitatem, seu
bonorum publicationem, aut naufrā-
gium. Omnes enim commiseratione
sunt digni, ac non secus ad manus no-
stras respiciunt, quā nos, cum quid
indigemus, ad manus Dei, &c.

Flendum
cum flen-
tibus, qui
cunq; illi
sunt, &
ob qual-
nā causas

Ibidē an-
te mediū

QUID nos autem qui magnum
& nouū nomē hereditate sumus
adepti, vt à Christo appellemur gens

sancta

sancta, sacerdotium regale, populus
acceptus & electus, honorum ac sa-
lutarium operum æmulator, discipuli
Christi, mansueti illius & pii, &
qui iniuitates nostras portauit, qui
seipsum vsque ad nostram humili-
uit massam, qui propter nos carne
hac vili, & tabernaculo terrestri fa-
ctus est pauper, pro nobisque doluit
& læguit, vt Deitate locupletaremur.
Quid nos igitur, qui tantum misericor-
diæ, & compassionis exemplum ac-
cepimus? quid inquam de his cogi-
temus, & quid faciemus? despiciemus
ne? prætergrediemur? relinquemus
eos tamquam mortuos? tamquam abo-
minabiles? tamquam serpentium &
ferarum pessimos? Nequaquam fra-
tres, non enim nos hoc decet, qui
Christi oues sumus pastoris illius bo-
ni, qui errantem conuertit, & amis-
sam quærit, & debilem confortat.
id enim nequaquam naturæ est hu-
manæ, quæ compassionem lege sta-
tuit, pietatemque, & humanitatem
ex æquali imbecillitate didicit. Ce-
terum ij sub dio affliguntur, nos ve-
ro domos inhabitamus splendidiſſimas,

Exemplū
efficax ad
eleemos-
faciendā.

Nota qui
ædificas.

A tā mul-
tis, quæ
superua-
cua para-
mus pro
corpori-
bus no-
stris, in-
citari
nos debe-
re ad fa-
ciendam
eleemo-
synam.

lapidibus omnifarijs vernantes, auro
& argento fulgentes, pavimentis tes-
sellatis, & vermiculatis, nec non pi-
cturæ varietate oculos fallaciter inef-
fantes: & has quidem inhabitamus,
alias vero adificamus; & quibus? for-
te nec heredibus nostris, sed alienis,
ac peregrinis, & qui fortassis nos non
amant, sed inimicissimis ac odiosissi-
mis, quod quidem malorum est extre-
mum, & c. Nos splendidi, splendide in-
lecto sublimi & alto, stragulisque su-
perfluis, ac quæ nec attingimus, instru-
cti recumbimus: & si vocem audimus
mendicantem, indignamur. Quin, pa-
uimentum nostrum odoriferis tegi o-
portet floribus, idque sapius, & ex-
tra anni tempus: mensam autem vn-
guentis, iisque fragrantissimis, ac di-
uerfissimis, quo magis effeminemur, in-
spergi: Puerosque adstare quosdam
ornatu decoro, comaque proluxa &
effeminata, ac circa faciem plus cu-
riose attonsa, quàm conducit ijs qui
splendidis oculis sunt decorati: alios
autem calices summis tenere digitis,
quantum possibile est, decentissime:
pariter & turissime: quosdam vero

flabelli

flabelli motu, ventis capiti artificiose
suscitare, & manufactis auris carnis
molem refrigerare: carniū præte-
rea multitudine mensam onerare oportet,
quas nobis large omnia suppeditant
elementa, aer, tellus, aqua, ac
coquorum, & obsonorium commentis
repleri: vnumque omnibus certamen
esse, quinam potissimum gulæ nostræ
adulari possit; ac ventri ingrato one-
ri illi, molesto, & malorum auctori,
necnon bestię insatiabili, & perfidissi-
mæ cum cibis euacuandis mox euacua-
dæ. Et pauperibus, quidem magnum
quiddam est aquæ satietas, nobis vero
ad ebrietatem vsque vini exhauriuntur
crateres, seu potius ultra ebrietatem
etiam intemperantibus: & hoc
quidem respicimus, illud autem tam-
quam odoriferum approbamus; de isto
vero philosophamur, ac iactura cen-
setur si non exoticum, & generosum
aliquod ad indigenum tamquam tyran-
nus accedat. Oportet enim vt ultra
vsus, & delicati vel simus, vel vi-
deamur, tamquam erubescamus si nõ
mali, vètris, & eorū quæ sub vètre sūt
serui censeamur, & c. Et post pauca.

Cur non
adiuuamus
naturam?

Cur non adiuuamus naturam? cur non cum carni sumus, carnis humilitatem exornamus? cur in fratrum afflictionibus deliciose agimus? ne mihi accidat, ut dum illi egent, ego vel durescam, vel recte valeam, nec illorum succurram vulneribus, non alimenta habeam necessaria, non tegmina, non sub tecto quiescam, nisi panem porrigam, nisi pro facultatibus meis vestimenta impartiar, nisi in domo excipiam. omnia enim Christo reponenda sunt, quo sublata cruce, rite illum sequamur, ac leues & expediti ad mundum subuolemus supernum, à re nulla detracti, & pro omnibus lucremur Christum, propter humilitatem exaltati, & propter paupertatem locupletati, aut ideo facultates nostræ cum Christo sunt diuidendæ, ut possidere, tamquam per bene possidere sanctificetur, & non habentibus sit commune. Si vero mihi soli seminauero, seminabo quidem, sed alij comedent: & ut iterum Iob verba adducam; pro frumento orietur mihi vrtica; pro hordeo vero spina, ventus quoque vrens auferet, & tem

pestat

Mali fructus ex male partibus.

pestat meos surripiet labores, ita ut laborauerim in vanum, si autem horrea ex mammona edificauero, mammonam thesaurizans, eadem nocte anima mea repetetur, ut rationem reddat pro ijs, quæ male thesaurizauit. Numquam igitur vel tarde resipiscemus? numquam ne stoliditatem, ne dicam pusillanimitatem, abijcimus? numquam ne res humanas considerabimus? numquam ne ob calamitates alienas res nostras melius disponemus? nihil enim in rebus humanis stabile est natura, nihil plenum, nihil satis, nil quod in eisdem subsistat, sed circulus quidam res nostras circumrotat, aliasque aliter fert mutationes sæpius in die vno, nonnumquam etiam in hora; ac ventis potius credendum est instabilibus, nec non vestigijs nauis per mare currentis, nocturnumque somnis fallacibus, quorum gratia cito euanescit, & ijs quoque quæ pueri ludentes in arena fingunt, quàm prosperitati humana. Prudenter igitur agunt, qui nequaquam rebus confidunt presentibus, sed in futurum sibi thesaurizant, & propter

Pulchræ comparationes cur parū prosperitati humanæ credendum sit.

I 6 humana

humana prosperitatis instabilitatem, & inæqualitatem, bonitatē, quæ nunquam est casura, amant; quæ omnino ex tribus vnum lucrentur: vel quod nunquam infortunata agant, quoniam sæpius numen pijs hominibus huius sæculi bonis commodare solet, quo benignitate sua misericordiam prouocet: siue vt audacter in Deo confidant, tamquam non propter malitiam, sed dispensationem quandam affligantur: aut demum, vt ab ijs, quibus benefecerunt, humanitatem, qua, cum fortunate agerent, indigentes sunt persecuti, tamquam es repetere valeant alienum: ait enim, ne gloriatur sapiens in sapientia sua, nec diues in diuitijs suis, neque potens in viribus suis, etiam si hic ad sapientiam, ille autem diuitiarum, at iste potentia summum peruenerit: quibus ea quoque, quæ his adherent, addiderim, scilicet ne in gloria gloriatur is, qui est conspicuus, nec recte valens in sanitate, neque formosus in pulchritudine, non adulescens in iuuentute; denique vt breuiter dicam, nemo re vlla quæ in hoc mundo habetur lau-

dabilis

dabilis, infletur; sed in hoc solo gloriatur, vt Deum intelligat, & querat, patientibusque condoleat, ac in futurum bonum aliquod sibi ipsi reponat, præsentia enim fluxa sunt, & temporanea, & tamquam in calculorum ludo aliàs aliter traiciuntur, & transponuntur, ac nihil tam proprium habent, vt id non cum tempore desinat, siue ab inuidia haud immutetur. Hæc autem stabilia sunt, & permanentia, nec vnquam euanescent, aut intercidunt; neque spes decipiunt credentium: quapropter nihil mihi hominibus ex præsentibus bonis tutum, siue diuturnum esse videtur, &c.

POSSIDEAMVS animas nostras in eleemosynis, impertiamur pauperibus ex bonis nostris, quæ hic possidemus, vt ditemur illis, quæ illic sunt: da partem & animæ, ac non carni solum: da partem & Deo, ac non solum mundo: aufer aliquid à carne, idq; sanctifica spiritui: rape aliquid de igne, & longe remoue à flamma deperiscentē: rape à tyranno, & concede domino: da partem septenario vitæ

huius,

Instabilitatis humanæ cū calculorū ludo cōparatio.

Ibidem post nō nulla.

Possidemus animas nostras in eleemosynis.

Pulchrū.
Et finos
noſtraq.
I. eleemo
ſynam de
mus, nū
quā ma
gnificen
tiam Dei
ſuperabi
mus.

Simile.

Non mul
to poſt.

huius, ſed & octonario vitæ, quæ nos poſt hæc excipiet: da parum illi, à quo plura habes: da omnia ei, qui tibi omnia gratificatur. numquam magnificentiæ Dei ſuperabis, etiam ſi cuncta quæ poſſides relinquant, etiam ſi facultatibus tuis te ipſum adijcias, ſi quidē Deo dare, accipere eſt. quantumcumque enim attuleris, ſemper plus eſt reliquum; & nihil dabis proprium; quoniam omnia ſunt à Deo: nam quem admodum impoſſibile eſt, ut quis rēbram ſuam transcendat, quæ illum ubique cōcomitatur, & ſemper, quantumcumque progrediat, ſequitur; ſeu corporis ſtatura, capitis altitudinem, quæ ſupereminet ſemper, exuperet: ita nec illis, quas expendimus, rebus Deum ſuperare valemus; nihil enim illi, præterquam ſua damus, neque quæ illius excedant liberalitatem, &c.

TVQVE ſanus eſ, qui dives eſ; tu qui non collapsus eſ, iacenti & contrito ſubveni; qui lætus eſ, contriſtato; qui dextra polles, illi qui ſiniſtra languet: da aliquid Deo, quo

te gra-

te gratū oſtendas, ac inter illos recenſearis, qui benefacere poſſunt & non eos, qui beneficio indigeant, quo non in alienas manus reſpicias: ſed alij in tuas non ſubſtantia ſolum ditescas, ſed & pietate: non ſolum auro, ſed & virtute. vel ideo melior appareas, quo propinquo honorabilior ſias, ſias infortunato Deus, miſericordiam Dei imitando. nihil enim adeo diuinum habet homo, quàm benefacere.

QVAM DIU vento nauigas ſecundo, manum naufrago præbe. Quamdiu recte vales & dives eſ, afflicto ſuccurre, ne expecta donec ex te ipſo diſcas, quantum malū ſit inhumanitas, & quantum bonū viſcera aperire indigentibus. ne velis deū manū leuare contra ſupinos, & prætercurrentes; ſed in alienis calamitatibus hæc diſce. da parum quid indigenti, non enim paruum eſt ei, qui omnium eſt egenus, immo nec Deo, ſi pro viribus dederis. Da pro magno promptitudinem, ſi nihil habes vel lacrymulam: magnum remedium eſt afflicto miſericordia, quæ ex animo procedit,

Non ſubſtantia ſolum ditescamus, ſed & pietate; non ſolum auro, ſed & virtute.

Quomodo homo fit Deus.

Ibidem verſus finem.

Ne expectemus, donec ex nobis ipſis diſcamus quantum malū ſit inhumanitas.

Qui pauperes ſunt quomodo poſſunt face

com-

re eleemofynas
In fine.

compassio enim vera multum calamitatem subleuat. &c.

NE dicas, reuertere, & cras tibi dabo. nihil medium inter conatum, & beneficium fiat, frange esurienti panem tuum, & pauperes tecto carentes in domum tuam inducas, idque cum alacritate: qui enim misereatur, inquit, cum hilaritate, & bonum animi propteritudinem duplicatur; quod enim cum tristitia, aut ex necessitate datur, ingratum est & indecorum; beneficentia vero cum letitia, & non cum mœstitia est adornanda. Si abstuleris, inquit, vinculum, & electionem (vilitatem, & censuram illam dico, siue ambiguitatem, & murmurationis verba) quid fiet? tamquam magnus quid, & admirabile, qualis & quanta huius erit merces. Erumpet lumen tuum temporaneum, & sanitates tuas cito orientur. Quis igitur lumen, & sanitatem non desideraret? sed & Christi oculos veneror, qui ut pauperes alamus, nos hortantur: necnon Petri & Pauli in hac re ad stipulationem: nam cum Euangelium diuiderent, pauperes fecerunt

Maxima
miseri-
cordiæ
merces.

com-

communes: necnon adolescentis illius perfectionem, quæ in hoc definitur, ac tamquam lege roboratur, ut bona nostra inter pauperes distribuamus, sed tu forsitan nequaquam necessariam, sed voluntariam humanitatem esse putas: quod & ego potissimum cuperem & suspicari vellem, si me non perterret manus sinistra, & hædi, & quæ a iudice exprobrantur, non enim quod rapuerint, non quod prædatis fuerint, non quod sint mœchati, aut aliud quid prohibitum fecerint, ad ordinem hunc sunt damnati; sed quia Christum peregenos non sunt venerati. Si igitur mihi obtemperabitis, serui Christi & fratres ac coheredes, dum adhuc tempus est, Christum visitemus, Christum alamus, Christum vestiamus, Christum colligamus, Christum honoremus, non mensa solum, quemadmodum nonnulli facere solent, non unguentis, sicut Maria, non sepulchro solum, in star Iosephi Arimathæi; nec alijs funeribus, ut Nicodemus, qui ex dimidia parte Christum diligebat; neque auro, thure, & myrrha, veluti, præ iam enumeratis, Magis. Sed post-

Non solè
voluntaria
sed & ne-
cessaria
humani-
tas.

quam

quam omnium dominus misericordiam vult, & non sacrificium; & super multos agnos pingues cōmiserationē; hanc illi per egenos, & in terram hodie proiectos offeramus, vt cum hinc migrauerimus, in aeterna nos tabernacula suscipiant, in ipso Christo Domino nostro, cui sit gloria in secula Amen.

CAPVT XIII.

QUID respondebis iudici tu qui parietes vestis, hominem nudū finis? qui equos ornas, fratrem in turpi amicum tu contemnis? qui frumentum putrescere sinis, esurientes non nutris? qui non aperuisti domum; repudiaberis a regno; non dedisti panem, non accipies vitam aeternam.

An iniustus est Deus inaequaliter res nobis distribuens? cur tu abundas, ille vero mendicat? nisi vt tu bonae dispensationis merita

confe-

consequaris: Ille vero patientia brauijs decoretur. At tu non ne spoliator es, quæ dispensanda suscepisti, propria reputado? est panis famelici, quæ tu tenes; nudi tunica, quæ in cōclauis cōseruas; discalceati calcens, qui penes te marcescit; indigentis argentum, quod possides. Quocirca tot iniuriaris, quot dare valeres.

CAPVT XV.

SI VERERIS, & metuis, ne si operari plurimum ceperis, patrimonio tuo larga operatione finito ad penuriam forte redigaris; esto in hac parte intrepidus, esto securus. finiri nō potest vnde in vsus Christi impeditur, vnde opus caeleste celebratur. nec hoc tibi de meo spondeo, sed de sanctarum scripturarum fidei & diuina pollicitationis auctoritate promitto. Loquitur per Salomonem Spiritus sanctus, & dicit, Qui dat pauperibus, numquam

egebit;

Quorum bona Deus nobis dederit.

Ex D. Cypriano. De opere & eleemosyna. Numquā eleemosynae faciendis hominē fieri pauperiorē, quoniam vero & familiaris, & filijs vberiorē hereditatē relinqui.

Ex Diuo Basilio Ex ferm. 2. in diuites.

Pulcherrima antithesis contra eos, qui pauperes contemnant.

Ho. r. ad diuites.

egebit; qui autem auertit oculos suos, in magna erit penuria.

SED enim multi sunt in domo liberi, & retardat te numerositas filiorum, quo minus largiter bonis operibus insistas: at qui hoc ipso operari amplius debes, quò multorum pignorum pater es. Plures sunt, pro quibus Dominum deprecaris: multorum delicta redimenda sunt: multorum purganda conscientie: multorum animæ liberanda. Ut in hac vita seculari alendis, sustinendis que pignoribus, quo maior est numerus, hoc maior & sumptus est: ita & in vita spirituali, atque caelesti, quo amplior fuerit pignorum copia, esse & operum debet maior impensa.

SI VERE filios tuos diligis, si eis exhibes plenam, & paternam dulcedinē charitatis, operari magis debes, ut filios tuos Deo iusta operatione commendes. Nec cum liberis tuis cogites patrē, qui & temporarius, & infirmus est, sed illum pares, qui eternus, & firmus filiorum spiritualium

pater

pater est, illi assigna facultates tuas: quas heredibus seruas, ille sit liberis tuis tutor, ille curator, ille cōtra omnes iniurias seculares diuina maiestate protector. Patrimonium Deo creditum nec Republica eripit, nec fiscus inuadit, nec calumnia aliqua forensis auertit: in tuto hereditas ponitur, que Deo custode seruatur. Hoc est caris pignoribus in posterum providere: hoc est futuris heredibus paterna pietate consulere, secundum fidem scripturæ sanctæ dicentis: Iunior fui, & senui, & non vidi iustum derelictum, neque semen eius quarrens panem. Totā die miseretur, & fœnerat, & semen eius in benedictione erit. Et iterum: Qui conseruatur sine vituperatione in iustitia, beatos postea filios relinquit.

§

CAPVT

CAPVT XVI.

Ex Actis
Aposto-
lorum
Cap. 9.

N I O P P E autem fuit quedam discipula nomine Tabitha: quæ interpretata dicitur Dorcas. Hæc erat plena operibus bonis, & eleemosynis, quas faciebat. Factum est autem in diebus illis, ut infirmata moreretur, quæ cum lauisset, posuerunt eam in cœnaculo. Cùm autem prope esset Lydda ab Ioppe, discipuli audientes quia Petrus esset in ea, miserunt duos viros ad eum rogantes; Ne pigriteris venire usque ad nos. Exurgens autem Petrus venit cum illis, & cum aduenisset, duxerunt illum in cœnaculum, & circumsteterunt illum omnes viduæ flentes & ostendentes ei tunicas, & vestes, quas faciebat illis Dorcas. Eiectis autem omnibus foras Petrus ponens genua orauit, & conuersus ad corpus dixit Tabitha, surge. At illa aperuit oculos, & viso Petro resedit. Dans autem illi manum erexit eam. Et cum

vocaf-

vocasset sanctos, & viduas, assignauit eam viuam.

V I R autem quidam erat in ciuitate nomine Cornelius Centurio cohortis, quæ dicitur Italica, religiosus, ac timens Deum cum omni domo sua, faciens eleemosynas multas plebi; & deprecans Deum semper. Is vidit in visu manifeste quasi hora diei nona, Angelum introeuntem ad se, et dicentem sibi; Corneli, orationes tuæ et eleemosynæ tuæ ascenderunt in memoriam, in conspectum Dei.

O M N I A ostendi vobis, quoniam sic laborâtes, oportet suscipere infirmos, ac meminisse verbi Domini Iesu, quoniam ipse dixit; Beatius est magis dare quam accipere.

CAPVT XVII.

S C I T I S enim gratiâ Domini nostri Iesu Christi, quoniâ propter vos egenus factus est, cum esset dives, ut illius inopia vos diuites essetis. Et cõsiliũ in hoc do; hoc enim vobis est, ut quæ

admo-

Cap. 10.

Cap. 20.

Ex Epist.
D. Pauli
Iacobi &
Ioânis.
2. Cor. 8.

admodū promptus est animus voluntatis, ita sit & proficiendi ex eo, quod habetis. Si enim voluntas accepta est, secundum id, quod habet, accepta est, non secundum id, quod non habet. In presenti tempore vestra abundantia illorum inopiam suppleat; ut & illorum abundantia, vestra inopiæ sit supplementum.

Cap. 9.

HOC autem dico, qui parce seminant, parce & metet, & qui seminant in benedictionibus, de benedictionibus & metet, unusquisq. prout destinavit in corde suo, ex tristitia, aut ex necessitate. Hilarem enim datorem diligit Deus. Potens est autem Deus omnem gratiam abundare facere in vobis, ut in omnibus semper omnem sufficientiam habentes, abundetis in omne opus bonum, sicut scriptū est: Dispersit, dedit pauperibus: iustitia eius manet in seculum seculi. Qui autem administrat semen seminanti, & panem ad manducandum præstabit, & multiplicabit semen vestrum & auget incrementa frugum iustitiæ vestræ: ut in omnibus locupletati abundetis in omnem simplicitatem.

ROGA-

ROGAMVS autem vos fratres, ut noueritis eos, qui laborant inter vos, & præsumt vobis, ut habeatis illos abundantius in charitate propter opus illorum.

1. Thef. 5

DIVIUITIBVS huius sæculi præcipe, non sublime sapere, nec sperare in incerto diuitiarum, sed in Deo viuo, qui præstat vobis omnia abunde ad fruendum, bene agere, diuites fieri in bonis operibus, facile tribuere, communicare, thesaurizare sibi fundamentum bonum in futurum, ut apprehendant veram vitam.

1. Ti. 6.

HOSPITALITATEM nolite obliuisci; per hanc enim placuerunt quidam, Angelis hospitio receptis.

Hebr. 13.

BENEFICENTIAE, & communionis nolite obliuisci; talibus enim hostijs promeretur Deus.

IUDICIUM enim sine misericordia illi, qui non facit misericordiã.

Iaco. 25.

QVI habuerit substantiam mundi huius, & viderit fratrem

1. Ioan. 5

K suum

suam necessitatem habere, & clausuravit viscera sua ab eo, quomodo charitas Dei manet in eo?

CAPVT XVIII.

Ex sacro
sancto
Christi
Euang.
Matth. 5.

BEATI misericordes,
quoniam ipsi misericordiam consequentur.

Cap. 6.

THESAURIZATE autē
vobis thesauros in celo, ubi ne
que tinea demolitur, & ubi fures nō
effodiunt, neque furantur.

Cap. 25.

VENITE benedicti patris mei
possidete paratum vobis regnū
à constitutione mundi: Esuriui enim,
& dedistis mihi manducare: Sitiui,
& dedistis mihi bibere: Hospes eram
& collegistis me: Nudus, & operuistis me: Infirmus, & visitastis me:
In carcere eram, & venistis ad me.

Mar. c. 9.

QVISQVIS potum dederit
vobis calicem aquæ frigidæ in
nomine meo, qui Christi estis, amen

dico

dico vobis, non perdet mercedē suam.

QVI habet duas tunicas det
non habenti: & qui habet escas
similiter faciat. Luc. c. 3.

Omni petenti te tribue.
Estote misericordes, sicut & pater
vester misericors est. Cap. 6.
Date & dabitur vobis.

Quod superest, date eleemofynam;
& ecce omnia munda sunt vobis. Cap. 11.

VENDITE qua possidetis, &
date eleemofynam: facite vobis
sacculos, qui non veterascunt, thesau-
rum non deficientem in celis, quo fur
non appropriat, neq. tinea corrumpit. Cap. 12.

CVM facis conuiuium, voca pau-
peres, debiles, claudos, & ca-
cos, & beatus eris: Retribuetur enim
tibi in resurrectione iustorum. Cap. 14.

ADHV C VNŪ tibi deest; omnia
quæcumque habes, vende, &
da pauperibus, & habebis thesaurum
in celo, & veni sequere me. Cap. 18.

CAPVT XIX.

APPARUIT ei Domi-
 nus in conualle Mam-
 bre sedenti in ostio ta-
 bernaculi sui in ipso
 feruore diei: cumque
 eleuasset oculos, apparuerunt ei tres
 uiri stantes prope eum; quos cum vi-
 disse, cucurrit in occursum eorum de
 ostio tabernaculi sui, & adorauit in
 terram, & dixit: Domine, si inueni
 gratiam in oculis tuis, ne transceas
 seruum tuum, sed afferam pauxillum
 aquæ, & lauentur pedes vestri, &
 requiescite sub arbore: Ponamque
 bucellam panis, & confortetur cor
 vestrum, postea transibitis: iccirco
 enim declinastis ad seruum vestrum.
 Qui dixerunt: Fac ut locutus es. Fe-
 stinavit Abraham in tabernaculum
 ad Saram, dixitq. ei: Accelera, tria
 sat a similia commisce, & fac subcine-
 ricios panes. Ipse vero ad armentum
 cucurrit, & tulit inde vitulum tener-
 rimum, & optimum, dedit que puero,

qui

qui festinavit, & coxit illum, tulit
 quoque butyrum, & lac, & vitulum,
 quem coxerat, & posuit coram eis;
 ipse vero stabat iuxta eos sub arbore.
 Cumque comedissent, dixerunt ad eum:
 Ubi est Sara uxor tua? Ille respondit:
 Ecce in tabernaculo est. Cui dixit: Re-
 uertens veniam ad te tempore isto vi-
 ta comite, & habebit filium Sara
 uxor tua.

TRANSIBAT Eliseus per
 Sunam ciuitatem: erat autem
 ibi mulier magna, quæ tenuit eum, ut
 comederet panem: cūq. frequenter inde
 transiret, diuertebat ad eam, ut co-
 mederet panem. Quæ dixit ad virum
 suum: Animaduerto, quod vir Dei
 sanctus est iste, qui transit per nos
 frequenter: Faciamus ergo ei cœna-
 culum paruum, & ponamus ei in co-
 lectulum, mensam, & sellam, & cā-
 delabrum, ut cum venerit ad nos,
 maneat ibi. Facta est ergo dies que-
 dam, & veniens diuertit in cœnacu-
 lum, & requieuit: dixit que ad Giezi
 puerum suum: Voca Sunamitidem
 istam; qui cum vocasset eam, & illa

K. 3 stetit

Ex vete-
 ri Testa-
 mento.
 Gen. 18.

4. Re. 4.

stetisset coram eo, dixit ad puerum suum: Loquere ad eam. Ecce sedulo in omnibus ministrasti nobis, quid vis ut faciam tibi? nunquid habes negocium, & vis, ut loquar Regi, sine Principi militia? quæ respondit: In medio populi mei habito. & ait: Quid ergo vult, ut faciam ei? dixit que Gezi: Ne quæras, filium enim non habet, & vir eius senex est. Præcepit itaque, ut vocaret eam, quæ cum vocata fuisset, & stetisset ante ostium, dixit ad eam: In tempore isto, in hac eadem hora si vita comes fuerit, habebis in utero filium. at illa respondit: Noli quæso domine mi vir Dei, noli mentiri ancilla tuæ. Et concepit mulier, & peperit filium in tempore, & in hora eadem, qua dixerat Eliseus.

Tob. 4.

EX S V B S T A N T I A tua fac eleemofynam, & noli auertere faciem tuam ab illo paupere, ita enim fiet, ut nec à te auertatur facies Domini. Quomodo potueris, ita esto misericors, si multum tibi fuerit, abundantius tribue: si exiguum tibi fuerit, etiam exiguum libenter impertiri stude. Præ-

mium

mium enim bonum in thesaurizas in die necessitatis: quoniam eleemofyna ab omni peccato, & à morte liberat, & non patietur animam ire in tenebras. Fiducia magna erit coram summo Deo eleemofyna omnibus facientibus eam. Panem tuum cum esurientibus, & egenis comede, & de vestimentis tuis nudos tege.

B O N A est oratio cum ieiunio, & eleemofyna, magis quam thesauros auri recondere: quoniam eleemofyna à morte liberat, & ipsa est, quæ purgat peccatum, & facit inuenire misericordiam, & vitam æternam.

Cap. 12.

I V N I O R fui, etenim senui, & non vidi iustum derelictum, nec semen eius querens panem. Tota die miseretur: & commodat, & semen eius in benedictione erit.

Psal. 36.

B E A T V S vir qui intelligit super egenum, & pauperem, in die mala liberabit eum Dominus: Dominus conseruet eum, & viuificet eum, & beatum faciat eum in terra: & non tradat eum in animam inimicorum eius.

Psal. 40.

*Dominus opem ferat illi super lectam
doloris eius.*

Psal. 108

F I A N T contra Dominum semper, & dispareat de terra memoria eorum, pro eo quod non est recordatus facere misericordiam, & persecutus est hominem inopem, & mendicum.

Psal. 111

I V C V N D V S homo, qui miseretur, & commodat; quia in æternum non commouebitur. Dispersit dedit pauperibus, iustitia eius manet in sæculum sæculi, cornu eius exaltabitur in gloria.

Prou. 4.

M isericordia, & veritas te non deserant, circunda eas gutturi tuo, & describe in tabulis cordis tui, & inuenies gratiam, & disciplinam bonam coram Deo, & hominibus.

Honora Dominum de tua substantia, & de primitiis omnium frugum tuarum da pauperibus, & implebuntur horrea tua saturitate; & vino torcularia tua redundabunt. Noli prohibere

bere

bere benefacere eum, qui potest: si vales & ipse benefac. Ne dicas amico tuo vade, & reuertere, cras dabo tibi, cum statim possis dare.

Benefacit animæ suæ vir misericors.

Alij diuidunt propria, & ditiores fiunt; alij rapiunt non sua, & semper in egestate sunt.

Qui abscondit frumenta, maledicetur in populis: benedictio autem super caput distribuentis.

Qui confidit in diuitiis suis, corruet; iusti autem quasi virens folium germinabunt.

Redemptio viri, diuitia eius.

Qui despicit proximum suum, peccat: qui autem miseretur pauperis, beatus erit.

Qui credit in domino, misericordiam diligit. Misericordia, & veritas præparant bona.

Qui calumniatur regentem, exprobrat factori eius: honorat autem eum, qui miseretur pauperis.

Per misericordiam & fidem purgantur peccata.

Misericordia & veritate redimitur iniquitas.

Cap. 11.

Cap. 13.

Cap. 14.

Cap. 15.

Cap. 16.

- Cap. 19. *Fœneratur Domino, qui miseretur pauperis, & vicissitudinem suam reddet ei.*
- Cap. 21. *Facere misericordiam & iudicium magis placet Domino, quam victima. Qui obturat aurem suam ad elamorem pauperis, & ipse clamabit, & non exaudietur.*
- Qui sequitur iustitiam & misericordiam, inueniet vitam, iustitiam, & gloriam.*
- Qui iustus est, retribuet, & non cessabit.*
- Cap. 21. *Qui pronus est ad misericordiam, benedictetur: de panibus enim suis dedit pauperi.*
- Victoriam, & honorem acquirat, qui dat munera: animam autem auferat accipientium.*
- Cap. 28. *Qui dat pauperi, non indigebit. Qui despicit deprecantem, sustinebit penuriam.*
- Mitte panem tuum super transeuntes aquas, quia post tempora multa inuenies illum.*
- Eccl. c. 3. *IGNEM ardentem extinguit, aqua; & eleemosyna resistit peccatis, & Deus prospector eius qui reddit*

gra-

gratiam: meminit in postremis, & in tempore casus sui inueniet firmamentum.

Cap. 4. **F**ILI, eleemosynam pauperis *ne defraudes, & oculos tuos ne transuertas à paupere. Animam esurientem ne despexeris, & non exaspere res pauperem in inopia sua. Cor inopis ne afflixeris, & non protrahas datum angustianti. Rogationem contribulati ne abijcias, & nō auertas faciē tuā ab egeno. Ab inope ne auertas oculos tuos propter irā; & nō relinquo querētibus tibi retro maledicere: maledictis enim tibi in amaritudine animæ exaudietur deprecatio illius, exaudiet enim qui fecit illū. Cōgregationi pauperū affabile te facito. Declina pauperi sine tristitia aurē tuā, & redde debitu tuū, et respōde illi pacifice in mansuetudine, in iudicādo est pupillis misericos, vt pater, & pro viro marri illorū, & eris tu velut filius Altissimi obediēs, & miserebitur tui magis quā mater, Non sit porrecta manus tua ad accipiēdū & ad dādū collecta. Pauperi porrige manū tuā, vt perficiatur propitiatio, & benedictio tua.*

K 9

Non

Cap. 12. Non est ei bene, qui assiduus est in malis, & eleemofynas non danti.

Cap. 14. Ante mortem benefac animo tuo, & secundum vires tuas exporrigens da pauperi. Non defrauderis à die bono, & particula bonæ diei non te prætereat. Nonne alijs relinques dolores, & labores tuos in diuisione sortis? Da, & accipe, & iustifica animã tuã.

Cap. 16. Omnis misericordia faciet locum unicuique secundum meritum operũ suorum, & secundum intellectum peregrinationis ipsius.

Cap. 17. Eleemofyna viri, quasi sacculus cum ipso, & gratiam hominis, quasi pupillam. conseruabit, & postea resurget, & retribuet retributionem unicuique in caput ipsorum.

Cap. 19. Qui facit misericordiam, sceneratur proximo suo; & in omni tempore inuenies, quod tibi necessarium est. Propter mandata assume pauperem; & propter inopiam eius, ne dimittas eum vacuum.

PERDE pecuniam propter fratrem; & amicum tuum; & non abscondas illam sub lapide in perditionem.

PONE thesaurum tuum in præ-

ceptis

ceptis altissimi, & proderit tibi magis quàm aurum.

CONCLVDE: eleemofynam in sinu pauperis, & hæc pro te exorabit ab omni malo.

ELEEMOSYNA viri quasi sacculus cum ipso; & gratiam hominis, quasi pupillam conseruabit, & postea resurget, & retribuet illis retributionem unicuique in caput illorum, & super scutum potentis, & super lanceam aduersus inimicum tuum pugnabit.

Qui facit misericordiam offert sacrificium.

In omni dato hilarem fac vultum tuum.

FRANGE esurienti panem tuum, & egenos, vagosq; induc in domũ tuam. Cum videris nudum, operi eum, & carnem tuam ne despexeris. Tunc erumpet quasi mane lumen tuum, & sanitas tua citius oritur, & anteibit faciem tuam iustitia tua, & gloria domini colliget te: Tunc inuocabis, & Dominus ex audiet clamabis, & dicet: Ecce adsum. Cum

effude-

Cap. 35.

Isai. 58.

effuderis esurienti animam tuam, & afflictum replueris, orietur in tenebris lux tua: & tenebrae tuae erunt sicut meridies, & requiem dabit tibi dominus Deus tuus semper, & implebit splendoribus animam tuam, & os tuum liberabit; & eris quasi hortus irriguus, & sicut fons aquarum, cuius non deficient aquae. Et edificabuntur in te deserta saeculorum: fundamenta generationis suscitabis; & vocaberis edificator sepium, auertens semitas in quietem.

Dan. 4. ET vir si fuerit iustus, & panem suum esurienti dederit, & nudum operuerit vestimento, vita viuet, ait Dominus Deus.

Osea. 10. PECCATA tua eleemosynis redime, & iniquitates tuas misericordiae pauperum.

Cap. 12. SEMINATE vobis in iustitia, & metite in ore misericordiae.

Cap. 11. MISERICORDIAM, & iudicium custodi, & spera in Deo tuo semper.

Mich. 6. INDICABO tibi o homo, quid sit bonum, & quid Dominus requirat à te: Utique facere iudicium, & di-

ligere

ligere misericordiam, & sollicitum ambulare cum Domino Deo tuo.

MISERICORDIAM, & Zach. 7. miserationes facite vnusquisque cum fratre suo.

F I N I S.

Laus Deo, Beatæque Virgini Matri Mariæ.

Series Chartarum.

A a B C D E F G H I K

Omnia sunt folia, præter a.
quod est medium.

Decorative horizontal line with a repeating pattern.

R. O. M. Æ,
Apud Franciscum Zanettum.
M. D. LXX. XI.

